八十卷本：第五十七卷至第六十卷

大方广佛华严经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

本简体注音版《大方广佛华严经》电子书，是根据《乾隆大藏经》大乘华严部，第 0084 部，唐于阗国三藏沙门实叉难陀译《大方广佛华严经》（80 卷）影印本校正注音的。读诵仪轨取自福建莆田广化寺《大方广佛华严经》印本，华严字母根据柏林禅寺《华严字母》印本校正，标点符号及注音仅供参考。

为了便于读诵，本电子书按顺序每四卷合为一册，共二十册。若每天读一册，可二十天读完。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二二年六月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

南無本師釋迦牟尼佛

目 录

起诵仪 ..... - 1 -
香赞 ..... - 1 -
开经偈 ..... - 1 -
大方广佛华严经卷第五十七 ..... - 2 -
离世间品第三十八之五 ..... - 2 -
补阙真言 ..... - 29 -
举赞 ..... - 29 -
举字母赞 ..... - 29 -
华严字母 ..... - 30 -
回向偈 ..... - 31 -
大方广佛华严经卷第五十八 ..... - 32 -
离世间品第三十八之六 ..... - 32 -
补阙真言 ..... - 61 -
举赞 ..... - 61 -
举字母赞 ..... - 61 -
华严字母 ..... - 62 -
回向偈 ..... - 63 -
大方广佛华严经卷第五十九 ..... - 64 -
离世间品第三十八之七 ..... - 64 -
补阙真言 ..... - 103 -
举赞 ..... - 103 -
举字母赞 ..... - 103 -
华严字母 ..... - 104 -
回向偈 ..... - 105 -
大方广佛华严经卷第六十 ..... - 106 -
入法界品第三十九之一 ..... - 106 -
补阙真言 ..... - 143 -
举赞 ..... - 143 -
举字母赞 ..... - 143 -
华严字母 ..... - 144 -
回向偈 ..... - 145 -

● 起诵仪

xiāngzàn

香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò　fǎ jiè méngxūn　zhū fó hǎi huì xī yáowén　suí chù
炉香乍爇. 法界蒙薰. 诸佛海会悉遥闻. 随处
jié xiángyún　chéng yì fāng yīn　zhū fó xiànquánshēn
结祥云. 诚意方殷. 诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì

开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ　bǎiqiānwàn jié nánzāo yù
无上甚深微妙法　百千万劫难遭遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí　yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持　愿解如来真实义

ná mó dà fāngguǎng fó huāyánjīng
南无大方 广 佛华严经（合掌三称）

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì wǔ shí qī

大方广佛华严经卷第五十七

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[1]

lí shì jiān pǐn dì sān shí bā zhī wǔ

离世间品第三十八之五

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng xí qì hé děngwéi

“佛子！菩萨摩诃萨有十种习气。何等为

shí suǒwèi pú tí xīn xí qì shàngēn xí qì jiàohuàzhòngshēng xí

十？所谓菩提心习气；善根习气；教化众生习

qì jiàn fó xí qì yú qīngjìng shì jiè shòushēng xí qì xíng xí qì

气；见佛习气；于清净世界受生习气；行习气；

yuàn xí qì bō luó mì xí qì sī wéipíngděng fǎ xí qì zhǒngzhǒng

愿习气；波罗蜜习气；思惟平等法习气；种种

jìng jiè chābié xí qì shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé

境界差别习气。是为十。若诸菩萨安住此法，则

yǒng lí yī qiè fánnǎo xí qì dé rú lái dà zhì xí qì fēi xí qì

永离一切烦恼习气，得如来大智习气非习气

zhì

智。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng qǔ yǐ cǐ bú duàn

“佛子！菩萨摩诃萨有十种取，以此不断

zhū pú sà xíng hé děngwéi shí suǒwèi qǔ yī qiè zhòngshēng jiè jiū

诸菩萨行。何等为十？所谓取一切众生界，究

jìngjiàohuà gù qǔ yī qiè shì jiè jiū jìngyánjìng gù qǔ rú lái

竟教化故；取一切世界，究竟严净故；取如来，

xiū pú sà xíngwèigòngyǎng gù qǔ shàngēn jī jí zhū fó xiànghǎogōng

修菩萨行为供养故；取善根，积集诸佛相好功

dé gù qǔ dà bēi miè yī qiè zhòngshēng kǔ gù qǔ dà cí yǔ

德故；取大悲，灭一切众生苦故；取大慈，与

yī qiè zhòngshēng yī qiè zhì lè gù qǔ bō luó mì jī jí pú sà zhū

一切众生一切智乐故；取波罗蜜，积集菩萨诸

[1] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

zhuāngyán gù qǔ shànqiǎofāngbiàn yú yī qiè chù jiē shì xiàn gù
庄严故；取善巧方便，于一切处皆示现故；

qǔ pú tí dé wú ài zhì gù lüè shuō pú sà qǔ yī qiè fǎ yú yī
取菩提，得无碍智故；略说菩萨取一切法，于一

qiè chù xī yǐ míng zhì ér xiànliǎo gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù
切处悉以明智而现了故。是为十。若诸菩萨安住

cǐ qǔ zé néng bú duànzhū pú sà xíng dé yī qiè rú lái wú shàng wú
此取，则能不断诸菩萨行，得一切如来无上无

suǒ qǔ fǎ
所取法。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng xiū hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种修。何等为十？

suǒ wèi xiū zhū bō luó mì xiū xué xiū huì xiū yì xiū fǎ xiū
所谓修诸波罗蜜；修学；修慧；修义；修法；修

chū lí xiū shì xiàn xiū qín xíng fěi xiè xiū chéngděngzhèng jué
出离；修示现；修勤行匪懈；修成等正觉；

xiū zhuànzhèng fǎ lún shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù qí zhōng
修转正法轮。是为十。若诸菩萨安住其中，

zé dé wú shàng xiū xiū yī qiè fǎ
则得无上修修一切法。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngchéng jiù fó fǎ
“佛子！菩萨摩诃萨有十种成就佛法。

hé děngwéi shí suǒ wèi bù lí shàn zhī shí chéng jiù fó fǎ shēn xìn
何等为十？所谓不离善知识成就佛法；深信

fó yǔ chéng jiù fó fǎ bú bàngzhèng fǎ chéng jiù fó fǎ yǐ wú liàng
佛语成就佛法；不谤正法成就佛法；以无量

wú jìn shàngēn huí xiàngchéng jiù fó fǎ xìn jiě rú lái jìng jiè wú biān
无尽善根回向成就佛法；信解如来境界无边

jì chéng jiù fó fǎ zhī yī qiè shì jiè jìng jiè chéng jiù fó fǎ bù shě
际成就佛法；知一切世界境界成就佛法；不舍

fǎ jiè jìng jiè chéng jiù fó fǎ yuǎn lí zhū mó jìng jiè chéng jiù fó fǎ
法界境界成就佛法；远离诸魔境界成就佛法；

zhèngniàn yī qiè zhū fó jìng jiè chéng jiù fó fǎ yào qiú rú lái shí lì
正念一切诸佛境界成就佛法；乐求如来十力

jìng jiè chéng jiù fó fǎ shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ
境界成就佛法。是为十。若诸菩萨安住此法，

zé dé chéng jiù rú lái wú shàng dà zhì huì
则得成就如来无上大智慧。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng tuì shī fó fǎ yīng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种退失佛法，应
dāng yuǎn lí hé děng wéi shí suǒ wèi qīng màn shàn zhī shí tuì shī fó
当远离。何等为十？所谓轻慢善知识退失佛
fǎ wèi shēng sǐ kǔ tuì shī fó fǎ yàn xiū pú sà xíng tuì shī fó fǎ
法；畏生死苦退失佛法；厌修菩萨行退失佛法；
bú yào zhù shì jiān tuì shī fó fǎ dān zhuó sān mèi tuì shī fó fǎ zhí qǔ
不乐住世间退失佛法；耽著三昧退失佛法；执取
shàn gēn tuì shī fó fǎ fěi bàng zhèng fǎ tuì shī fó fǎ duàn pú sà xíng
善根退失佛法；诽谤正法退失佛法；断菩萨行
tuì shī fó fǎ yào èr shèng dào tuì shī fó fǎ xián hèn zhū pú sà tuì
退失佛法；乐二乘道退失佛法；嫌恨诸菩萨退
shī fó fǎ shì wéi shí ruò zhū pú sà yuǎn lí cǐ fǎ zé rù pú sà
失佛法。是为十。若诸菩萨远离此法，则入菩萨
lí shēng dào
离生道。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng lí shēng dào hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种离生道。何
děng wéi shí suǒ wèi chū shēng bō rě bō luó mì ér héng guān chá yī
等为十？所谓出生般若波罗蜜而恒观察一
qiè zhòng shēng shì wéi yī yuǎn lí zhū jiàn ér dù tuō yī qiè jiàn fù
切众生，是为一；远离诸见而度脱一切见缚
zhòng shēng shì wéi èr bú niàn yī qiè xiàng ér bù shě yī qiè zhuó xiàng
众生，是为二；不念一切相而不舍一切著相
zhòng shēng shì wéi sān chāo guò sān jiè ér cháng zài yī qiè shì jiè
众生，是为三；超过三界而常在一切世界，
shì wéi sì yǒng lí fán nǎo ér yǔ yī qiè zhòng shēng gòng jū shì wéi
是为四；永离烦恼而与一切众生共居，是为
wǔ dé lí yù fǎ ér cháng yǐ dà bēi āi mǐn yī qiè zhuó yù zhòng shēng
五；得离欲法而常以大悲哀愍一切著欲众生，
shì wéi liù cháng yào jì jìng ér héng shì xiàn yī qiè juàn shǔ shì wéi qī
是为六；常乐寂静而恒示现一切眷属，是为七；
lí shì jiān shēng ér sǐ cǐ shēng bǐ qǐ pú sà xíng shì wéi bā bù rǎn
离世间生而死此生彼起菩萨行，是为八；不染
yī qiè shì jiān fǎ ér bú duàn yī qiè shì jiān suǒ zuò shì wéi jiǔ zhū fó
一切世间法而不断一切世间所作，是为九；诸佛
pú tí yǐ xiàn qí qián ér bù shě pú sà yī qiè yuàn xíng shì wéi shí fó
菩提已现其前而不舍菩萨一切愿行，是为十。佛

zǐ shì wéi pú sà mó hē sà shí zhǒng lí shēngdào chū lí shì jiān
子！是为菩萨摩诃萨十种离生道，出离世间，

bù yǔ shì gòng ér yì bù zá èr shèng zhī xíng ruò zhū pú sà ān zhù
不与世共，而亦不杂二乘之行。若诸菩萨安住

cǐ fǎ zé dé pú sà jué dìng fǎ
此法，则得菩萨决定法。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng jué dìng fǎ hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种决定法。何等

wéi shí suǒ wèi jué dìng yú rú lái zhǒng zú zhōngshēng jué dìng yú
为十？所谓：决定于如来种族中生；决定于

zhū fó jìng jiè zhōngzhù jué dìngliǎo zhī pú sà suǒ zuò shì jué dìng ān
诸佛境界中住；决定了知菩萨所作事；决定安

zhù zhū bō luó mì jué dìng dé yù rú lái zhòng huì jué dìngnéngxiǎn rú
住诸波罗蜜；决定得预如来众会；决定能显如

lái zhǒngxìng jué dìng ān zhù rú lái lì jué dìngshēn rù fó pú tí
来种性；决定安住如来力；决定深入佛菩提；

jué dìng yǔ yī qiè rú lái tóng yī shēn jué dìng yǔ yī qiè rú lái suǒ zhù
决定与一切如来同一身；决定与一切如来所住

wú yǒu èr shì wéi shí
无有二。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngchūshēng fó fǎ dào
“佛子！菩萨摩诃萨有十种出生佛法道。

hé děngwéi shí suǒ wèi suí shùnshànyǒu shì chūshēng fó fǎ dào tóng
何等为十？所谓随顺善友是出生佛法道，同

zhòngshàngēn gù shēn xīn xìn jiě shì chūshēng fó fǎ dào zhī fó zì
种善根故；深心信解是出生佛法道，知佛自

zài gù fā dà shì yuàn shì chūshēng fó fǎ dào qí xīn kuānguǎng gù
在故；发大誓愿是出生佛法道，其心宽广故；

rěn zì shàngēn shì chūshēng fó fǎ dào zhī yè bù shī gù yī qiè jié
忍自善根是出生佛法道，知业不失故；一切劫

xiū xíng wú yàn zú shì chūshēng fó fǎ dào jìn wèi lái jì gù ē sēng
修行无厌足是出生佛法道，尽未来际故；阿僧

qí shì jiè jiē shì xiàn shì chūshēng fó fǎ dào chéng shú zhòngshēng gù
祇世界皆示现是出生佛法道，成熟众生故；

bú duàn pú sà xíng shì chūshēng fó fǎ dào zēngzhǎng dà bēi gù wú
不断菩萨行是出生佛法道，增长大悲故；无

liàng xīn shì chūshēng fó fǎ dào yī niànbiàn yī qiè xū kōng jiè gù shū
量心是出生佛法道，一念遍一切虚空界故；殊

shèngxíng shì chūshēng fó fǎ dào běnsuǒ xiū xíng wú shī huài gù rú lái
胜行是出生佛法道，本所修行无失坏故；如来

zhǒng shì chūshēng fó fǎ dào lìng yī qiè zhòngshēngyào fā pú tí xīn
种是出生佛法道，令一切众生乐发菩提心，

yǐ yī qiè shàn fǎ zī chí gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ
以一切善法资持故。是为十。若诸菩萨安住此法，

zé dé dà zhàng fū mínghào
则得大丈夫名号。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng dà zhàng fū mínghào
“佛子！菩萨摩诃萨有十种大丈夫名号。

hé děngwéi shí suǒ wèimíngwéi pú tí sà duǒ pú tí zhì suǒshēng
何等为十？所谓名为菩提萨埵，菩提智所生

gù míngwéi mó hē sà duǒ ān zhù dà shèng gù míngwéi dì yī sà
故；名为摩诃萨埵，安住大乘故；名为第一萨

duǒ zhèng dì yī fǎ gù míngwéishèng sà duǒ jué wù shèng fǎ gù
埵，证第一法故；名为胜萨埵，觉悟胜法故；

míngwéi zuì shèng sà duǒ zhì huì zuì shèng gù míngwéishàng sà duǒ
名为最胜萨埵，智慧最胜故；名为上萨埵，

qǐ shàngjīng jìn gù míngwéi wú shàng sà duǒ kāi shì wú shàng fǎ gù
起上精进故；名为无上萨埵，开示无上法故；

míngwéi lì sà duǒ guǎng zhī shí lì gù míngwéi wú děng sà duǒ
名为力萨埵，广知十力故；名为无等萨埵，

shì jiān wú bǐ gù míngwéi bù sī yì sà duǒ yī niànchéng fó gù
世间无比故；名为不思议萨埵，一念成佛故。

shì wéi shí ruò zhū pú sà dé cǐ mínghào zé chéng jiù pú sà dào
是为十。若诸菩萨得此名号，则成就菩萨道。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngdào hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种道。何等为十？

suǒ wèi yī dào shì pú sà dào bù shě dú yī pú tí xīn gù èr dào shì
所谓一道是菩萨道，不舍独一菩提心故。二道是

pú sà dào chūshēng zhì huì jí fāngbiàn gù sāndào shì pú sà dào
菩萨道，出生智慧及方便故。三道是菩萨道，

xíngkōng wú xiàng wú yuàn bù zhuósān jiè gù sì xíng shì pú sà
行空、无相、无愿，不著三界故。四行是菩萨

dào chànchú zuì zhàng suí xǐ fú dé gōngjìng zūnzhòngquànqǐng rú
道，忏除罪障，随喜福德，恭敬尊重劝请如

lái shànqiǎo huí xiàng wú xiū xī gù wǔ gēn shì pú sà dào ān zhù
来，善巧回向无休息故。五根是菩萨道，安住

jìng xìn jiān gù bú dòng qǐ dà jīng jìn suǒ zuò jiū jìng yī xiàngzhèngniàn
净信坚固不动，起大精进所作究竟，一向正念

wú yì pānyuán qiǎo zhī sānmèi rù chūfāngbiàn shànnéngfēn bié zhì huì
无异攀缘，巧知三昧入出方便，善能分别智慧

jìng jiè gù liù tōng shì pú sà dào suǒwèi tiānyǎn xī jiàn yī qiè
境界故。六通是菩萨道。所谓；天眼，悉见一切

shì jiè suǒyǒuzhòng sè zhī zhūzhòngshēng sǐ cǐ shēng bǐ gù tiān ěr
世界所有众色，知诸众生死此生彼故；天耳，

xī wénzhū fó shuō fǎ shòu chí yì niàn guǎngwèizhòngshēng suí gēnyǎn
悉闻诸佛说法，受持忆念，广为众生随根演

chàng gù tā xīn zhì néng zhī tā xīn zì zài wú ài gù sù mìng
畅故；他心智，能知他心，自在无碍故；宿命

niàn yì zhī guò qù yī qiè jié shù zēngzhǎngshàngēn gù shén zú tōng
念，忆知过去一切劫数，增长善根故；神足通，

suí suǒyìnghuà yī qiè zhòngshēng zhǒngzhǒngwèixiàn lìngyào fǎ gù
随所应化一切众生，种种为现，令乐法故；

lòu jìn zhì xiànzhèng shí jì qǐ pú sà xíng bú duànjué gù qī niàn
漏尽智，现证实际，起菩萨行不断绝故。七念

shì pú sà dào suǒwèiniàn fó yú yī máokǒngjiàn wú liàng fó kāi
是菩萨道。所谓念佛，于一毛孔见无量佛，开

wù yī qiè zhòngshēng xīn gù niàn fǎ bù lí yī rú lái zhòng huì
悟一切众生心故；念法，不离一如来众会，

yú yī qiè rú lái zhòng huì zhōng qīn chéngmiào fǎ suí zhūzhòngshēng
于一切如来众会中亲承妙法，随诸众生

gēnxìng yù yào ér wèiyǎnshuō lìng wù rù gù niànsēng héngxiāng xù
根性欲乐而为演说，令悟入故；念僧，恒相续

jiàn wú yǒu xiū xī yú yī qiè shì jiānjiàn pú sà gù niànshě liǎo zhī
见无有休息，于一切世间见菩萨故；念舍，了知

yī qiè pú sà shěxíng zēngzhǎngguǎng dà bù shī xīn gù niàn jiè bù
一切菩萨舍行，增长广大布施心故；念戒，不

shě pú tí xīn yǐ yī qiè shàngēn huí xiàngzhòngshēng gù niàntiān
舍菩提心，以一切善根回向众生故；念天，

cháng yì niàndōushuài tuó tiāngōng yī shēng bǔ chù pú sà gù niànzhòng
常忆念兜率陀天宫一生补处菩萨故；念众

shēng zhì huì fāngbiànjiàohuàtiáo fú pǔ jí yī qiè wú jiànduàn gù
生，智慧方便教化调伏，普及一切无间断故。

suí shùn pú tí bā shèngdào shì pú sà dào suǒ wèixíngzhèngjiàndào
随顺菩提八圣道是菩萨道。所谓行正见道，

yuǎn lí yī qiè zhū xié jiàn gù qǐ zhèng sī wéi shě wàng fēn bié xīn
远离一切诸邪见故；起正思惟，舍妄分别，心
cháng suí shùn yī qiè zhì gù chángxíngzhèng yǔ lí yǔ sì guò shùn
常随顺一切智故；常行正语，离语四过，顺
shèngyán gù héng xiū zhèng yè jiàohuàzhòngshēng lìng tiáo fú gù ān
圣言故；恒修正业，教化众生令调伏故；安
zhùzhèngmìng tóu tuó zhī zú wēi yí shěnzhèng suí shùn pú tí xíng
住正命，头陀知足，威仪审正，随顺菩提行
sì shèngzhǒng yī qiè guò shī jiē yǒng lí gù qǐ zhèng jīng jìn qín
四圣种，一切过失皆永离故；起正精进，勤
xiū yī qiè pú sà kǔ xíng rù fó shí lì wú guà ài gù xīn chángzhèng
修一切菩萨苦行，入佛十力无罣碍故；心常正
niàn xī néng yì chí yī qiè yán yīn chúmiè shì jiān sǎn dòng xīn gù
念，悉能忆持一切言音，除灭世间散动心故；
xīn chángzhèngdìng shàn rù pú sà bù sī yì jiě tuō mén yú yī sān
心常正定，善入菩萨不思议解脱门，于一三
mèizhōngchūshēng yī qiè zhū sānmèi gù rù jiǔ cì dì dìng shì pú sà
昧中出生一切诸三昧故。入九次第定是菩萨
dào suǒ wèi lí yù huì hài ér yǐ yī qiè yǔ yè shuō fǎ wú ài
道。所谓；离欲恚害，而以一切语业说法无碍；
miè chú jué guān ér yǐ yī qiè zhì jué guānjiàohuàzhòngshēng shě lí
灭除觉观，而以一切智觉观教化众生；舍离
xǐ ài ér jiàn yī qiè fó xīn dà huān xǐ lí shì jiān lè ér suí
喜爱，而见一切佛，心大欢喜；离世间乐，而随
shùnchū shì pú sà dào lè cóng cǐ bú dòng rù wú sè dìng ér yì
顺出世菩萨道乐；从此不动，入无色定，而亦
bù shě yù sè shòushēng suī zhù miè yī qiè xiǎngshòudìng ér yì bù
不舍欲、色受生；虽住灭一切想受定，而亦不
xī pú sà xíng gù xué fó shí lì shì pú sà dào suǒ wèishàn zhī shì chù
息菩萨行故。学佛十力是菩萨道。所谓善知是处、
fēi chù zhì shàn zhī yī qiè zhòngshēng qù lái xiàn zài yè bào yīn guǒ
非处智；善知一切众生去、来、现在业报因果
zhì shàn zhī yī qiè zhòngshēngshàng zhōng xià gēn bù tóng suí yí shuō
智；善知一切众生上、中、下根不同随宜说
fǎ zhì shàn zhī yī qiè zhòngshēngzhǒngzhǒng wú liàngxìng zhì shàn zhī
法智；善知一切众生种种无量性智；善知
yī qiè zhòngshēngruǎn zhōng shàng jiě chā bié lìng rù fǎ fāngbiàn zhì
一切众生软、中、上解差别令入法方便智；

biàn yī qiè shì jiān yī qiè chà yī qiè sān shì yī qiè jié pǔ xiàn
遍一切世间、一切刹、一切三世、一切劫，普现

rú lái xíngxiàngwēi yí ér yì bù shě pú sà suǒxíng zhì shàn zhī yī qiè
如来形相威仪而亦不舍菩萨所行智；善知一切

zhū chán jiě tuō jí zhū sānmèi ruò gòu ruò jìng shí yǔ fēi shí fāngbiàn
诸禅解脱及诸三昧若垢若净、时与非时，方便

chūshēngzhū pú sà jiě tuōmén zhì zhī yī qiè zhòngshēng yú zhū qù
出生诸菩萨解脱门智；知一切众生于诸趣

zhōng sǐ cǐ shēng bǐ chā bié zhì yú yī niànzhōng xī zhī sān shì yī qiè
中死此生彼差别智；于一念中悉知三世一切

jié shù zhì shàn zhī yī qiè zhòngshēngyào yù zhū shǐ huò xí miè jìn
劫数智；善知一切众生乐欲、诸使、惑习灭尽

zhì ér bù shě lí zhū pú sà xíng shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù
智，而不舍离诸菩萨行。是为十。若诸菩萨安住

cǐ fǎ zé dé yī qiè rú lái wú shàngqiǎofāngbiàndào
此法，则得一切如来无上巧方便道。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu wú liàngdào wú liàngzhùdào
“佛子！菩萨摩诃萨有无量道、无量助道、

wú liàng xiū dào wú liàngzhuāngyándào
无量修道、无量庄严道。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng wú liàngdào hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种无量道。何

děngwéi shí suǒ wèi xū kōng wú liàng gù pú sà dào yì wú liàng fǎ
等为十？所谓虚空无量故，菩萨道亦无量；法

jiè wú biān gù pú sà dào yì wú liàng zhòngshēng jiè wú jìn gù pú
界无边故，菩萨道亦无量；众生界无尽故，菩

sà dào yì wú liàng shì jiè wú jì gù pú sà dào yì wú liàng jié
萨道亦无量；世界无际故，菩萨道亦无量；劫

shù bù kě jìn gù pú sà dào yì wú liàng yī qiè zhòngshēng yǔ yán fǎ
数不可尽故，菩萨道亦无量；一切众生语言法

wú liàng gù pú sà dào yì wú liàng rú lái shēn wú liàng gù pú sà
无量故，菩萨道亦无量；如来身无量故，菩萨

dào yì wú liàng fó yīn shēng wú liàng gù pú sà dào yì wú liàng rú
道亦无量；佛音声无量故，菩萨道亦无量；如

lái lì wú liàng gù pú sà dào yì wú liàng yī qiè zhì zhì wú liàng gù
来力无量故，菩萨道亦无量；一切智智无量故，

pú sà dào yì wú liàng shì wéi shí
菩萨道亦无量。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng wú liàng zhù dào suǒ
“佛子！菩萨摩诃萨有十种无量助道。所
wèi rú xū kōng jiè wú liàng pú sà jí zhù dào yì wú liàng rú fǎ jiè
谓如虚空界无量，菩萨集助道亦无量；如法界
wú biān pú sà jí zhù dào yì wú biān rú zhòngshēng jiè wú jìn pú
无边，菩萨集助道亦无边；如众生界无尽，菩
sà jí zhù dào yì wú jìn rú shì jiè wú jì pú sà jí zhù dào yì wú
萨集助道亦无尽；如世界无际，菩萨集助道亦无
jì rú jié shù shuō bù kě jìn pú sà jí zhù dào yì yī qiè shì jiān shuō
际；如劫数说不可尽，菩萨集助道亦一切世间说
bù néng jìn rú zhòngshēng yǔ yán fǎ wú liàng pú sà jí zhù dào chū
不能尽；如众生语言法无量，菩萨集助道出
shēng zhì huì zhī yǔ yán fǎ yì wú liàng rú rú lái shēn wú liàng pú sà
生智慧知语言法亦无量；如如来身无量，菩萨
jí zhù dào biàn yī qiè zhòngshēng yī qiè chà yī qiè shì yī qiè jié
集助道遍一切众生、一切刹、一切世、一切劫
yì wú liàng rú fó yīn shēng wú liàng pú sà chū yī yán yīn zhōu biàn fǎ
亦无量；如佛音声无量，菩萨出一言音周遍法
jiè yī qiè zhòngshēng wú bù wén zhī gù suǒ jí zhù dào yì wú liàng
界，一切众生无不闻知故，所集助道亦无量；
rú fó lì wú liàng pú sà chéng rú lái lì jī jí zhù dào yì wú liàng
如佛力无量，菩萨承如来力积集助道亦无量；
rú yī qiè zhì zhì wú liàng pú sà jī jí zhù dào yì rú shì wú yǒu liàng
如一切智智无量，菩萨积集助道亦如是无有量。
shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú liàng zhì
是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无量智
huì
慧。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng wú liàng xiū dào hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种无量修道。何
děng wéi shí suǒ wèi bù lái bú qù xiū shēn yǔ yì yè wú dòng
等为十？所谓不来不去修，身、语、意业无动
zuò gù bù zēng bù jiǎn xiū rú běnxìng gù fēi yǒu fēi wú xiū wú
作故；不增不减修，如本性故；非有非无修，无
zì xìng gù rú huàn rú mèng rú yǐng rú xiǎng rú jìng zhōngxiàng
自性故；如幻如梦、如影如响、如镜中像、
rú rè shí yàn rú shuǐzhōngyuè xiū lí yī qiè zhí zhuó gù kōng
如热时焰、如水中月修，离一切执著故；空、

wú xiàng wú yuàn wú zuò xiū míngjiàn sān jiè ér jí fú dé bù xiū
无相、无愿、无作修，明见三界而集福德不休
xī gù bù kě shuō wú yánshuō lí yánshuō xiū yuǎn lí shī shè
息故；不可说、无言说、离言说修，远离施设
ān lì fǎ gù bú huài fǎ jiè xiū zhì huì xiàn zhī yī qiè fǎ gù bú
安立法故；不坏法界修，智慧现知一切法故；不
huàizhēn rú shí jì xiū pǔ rù zhēn rú shí jì xū kōng jì gù guǎng dà
坏真如实际修，普入真如实际虚空际故；广大
zhì huì xiū zhū yǒu suǒ zuò lì wú jìn gù zhù rú lái shí lì sì wú
智慧修，诸有所作力无尽故；住如来十力、四无
suǒ wèi yī qiè zhì zhì píngděng xiū xiànjiàn yī qiè fǎ wú yí huò gù
所畏、一切智智平等修，现见一切法无疑惑故。
shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái yī qiè zhì wú
是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来一切智无
shàngshànqiǎo xiū
上善巧修。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngzhuāngyándào hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种庄严道。何
děngwéi shí fó zǐ pú sà mó hē sà bù lí yù jiè rù sè jiè
等为十？佛子！菩萨摩诃萨不离欲界，入色界、
wú sè jiè chándìng jiě tuō jí zhū sānmèi yì bù yīn cǐ ér shòu bǐ
无色界禅定解脱及诸三昧，亦不因此而受彼
shēng shì wéi dì yī zhuāngyándào zhì huì xiànqián rù shēngwéndào
生，是为第一庄严道。智慧现前，入声闻道，
bù yǐ cǐ dào ér qǔ chū lí shì wéi dì èr zhuāngyándào zhì huì xiàn
不以此道而取出离，是为第二庄严道。智慧现
qián rù pì zhī fó dào ér qǐ dà bēi wú yǒu xiū xī shì wéi dì sān
前，入辟支佛道，而起大悲无有休息，是为第三
zhuāngyándào suī yǒu rén tiānjuàn shǔ wéi rào bǎi qiān cǎi nǚ gē wǔ
庄严道。虽有人、天眷属围绕，百千婇[2]女歌舞
shì cóng wèi céngzàn shě chándìng jiě tuō jí zhū sānmèi shì wéi dì sì
侍从，未曾暂舍禅定解脱及诸三昧，是为第四
zhuāngyándào yǔ yī qiè zhòngshēngshòuzhū yù lè gòngxiāng yú lè
庄严道。与一切众生受诸欲乐共相娱乐，
nǎi zhì wèi céng yú yī niànjiān shě lí pú sà píngděngsānmèi shì wéi dì
乃至未曾于一念间舍离菩萨平等三昧，是为第

[2] 丽本：采；永乐北藏本及龙藏本：婇

wǔ zhuāngyándào yǐ dào yī qiè shì jiān bǐ àn yú zhū shì fǎ xī wú
五 庄 严道。已到一切世间彼岸，于诸世法悉无

suǒzhuó ér yì bù shě dù zhòngshēngxíng shì wéi dì liù zhuāngyándào
所著，而亦不舍度 众 生 行，是为第六 庄 严道。

ān zhùzhèngdào zhèng zhì zhèngjiàn ér néng shì rù yī qiè xié dào
安住 正 道、正 智、正 见，而能示入一切邪道，

bù qǔ wéi shí bù zhí wéi jìng lìng bǐ zhòngshēngyuǎn lí xié fǎ shì
不取为实，不执为净，令彼 众 生 远离邪法，是

wéi dì qī zhuāngyándào chángshàn hù chí rú lái jìng jiè shēn yǔ
为第七 庄 严道。常 善 护持如来净戒，身、语、

yì yè wú zhūguò shī wèi yù jiàohuàfàn jiè zhòngshēng shì xíng yī qiè
意业无诸过失，为欲教化犯戒 众 生，示行一切

fán yú zhī xíng suī yǐ jù zú qīngjìng fú dé zhù pú sà qù ér shì
凡愚之行，虽已具足清净福德住菩萨趣，而示

shēng yú yī qiè dì yù chùshēng è guǐ jí zhūxiǎnnàn pín qióng
生 于一切地狱、畜 生 、饿鬼及诸险难、贫 穷

děngchù lìng bǐ zhòngshēng jiē dé jiě tuō ér shí pú sà bù shēng bǐ
等 处，令彼 众 生 皆得解脱，而实菩萨不 生 彼

qù shì wéi dì bā zhuāngyándào bù yóu tā jiào dé wú ài biàn
趣，是为第八 庄 严道。不由他教，得无碍辩，

zhì huì guāngmíng pǔ néngzhàoliǎo yī qiè fó fǎ wéi yī qiè rú lái shén
智慧 光 明普 能 照 了一切佛法，为一切如来神

lì suǒ chí yǔ yī qiè zhū fó tóng yī fǎ shēn chéng jiù yī qiè jiān gù
力所持，与一切诸佛同一法身， 成 就一切坚固

dà rén míngjìng mì fǎ ān zhù yī qiè píngděngzhūshèng zhū fó jìng jiè
大人明净密法，安住一切平 等 诸 乘，诸佛境界

jiē xiàn qí qián jù zú yī qiè shì zhì guāngmíng zhàojiàn yī qiè zhū
皆现其前，具足一切世智 光 明， 照见一切诸

zhòngshēng jiè néngwèizhòngshēngzuò zhī fǎ shī ér shì qiú zhèng fǎ
众 生 界，能为 众 生 作知法师，而示求 正 法

wèi céng xiū xī suī shí yǔ zhòngshēngzuò wú shàng shī ér shì xíngzūn
未 曾 休息，虽实与 众 生 作无 上 师，而示行尊

jìng shé lí hé shàng hé yǐ gù pú sà mó hē sà shànqiǎofāngbiàn
敬阇梨和 尚 。何以故？菩萨摩诃萨善 巧 方 便

zhù pú sà dào suí qí suǒyìng jiē wèi shì xiàn shì wéi dì jiǔ zhuāngyán
住菩萨道，随其所应皆为示现。是为第九 庄 严

dào shàngēn jù zú zhūxíng jiū jìng yī qiè rú lái suǒgòngguàndǐng
道。善根具足，诸行究竟，一切如来所共 灌 顶，

dào yī qiè fǎ zì zài bǐ àn wú ài fǎ zēng yǐ guàn qí shǒu qí shēn
到一切法自在彼岸，无碍法缯以冠其首；其身

biàn zhì yī qiè shì jiè pǔ xiàn rú lái wú ài zhī shēn yú fǎ zì zài zuì
遍至一切世界，普现如来无碍之身，于法自在最

shàng jiū jìng zhuàn yú wú ài qīngjìng fǎ lún yī qiè pú sà zì zài zhī
上究竟，转于无碍清净法轮；一切菩萨自在之

fǎ jiē yǐ chéng jiù ér wèizhòngshēng gù yú yī qiè guó tǔ shì xiàn
法皆已成就，而为众生故，于一切国土示现

shòushēng yǔ sān shì zhū fó tóng yī jìng jiè ér bú fèi pú sà xíng
受生；与三世诸佛同一境界，而不废菩萨行，

bù shě pú sà fǎ bú xiè pú sà yè bù lí pú sà dào bù chí pú
不舍菩萨法，不懈菩萨业，不离菩萨道，不弛菩

sà yí bú duàn pú sà qǔ bù xī pú sà qiǎofāngbiàn bù jué pú
萨仪，不断菩萨取，不息菩萨巧方便，不绝菩

sà suǒ zuò shì bú yàn pú sà shēngchéngyòng bù zhǐ pú sà zhù chí lì
萨所作事，不厌菩萨生成用，不止菩萨住持力。

hé yǐ gù pú sà yù jí zhèng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
何以故？菩萨欲疾证阿耨多罗三藐三菩提，

guān yī qiè zhì mén xiū pú sà xíng wú xiū xī gù shì wéi dì shí zhuāng
观一切智门修菩萨行无休息故。是为第十庄

yándào ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà zhuāng
严道。若诸菩萨安住此法，则得如来无上大庄

yándào yì bù shě pú sà dào
严道，亦不舍菩萨道。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng zú hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种足。何等为十？

suǒ wèi chí jiè zú shūshèng dà yuàn xī chéngmǎn gù jīng jìn zú
所谓持戒足，殊胜大愿悉成满故；精进足，

jí yī qiè pú tí fēn fǎ bú tuì zhuǎn gù shéntōng zú suí zhòngshēng
集一切菩提分法不退转故；神通足，随众生

yù lìnghuān xǐ gù shén lì zú bù lí yī fó chàwǎng yī qiè fó chà
欲令欢喜故；神力足，不离一佛刹往一切佛刹

gù shēn xīn zú yuàn qiú yī qiè shūshèng fǎ gù jiān shì zú yī
故；深心足，愿求一切殊胜法故；坚誓足，一

qiè suǒ zuòxián jiū jìng gù suí shùn zú bù wéi yī qiè zūn zhějiào gù
切所作咸究竟故；随顺足，不违一切尊者教故；

yào fǎ zú wén chí yī qiè fó suǒshuō fǎ bù pí xiè gù fǎ yǔ zú
乐法足，闻持一切佛所说法不疲懈故；法雨足，

wèizhòngyǎnshuō wú qiè ruò gù xiū xíng zú yī qiè zhū è xī yuǎn lí
为 众 演 说 无 怯 弱 故； 修 行 足， 一 切 诸 恶 悉 远 离

gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng
故。 是 为 十。 若 诸 菩 萨 安 住 此 法， 则 得 如 来 无 上

zuì shèng zú ruò yī jǔ bù xī néngbiàn zhì yī qiè shì jiè
最 胜 足， 若 一 举 步， 悉 能 遍 至 一 切 世 界。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngshǒu hé děngwéi
“佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 有 十 种 手。 何 等 为

shí suǒ wèishēn xìn shǒu yú fó suǒshuō yī xiàngrěn kě jiū jìng
十？ 所 谓 深 信 手， 于 佛 所 说， 一 向 忍 可， 究 竟

shòu chí gù bù shī shǒu yǒu lái qiú zhě suí qí suǒ yù jiē lìng chōng
受 持 故； 布 施 手， 有 来 求 者， 随 其 所 欲 皆 令 充

mǎn gù xiān yì wènxùnshǒu shūzhǎnyòuzhǎngxiāngyíng yǐn gù gòng
满 故； 先 意 问 讯 手， 舒 展 右 掌 相 迎 引 故； 供

yǎngzhū fó shǒu jí zhòng fú dé wú pí yàn gù duōwénshànqiǎoshǒu
养 诸 佛 手， 集 众 福 德 无 疲 厌 故； 多 闻 善 巧 手，

xī duàn yī qiè zhòngshēng yí gù lìng chāosān jiè shǒu shòu yǔ zhòng
悉 断 一 切 众 生 疑 故； 令 超 三 界 手， 授 与 众

shēng bá chū yù ní gù zhì yú bǐ àn shǒu sì bào liú zhōng jiù nì
生 拔 出 欲 泥 故； 置 于 彼 岸 手， 四 暴 流 中 救 溺

zhòngshēng gù bú lìn zhèng fǎ shǒu suǒyǒumiào fǎ xī yǐ kāi shì gù
众 生 故； 不 吝 正 法 手， 所 有 妙 法 悉 以 开 示 故；

shànyòngzhòng lùn shǒu yǐ zhì huì yàomièshēn xīn bìng gù héng chí zhì
善 用 众 论 手， 以 智 慧 药 灭 身 心 病 故； 恒 持 智

bǎoshǒu kāi fǎ guāngmíng pò fánnǎo àn gù shì wéi shí ruò zhū pú
宝 手， 开 法 光 明 破 烦 恼 暗 故。 是 为 十。 若 诸 菩

sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàngshǒu pǔ fù shí fāng yī qiè
萨 安 住 此 法， 则 得 如 来 无 上 手， 普 覆 十 方 一 切

shì jiè
世 界。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng fù hé děngwéi shí
“佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 有 十 种 腹。 何 等 为 十？

suǒ wèi lí chǎn qū fù xīn qīngjìng gù lí huànwěi fù xìng zhì
所 谓； 离 谄 曲 腹， 心 清 净 故； 离 幻 伪 腹， 性 质

zhí gù bù xū jiǎ fù wú xiǎn bì gù wú qī duó fù yú yī qiè
直 故； 不 虚 假 腹， 无 险 诐 故； 无 欺 夺 腹， 于 一 切

wù wú suǒ tān gù duànfánnǎo fù jù zhì huì gù qīngjìng xīn fù
物 无 所 贪 故； 断 烦 恼 腹， 具 智 慧 故； 清 净 心 腹，

lí zhū è gù guāncháyǐn shí fù niàn rú shí fǎ gù guāncháwú
离诸恶故；观察饮食腹，念如实法故；观察无

zuò fù jué wù yuán qǐ gù jué wù yī qiè chū lí dào fù shànchéng
作腹，觉悟缘起故；觉悟一切出离道腹，善成

shú shēn xīn gù yuǎn lí yī qiè biānjiàngòu fù lìng yī qiè zhòngshēng
熟深心故；远离一切边见垢腹，令一切众生

dé rù fó fù gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé
得入佛腹故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得

rú lái wú shàngguǎng dà fù xī néngróngshòu yī qiè zhòngshēng
如来无上广大腹，悉能容受一切众生。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngzàng hé děngwéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种藏。何等为

shí suǒwèi bú duàn fó zhǒng shì pú sà zàng kāi shì fó fǎ wú liàng
十？所谓不断佛种是菩萨藏，开示佛法无量

wēi dé gù zēngzhǎng fǎ zhǒng shì pú sà zàng chūshēng zhì huì guǎng
威德故；增长法种是菩萨藏，出生智慧广

dà guāngmíng gù zhù chí sēngzhǒng shì pú sà zàng lìng qí dé rù bú
大光明故；住持僧种是菩萨藏，令其得入不

tuì fǎ lún gù jué wù zhèngdìngzhòngshēng shì pú sà zàng shàn suí qí
退法轮故；觉悟正定众生是菩萨藏，善随其

shí bù yú yī niàn gù jiū jìng chéng shú bú dìngzhòngshēng shì pú sà
时不逾一念故；究竟成熟不定众生是菩萨

zàng lìng yīn xiāng xù wú yǒujiànduàn gù wèi xié dìngzhòngshēng fā qǐ
藏，令因相续无有间断故；为邪定众生发起

dà bēi shì pú sà zàng lìng wèi lái yīn xī dé chéng jiù gù mǎn fó shí
大悲是菩萨藏，令未来因悉得成就故；满佛十

lì bù kě huài yīn shì pú sà zàng jù xiáng fú mó jūn wú duìshàngēn gù
力不可坏因是菩萨藏，具降伏魔军无对善根故；

zuì shèng wú wèi dà shī zǐ hǒu shì pú sà zàng lìng yī qiè zhòngshēng jiē
最胜无畏大师子吼是菩萨藏，令一切众生皆

huān xǐ gù dé fó shí bā bú gòng fǎ shì pú sà zàng zhì huì pǔ rù
欢喜故；得佛十八不共法是菩萨藏，智慧普入

yī qiè chù gù pǔ liǎo zhī yī qiè zhòngshēng yī qiè chà yī qiè fǎ
一切处故；普了知一切众生、一切刹、一切法、

yī qiè fó shì pú sà zàng yú yī niànzhōng xī míngjiàn gù shì wéi shí
一切佛是菩萨藏，于一念中悉明见故。是为十。

ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàngshàngēn bù kě huài
若诸菩萨安住此法，则得如来无上善根不可坏

dà zhì huì zàng
大智慧藏。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng xīn hé děng wéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种心。何等为十？

suǒ wèi jīng qín xīn yī qiè suǒ zuò xī jiū jìng gù bú xiè xīn jī jí
所谓精勤心，一切所作悉究竟故；不懈心，积集

xiànghǎo fú dé xíng gù dà yǒng jiàn xīn cuī pò yī qiè zhū mó jūn gù
相好福德行故；大勇健心，摧破一切诸魔军故；

rú lǐ xíng xīn chúmiè yī qiè zhū fán nǎo gù bú tuì zhuǎn xīn nǎi
如理行心，除灭一切诸烦恼故；不退转心，乃

zhì pú tí zhōng bù xī gù xìngqīng jìng xīn zhī xīn bú dòng wú suǒzhuó
至菩提终不息故；性清净心，知心不动无所著

gù zhī zhòngshēng xīn suí qí jiě yù lìng chū lí gù lìng rù fó fǎ
故；知众生心，随其解欲令出离故；令入佛法

dà fàn zhù xīn zhī zhūzhòngshēngzhǒngzhǒng jiě yù bù yǐ bié shèng
大梵住心，知诸众生种种解欲，不以别乘

ér jiù hù gù kōng wú xiàng wú yuàn wú zuò xīn jiàn sān jiè
而救护故；空、无相、无愿、无作心，见三界

xiàng bù qǔ zhuó gù wàn[3] zì xiàng jīn gāngjiān gù shèngzàngzhuāngyán
相不取著故；卍[3]字相金刚坚固胜藏庄严

xīn yī qiè zhòngshēng shù děng mó lái nǎi zhì bù néngdòng yī máo gù
心，一切众生数等魔来乃至不能动一毛故。

shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà zhì
是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无上大智

guāngmíngzàng xīn
光明藏心。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng pī jiǎ hé děng wéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种被甲。何等为

shí suǒ wèi pī dà cí jiǎ jiù hù yī qiè zhòngshēng gù pī dà bēi
十？所谓被大慈甲，救护一切众生故；被大悲

jiǎ kān rěn yī qiè zhū kǔ gù pī dà yuàn jiǎ yī qiè suǒ zuò jiū jìng
甲，堪忍一切诸苦故；被大愿甲，一切所作究竟

gù pī huí xiàng jiǎ jiàn lì yī qiè fó zhuāngyán gù pī fú dé jiǎ
故；被回向甲，建立一切佛庄严故；被福德甲，

ráo yì yī qiè zhūzhòngshēng gù pī bō luó mì jiǎ dù tuō yī qiè zhū
饶益一切诸众生故，被波罗蜜甲，度脱一切诸

[3] 丽本：卐；永乐北藏本及龙藏本：卍

hán shí gù pī zhì huì jiǎ miè yī qiè zhòngshēng fán nǎo àn gù pī
含识故；被智慧甲，灭一切众生烦恼暗故；被
shànqiǎofāngbiàn jiǎ shēng pǔ ménshàngēn gù pī yī qiè zhì xīn jiān
善巧方便甲，生普门善根故；被一切智心坚
gù bù sǎnluàn jiǎ bú yào yú shèng gù pī yī xīn jué dìng jiǎ yú
固不散乱甲，不乐余乘故；被一心决定甲，于
yī qiè fǎ lí yí huò gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ
一切法离疑惑故。是为十。若诸菩萨安住此法，
zé pī rú lái wú shàng jiǎ zhòu xī néng cuī fú yī qiè mó jūn
则被如来无上甲冑，悉能摧伏一切魔军。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng qì zhàng hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种器仗。何等
wéi shí suǒ wèi bù shī shì pú sà qì zhàng cuī pò yī qiè qiān lìn
为十？所谓；布施是菩萨器仗，摧破一切悭吝
gù chí jiè shì pú sà qì zhàng qì shě yī qiè huǐ fàn gù píngděng
故；持戒是菩萨器仗，弃舍一切毁犯故；平等
shì pú sà qì zhàng duànchú yī qiè fēn bié gù zhì huì shì pú sà qì
是菩萨器仗，断除一切分别故；智慧是菩萨器
zhàng xiāomiè yī qiè fán nǎo gù zhèngmìng shì pú sà qì zhàng yuǎn
仗，消灭一切烦恼故；正命是菩萨器仗，远
lí yī qiè xié mìng gù shànqiǎofāngbiàn shì pú sà qì zhàng yú yī
离一切邪命故；善巧方便是菩萨器仗，于一
qiè chù shì xiàn gù lüè shuō tān chēn chī děng yī qiè fán nǎo shì pú
切处示现故；略说贪、瞋、痴等一切烦恼是菩
sà qì zhàng yǐ fán nǎomén dù zhòngshēng gù shēng sǐ shì pú sà qì
萨器仗，以烦恼门度众生故；生死是菩萨器
zhàng bú duàn pú sà xíngjiàohuàzhòngshēng gù shuō rú shí fǎ shì pú
仗，不断菩萨行教化众生故；说如实法是菩
sà qì zhàng néng pò yī qiè zhí zhuó gù yī qiè zhì shì pú sà qì
萨器仗，能破一切执著故；一切智是菩萨器
zhàng bù shě pú sà hèngmén gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù
仗，不舍菩萨行门故。是为十。若诸菩萨安住
cǐ fǎ zé néngchúmiè yī qiè zhòngshēngcháng yè suǒ jí fán nǎo jié
此法，则能除灭一切众生长夜所集烦恼结
shǐ
使。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngshǒu hé děngwéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种首。何等为

shí suǒ wèi niè pánshǒu wú néngjiàndǐng gù zūn jìng shǒu yī qiè
十？所谓涅槃首，无能见顶故；尊敬首，一切
rén tiānsuǒ jìng lǐ gù guǎng dà shèng jiě shǒu sānqiān jiè zhōng zuì
人、天所敬礼故；广大胜解首，三千界中最
wéishèng gù dì yī shàngēnshǒu sān jiè zhòngshēngxiángòngyǎng gù
为胜故；第一善根首，三界众生咸供养故；
hè dàizhòngshēngshǒu chéng jiù dǐngshàngròu jì xiàng gù bù qīngjiàn
荷戴众生首，成就顶上肉髻相故；不轻贱
tā shǒu yú yī qiè chùcháng zūnshèng gù bō rě bō luó mì shǒu
他首，于一切处常尊胜故；般若波罗蜜首，
zhǎngyǎng yī qiè gōng dé fǎ gù fāngbiàn zhì xiāngyìngshǒu pǔ xiàn yī
长养一切功德法故；方便智相应首，普现一
qiè tóng lèi shēn gù jiàohuà yī qiè zhòngshēngshǒu yǐ yī qiè zhòng
切同类身故；教化一切众生首，以一切众
shēngwéi dì zǐ gù shǒu hù zhū fó fǎ yǎnshǒu néng lìng sānbǎozhǒng
生为弟子故；守护诸佛法眼首，能令三宝种
bú duànjué gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú
不断绝故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得如
lái wú shàng dà zhì huì shǒu
来无上大智慧首。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngyǎn suǒ wèi ròu yǎn
“佛子！菩萨摩诃萨有十种眼。所谓肉眼，
jiàn yī qiè sè gù tiānyǎn jiàn yī qiè zhòngshēng xīn gù huì yǎn
见一切色故；天眼，见一切众生心故；慧眼，
jiàn yī qiè zhòngshēngzhū gēn jìng jiè gù fǎ yǎn jiàn yī qiè fǎ rú shí
见一切众生诸根境界故；法眼，见一切法如实
xiàng gù fó yǎn jiàn rú lái shí lì gù zhì yǎn zhī jiànzhū fǎ gù
相故；佛眼，见如来十力故；智眼，知见诸法故；
guāngmíngyǎn jiàn fó guāngmíng gù chūshēng sǐ yǎn jiàn niè pán gù
光明眼，见佛光明故；出生死眼，见涅槃故；
wú ài yǎn suǒjiàn wú zhàng gù yī qiè zhì yǎn jiàn pǔ mén fǎ jiè
无碍眼，所见无障故；一切智眼，见普门法界
gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng
故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无上
dà zhì huì yǎn
大智慧眼

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng ěr hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种耳。何等为十？

suǒ wèi wén zàn tàn shēng duàn chú tān ài wén huǐ zǐ shēng duàn chú
所谓闻赞叹声，断除贪爱；闻毁訾声，断除

chēn huì wén shuō èr shèng bù zhuó bù qiú wén pú sà dào huān
瞋恚；闻说二乘，不著不求；闻菩萨道，欢

xǐ yǒng yuè wén dì yù děng zhū kǔ nàn chù qǐ dà bēi xīn fā hóng
喜踊跃；闻地狱等诸苦难处，起大悲心，发弘

shì yuàn wén shuō rén tiān shèng miào zhī shì zhī bǐ jiē shì wú cháng
誓愿；闻说人、天胜妙之事，知彼皆是无常

zhī fǎ wén yǒu zàn tàn zhū fó gōng dé qín jiā jīng jìn lìng sù yuán
之法；闻有赞叹诸佛功德，勤加精进，令速圆

mǎn wén shuō liù dù sì shè děng fǎ fā xīn xiū xíng yuàn dào bǐ
满；闻说六度、四摄等法，发心修行，愿到彼

àn wén shí fāng shì jiè yī qiè yīn shēng xī zhī rú xiǎng rù bù kě
岸；闻十方世界一切音声，悉知如响，入不可

shuō shèn shēn miào yì pú sà mó hē sà cóng chū fā xīn nǎi zhì dào
说甚深妙义；菩萨摩诃萨从初发心乃至道

chǎng cháng wén zhèng fǎ wèi céng zàn xī ér héng bù shě huà zhòng
场，常闻正法未曾暂息，而恒不舍化众

shēng shì shì wéi shí ruò zhū pú sà chéng jiù cǐ fǎ zé dé rú lái
生事。是为十。若诸菩萨成就此法，则得如来

wú shàng dà zhì huì ěr
无上大智慧耳。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng bí hé děng wéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种鼻。何等为十？

suǒ wèi wén zhū chòu wù bù yǐ wéi chòu wén zhū xiāng qì bù yǐ wéi xiāng
所谓闻诸臭物不以为臭；闻诸香气不以为香；

xiāng chòu jù wén qí xīn píng děng fēi xiāng fēi chòu ān zhù yú shě
香臭俱闻，其心平等；非香非臭，安住于舍；

ruò wén zhòng shēng yī fú wò jù jí qí zhī tǐ suǒ yǒu xiāng chòu zé
若闻众生衣服、卧具及其支[4]体所有香臭，则

néng zhī bǐ tān huì yú chī děng fēn zhī xíng ruò wén zhū fú zàng cǎo
能知彼贪、恚、愚痴等分之行；若闻诸伏藏草

mù děng xiāng jiē rú duì mù qián fēn míng biàn liǎo ruò wén xià zhì ē
木等香，皆如对目前，分明辨了；若闻下至阿

bí dì yù shàng zhì yǒu dǐng zhòng shēng zhī xiāng jiē zhī bǐ guò qù suǒ
鼻地狱、上至有顶众生之香，皆知彼过去所

[4] 丽本：肢；永乐北藏本及龙藏本：支

xíng zhī xíng ruò wén zhū shēng wén bù shī chí jiè duō wén huì xiāng
行之行；若闻诸声闻布施、持戒、多闻慧香，

zhù yī qiè zhì xīn bú lìng sǎn dòng ruò wén yī qiè pú sà xíng xiāng
住一切智心，不令散动；若闻一切菩萨行香，

yǐ píng děng huì rù rú lái dì wén yī qiè fó zhì jìng jiè xiāng yì bú
以平等慧入如来地；闻一切佛智境界香，亦不

fèi shě zhū pú sà xíng shì wéi shí ruò zhū pú sà chéng jiù cǐ fǎ
废舍诸菩萨行。是为十。若诸菩萨成就此法，

zé dé rú lái wú liàng wú biānqīng jìng bí
则得如来无量无边清净鼻。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng shé hé děng wéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种舌。何等为十？

suǒ wèi kāi shì yǎn shuō wú jìn zhòng shēng xíng shé kāi shì yǎn shuō wú jìn
所谓开示演说无尽众生行舌；开示演说无尽

fǎ mén shé zàn tàn zhū fó wú jìn gōng dé shé yǎn chàng cí biàn wú jìn
法门舌；赞叹诸佛无尽功德舌；演畅辞辩无尽

shé kāi chǎn dà shèng zhù dào shé biàn fù shí fāng xū kōng shé pǔ
舌；开阐大乘助道舌；遍覆十方虚空舌；普

zhào yī qiè fó chà shé pǔ shǐ zhòng shēng wù jiě shé xī lìng zhū fó
照一切佛刹舌；普使众生悟解舌；悉令诸佛

huān xǐ shé xiáng fú yī qiè zhū mó wài dào chú miè yī qiè shēng sǐ
欢[5]喜舌；降伏一切诸魔外道，除灭一切生死

fán nǎo lìng zhì niè pán shé shì wéi shí ruò zhū pú sà chéng jiù cǐ
烦恼，令至涅槃舌。是为十。若诸菩萨成就此

fǎ zé dé rú lái biàn fù yī qiè zhū fó guó tǔ wú shàng shé
法，则得如来遍覆一切诸佛国土无上舌。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng shēn hé děng wéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种身。何等为

shí suǒ wèi rén shēn wèi jiào huà yī qiè zhū rén gù fēi rén shēn wèi
十？所谓人身，为教化一切诸人故；非人身，为

jiào huà dì yù chù shēng è guǐ gù tiān shēn wèi jiào huà yù jiè
教化地狱、畜生、饿鬼故；天身，为教化欲界、

sè jiè wú sè jiè zhòng shēng gù xué shēn shì xiàn xué dì gù wú
色界、无色界众生故；学身，示现学地故；无

xué shēn shì xiàn ē luó hàn dì gù dú jué shēn jiào huà lìng rù pì zhī
学身，示现阿罗汉地故；独觉身，教化令入辟支

[5] 丽本：歎；永乐北藏本及龙藏本：歡

fó dì gù pú sà shēn lìng chéng jiù dà shèng gù rú lái shēn
佛地故；菩萨身，令成就大乘故；如来身，

zhì shuǐguàndǐng gù yì shēngshēn shànqiǎochūshēng gù wú lòu fǎ
智水灌顶故；意生身，善巧出生故；无漏法

shēn yǐ wú gōngyòng shì xiàn yī qiè zhòngshēngshēn gù shì wéi shí
身，以无功用示现一切众生身故。是为十。

ruò zhū pú sà chéng jiù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng zhī shēn
若诸菩萨成就此法，则得如来无上之身。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng yì hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种意。何等为十？

suǒ wèishàngshǒu yì fā qǐ yī qiè shàngēn gù ān zhù yì shēn xìn
所谓上首意，发起一切善根故；安住意，深信

jiān gù bú dòng gù shēn rù yì suí shùn fó fǎ ér jiě gù nèi liǎo
坚固不动故；深入意，随顺佛法而解故；内了

yì zhī zhū zhòngshēng xīn yào gù wú luàn yì yī qiè fán nǎo bù zá
意，知诸众生心乐故；无乱意，一切烦恼不杂

gù míng jìng yì kè chén bù néng rǎn zhuó gù shànguānzhòngshēng
故；明净意，客尘不能染著故；善观众生

yì wú yǒu yī niàn shī shí gù shàn zé suǒ zuò yì wèi céng[6] yī chù
意，无有一念失时故；善择所作意，未曾[6]一处

shēngguò gù mì hù zhū gēn yì tiáo fú bú lìng chí sàn gù shàn rù
生过故；密护诸根意，调伏不令驰散故；善入

sān mèi yì shēn rù fó sān mèi wú wǒ wǒ suǒ gù shì wéi shí ruò
三昧意，深入佛三昧无我、我所故。是为十。若

zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé yī qiè fó wú shàng yì
诸菩萨安住此法，则得一切佛无上意。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngxíng hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种行。何等为十？

suǒ wèiwén fǎ xíng ài yào yú fǎ gù shuō fǎ xíng lì yì zhòngshēng
所谓闻法行，爱乐于法故；说法行，利益众生

gù lí tān huì chī bù wèixíng tiáo fú zì xīn gù yù jiè xíng
故；离贪、恚，痴怖畏行，调伏自心故；欲界行，

jiàohuà yù jiè zhòngshēng gù sè wú sè jiè sān mèixíng lìng sù zhuǎn
教化欲界众生故；色、无色界三昧行，令速转

huán gù qù xiàng fǎ yì xíng sù dé zhì huì gù yī qiè shēngchùxíng
还故；趣向法义行，速得智慧故；一切生处行，

[6] 丽本：曾；永乐北藏本：曾；龙藏本：智；校勘：曾

zì zài jiàohuàzhòngshēng gù yī qiè fó chàxíng lǐ bàigòngyǎngzhū
自在教化众生故；一切佛刹行，礼拜供养诸

fó gù niè pánxíng bú duànshēng sǐ xiāng xù gù chéngmǎn yī qiè
佛故；涅槃行，不断生死相续故；成满一切

fó fǎ xíng bù shě pú sà fǎ xíng gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān
佛法行，不舍菩萨法行故。是为十。若诸菩萨安

zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú lái wú qù xíng
住此法，则得如来无来无去行。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngzhù hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种住。何等为十？

suǒ wèi pú tí xīn zhù céng bú wàng shī gù bō luó mì zhù bú yàn
所谓菩提心住，曾不忘失故；波罗蜜住，不厌

zhù dào gù shuō fǎ zhù zēngzhǎng zhì huì gù ē lán rě zhù zhèng
助道故；说法住，增长智慧故；阿兰若住，证

dà chándìng gù suí shùn yī qiè zhì tóu tuó zhī zú sì shèngzhǒngzhù
大禅定故；随顺一切智头陀知足四圣种住，

shǎo yù shǎo shì gù shēn xìn zhù hè fù zhèng fǎ gù qīn jìn rú lái
少欲少事故；深信住，荷负正法故；亲近如来

zhù xué fó wēi yí gù chūshēngshéntōngzhù yuánmǎn dà zhì gù
住，学佛威仪故；出生神通住，圆满大智故；

dé rěn zhù mǎn zú shòu jì gù dàochǎngzhù jù zú lì wú wèi
得忍住，满足授记故；道场住，具足力、无畏、

yī qiè fó fǎ gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé
一切佛法故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得

yī qiè zhì wú shàngzhù
一切智无上住。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngzuò hé děngwéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种坐。何等为十？

suǒ wèizhuàn lún wángzuò xīng shí shàndào gù sì tiānwángzuò yú
所谓转轮王坐，兴十善道故；四天王坐，于

yī qiè shì jiān zì zài ān lì fó fǎ gù dì shì zuò yǔ yī qiè zhòng
一切世间自在安立佛法故；帝释坐，与一切众

shēngwéishèngzhǔ gù fàn tiānzuò yú zì tā xīn dé zì zài gù shī
生为胜主故；梵天坐，于自他心得自在故；师

zǐ zuò néngshuō fǎ gù zhèng fǎ zuò yǐ zǒng chí biàn cái lì ér kāi
子坐，能说法故；正法坐，以总持辩才力而开

shì gù jiān gù zuò shì yuàn jiū jìng gù dà cí zuò lìng è zhòng
示故；坚固坐，誓愿究竟故；大慈坐，令恶众

shēng xī huān xǐ gù dà bēi zuò rěn yī qiè kǔ bù pí yàn gù jīn
生悉欢喜故；大悲坐，忍一切苦不疲厌故；金
gāng zuò xiáng fú zhòng mó jí wài dào gù shì wéi shí ruò zhū pú sà
刚坐，降伏众魔及外道故。是为十。若诸菩萨
ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng zhèng jué zuò
安住此法，则得如来无上正觉坐。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng wò hé děng wéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种卧。何等为十？
suǒ wèi jì jìng wò shēn xīn dàn bó gù chándìng wò rú lǐ xiū xíng
所谓寂静卧，身心憺怕故；禅定卧，如理修行
gù sān mèi wò shēn xīn róu ruǎn gù fàn tiān wò bù nǎo zì tā gù
故；三昧卧，身心柔软故；梵天卧，不恼自他故；
shàn yè wò yú hòu bù huǐ gù zhèng xìn wò bù kě qīngdòng gù
善业卧，于后不悔故；正信卧，不可倾动故；
zhèng dào wò shàn yǒu kāi jué gù miào yuàn wò shàn qiǎo huí xiàng gù
正道卧，善友开觉故；妙愿卧，善巧回向故；
yī qiè shì bì wò suǒ zuò chéng bàn[7] gù shě zhū gōng yòng wò yī qiè
一切事毕卧，所作成办故；舍诸功用卧，一切
guàn xí gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái
惯习故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来
wú shàng dà fǎ wò xī néng kāi wù yī qiè zhòng shēng
无上大法卧，悉能开悟一切众生。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng suǒ zhù chù hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种所住处。何等
wéi shí suǒ wèi yǐ dà cí wéi suǒ zhù chù yú yī qiè zhòng shēng xīn
为十？所谓：以大慈为所住处，于一切众生心
píng děng gù yǐ dà bēi wéi suǒ zhù chù bù qīng wèi xué gù yǐ dà xǐ
平等故；以大悲为所住处，不轻未学故；以大喜
wéi suǒ zhù chù lí yī qiè yōu nǎo gù yǐ dà shě wéi suǒ zhù chù yú
为所住处，离一切忧恼故；以大舍为所住处，于
yǒu wéi wú wéi píng děng gù yǐ yī qiè bō luó mì wéi suǒ zhù chù pú
有为、无为平等故；以一切波罗蜜为所住处，菩
tí xīn wéi shǒu gù yǐ yī qiè kōng wéi suǒ zhù chù shàn qiǎo guān chá gù
提心为首故；以一切空为所住处，善巧观察故；
yǐ wú xiàng wéi suǒ zhù chù bù chū zhèng wèi gù yǐ wú yuàn wéi suǒ zhù
以无相为所住处，不出正位故；以无愿为所住

[7] 丽本：辨；永乐北藏本及龙藏本：辦

chù guāncháshòushēng gù yǐ niàn huì wéi suǒ zhù chù rěn fǎ chéng
处，观察受生故；以念慧为所住处，忍法成
mǎn gù yǐ yī qiè fǎ píngděngwéi suǒ zhù chù dé shòu jì bié[8] gù
满故；以一切法平等为所住处，得授记莂[8]故。
shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng wú ài
是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无上无碍
suǒ zhù chù
所住处。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngsuǒxíngchù hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种所行处。何等
wéi shí suǒ wèi yǐ zhèngniànwéi suǒxíngchù mǎn zú niànchù gù yǐ
为十？所谓以正念为所行处，满足念处故；以
zhū qù wéi suǒxíngchù zhèng jué fǎ qù gù yǐ zhì huì wéi suǒxíngchù
诸趣为所行处，正觉法趣故；以智慧为所行处，
dé fó huān xǐ gù yǐ bō luó mì wéi suǒxíngchù mǎn zú yī qiè zhì zhì
得佛欢喜故；以波罗蜜为所行处，满足一切智智
gù yǐ sì shè wéi suǒxíngchù jiàohuàzhòngshēng gù yǐ shēng sǐ
故；以四摄为所行处，教化众生故；以生死
wéi suǒxíngchù jī jí shàngēn gù yǐ yǔ yī qiè zhòngshēng zá tán xì
为所行处，积集善根故；以与一切众生杂谈戏
wéi suǒxíngchù suí yìngjiàohuà lìng yǒng lí gù yǐ shéntōngwéi suǒxíng
为所行处，随应教化令永离故；以神通为所行
chù zhī yī qiè zhòngshēngzhū gēn jìng jiè gù yǐ shànqiǎofāngbiànwéi
处，知一切众生诸根境界故；以善巧方便为
suǒxíngchù bō rě bō luó mì xiāngyìng gù yǐ dàochǎngwéi suǒxíngchù
所行处，般若波罗蜜相应故；以道场为所行处，
chéng yī qiè zhì ér bú duàn pú sà xíng gù shì wéi shí ruò zhū pú sà
成一切智而不断菩萨行故。是为十。若诸菩萨
ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà zhì huì suǒxíngchù
安住此法，则得如来无上大智慧所行处。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngguānchá hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种观察。何等
wéi shí suǒ wèi zhī zhū yè guānchá wēi xì xī jiàn gù zhī zhū qù
为十？所谓知诸业观察，微细悉见故；知诸趣
guānchá bù qǔ zhòngshēng gù zhī zhūgēnguānchá liǎo dá wú gēn
观察，不取众生故；知诸根观察，了达无根

[8] 丽本：别；永乐北藏本及龙藏本：莂

gù zhī zhū fǎ guānchá bú huài fǎ jiè gù jiàn fó fǎ guānchá
故；知诸法观察，不坏法界故；见佛法观察，

qín xiū fó yǎn gù dé zhì huì guānchá rú lǐ shuō fǎ gù wú shēng
勤修佛眼故；得智慧观察，如理说法故；无生

rěn guānchá jué liǎo fó fǎ gù bú tuì dì guānchá miè yī qiè fán
忍观察，决了佛法故；不退地观察，灭一切烦

nǎo chāochūsān jiè èr shèng dì gù guàndǐng dì guānchá yú
恼，超出三界、二乘地故；灌顶地观察，于

yī qiè fó fǎ zì zài bú dòng gù shàn jué zhì sānmèiguānchá yú yī
一切佛法自在不动故；善觉智三昧观察，于一

qiè shí fāng shī zuò fó shì gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ
切十方施作佛事故。是为十。若诸菩萨安住此法，

zé dé rú lái wú shàng dà guānchá zhì
则得如来无上大观察智。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng pǔ guānchá hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种普观察。何

děngwéi shí suǒ wèi pǔ guān yī qiè zhū lái qiú zhě yǐ wú wéi xīn mǎn
等为十？所谓普观一切诸来求者，以无违心满

qí yì gù pǔ guān yī qiè fàn jiè zhòngshēng ān zhì rú lái jìng jiè
其意故；普观一切犯戒众生，安置如来净戒

zhōng gù pǔ guān yī qiè hài xīn zhòngshēng ān zhì rú lái rěn lì zhōng
中故；普观一切害心众生，安置如来忍力中

gù pǔ guān yī qiè xiè dàizhòngshēng quàn lìng jīng qín bù shě hè fù
故；普观一切懈怠众生，劝令精勤不舍荷负

dà shèngdàn gù pǔ guān yī qiè luàn xīn zhòngshēng lìng zhù rú lái yī
大乘担故；普观一切乱心众生，令住如来一

qiè zhì dì wú sǎndòng gù pǔ guān yī qiè è huì zhòngshēng lìng chú
切智地无散动故；普观一切恶慧众生，令除

yí huò pò yǒujiàn gù pǔ guān yī qiè píngděngshànyǒu shùn qí jiàomìng
疑惑破有见故；普观一切平等善友，顺其教命

zhù fó fǎ gù pǔ guān yī qiè suǒwén zhī fǎ jí dé zhèngjiàn zuì shàng
住佛法故；普观一切所闻之法，疾得证见最上

yì gù pǔ guān yī qiè wú biānzhòngshēng cháng bù shě lí dà bēi lì
义故；普观一切无边众生，常不舍离大悲力

gù pǔ guān yī qiè zhū fó zhī fǎ sù dé chéng jiù yī qiè zhì gù
故；普观一切诸佛之法，速得成就一切智故。

shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà zhì
是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无上大智

huì pǔ guānchá
慧普观察。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng fèn xùn hé děng wéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种奋迅。何等为

shí suǒ wèi niú wáng fèn xùn yìng bì yī qiè tiān lóng yè chā
十？所谓牛王奋迅，映蔽一切天、龙、夜叉、

qián tà pó děng zhū dà zhòng gù xiàng wáng fèn xùn xīn shàn tiáo róu
乾闼婆等诸大众故；象王奋迅，心善调柔，

hè fù yī qiè zhū zhòng shēng gù lóng wáng fèn xùn xīng dà fǎ mì yún
荷负一切诸众生故；龙王奋迅，兴大法密云，

yào jiě tuō diànguāng zhèn rú shí yì léi jiàng zhū gēn lì jué fēn
耀解脱电光，震如实义雷，降诸根、力、觉分、

chándìng jiě tuō sān mèigān lù yǔ gù dà jīn chì niǎo wáng fèn xùn
禅定、解脱、三昧甘露雨故；大金翅鸟王奋迅，

jié tān ài shuǐ pò yú chī què bó cuō fán nǎo zhū è dú lóng lìng chū
竭贪爱水，破愚痴壳，搏撮烦恼诸恶毒龙，令出

shēng sǐ dà kǔ hǎi gù dà shī zǐ wáng fèn xùn ān zhù wú wèi píngděng
生死大苦海故；大师子王奋迅，安住无畏平等

dà zhì yǐ wéi qì zhàng cuī fú zhòng mó jí wàidào gù yǒngjiàn fèn xùn
大智以为器仗，摧伏众魔及外道故；勇健奋迅，

néng yú shēng sǐ dà zhànzhènzhōng cuī miè yī qiè fán nǎo yuān[9] gù dà
能于生死大战阵中摧灭一切烦恼冤[9]故；大

zhì fèn xùn zhī yùn jiè chù jí zhū yuán qǐ zì zài kāi shì yī qiè
智奋迅，知蕴、界、处及诸缘起，自在开示一切

fǎ gù tuó luó ní fèn xùn yǐ niàn huì lì chí fǎ bú wàng suí zhòng
法故；陀罗尼奋迅，以念慧力持法不忘，随众

shēnggēn wèixuānshuō gù biàn cái fèn xùn wú ài xùn jí fēn bié yī qiè
生根为宣说故；辩才奋迅，无碍迅疾分别一切，

xián lìng shòu yì xīn huān xǐ gù rú lái fèn xùn yī qiè zhì zhì zhù dào
咸令受益心欢喜故；如来奋迅，一切智智助道

zhī fǎ jiē xī chéngmǎn yǐ yī niànxiāngyìng huì suǒyīng dé zhě yī qiè
之法皆悉成满，以一念相应慧，所应得者一切

jiē dé suǒyīng wù zhě yī qiè jiē wù zuò shī zǐ zuòxiáng mó yuān[10] dí
皆得，所应悟者一切皆悟，坐师子座降魔冤[10]敌，

chéng ē nòuduō luó sān miǎosān pú tí gù shì wéi shí ruò zhū pú sà
成阿耨多罗三藐三菩提故。是为十。若诸菩萨

[9] 丽本：怨；永乐北藏本及龙藏本：冤
[10] 丽本：怨；永乐北藏本及龙藏本：冤

ān zhù cǐ fǎ zé dé zhū fó yú yī qiè fǎ wú shàng zì zài fèn xùn
安住此法，则得诸佛于一切法无上自在奋迅。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng shī zǐ hǒu hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种师子吼。何等

wéi shí suǒ wèi chàngyán wǒ dāng bì dìngchéngzhèngděng jué
为十？所谓唱言：‘我当必定成正等觉。’

shì pú tí xīn dà shī zǐ hǒu wǒ dāng lìng yī qiè zhòngshēng wèi dù
是菩提心大师子吼。‘我当令一切众生，未度

zhě dù wèi tuō zhě tuō wèi ān zhě ān wèi niè pánzhě lìng dé niè pán
者度，未脱者脱，未安者安，未涅槃者令得涅槃。’

shì dà bēi dà shī zǐ hǒu wǒ dāng lìng fó fǎ sēngzhǒng wú yǒu
是大悲大师子吼。‘我当令佛、法、僧种无有

duàn jué shì bào rú lái ēn dà shī zǐ hǒu wǒ dāngyán jìng yī
断绝。’是报如来恩大师子吼。‘我当严净一

qiè fó chà shì jiū jìng jiān shì dà shī zǐ hǒu wǒ dāngchúmiè yī
切佛刹。’是究竟坚誓大师子吼。‘我当除灭一

qiè è dào jí zhū nànchù shì zì chí jìng jiè dà shī zǐ hǒu wǒ
切恶道及诸难处。’是自持净戒大师子吼。‘我

dāngmǎn zú yī qiè zhū fó shēn yǔ jí yì xiànghǎozhuāngyán shì
当满足一切诸佛身、语及意相好庄严。’是

qiú fú wú yàn dà shī zǐ hǒu wǒ dāngchéngmǎn yī qiè zhū fó suǒ
求福无厌大师子吼。‘我当成满一切诸佛所

yǒu zhì huì shì qiú zhì wú yàn dà shī zǐ hǒu wǒ dāngchúmiè yī
有智慧。’是求智无厌大师子吼。‘我当除灭一

qiè zhòng mó jí zhū mó yè shì xiū zhèngxíngduànzhū fán nǎo dà shī
切众魔及诸魔业。’是修正行断诸烦恼大师

zǐ hǒu wǒ dāngliǎo zhī yī qiè zhū fǎ wú wǒ wú zhòngshēng wú
子吼。‘我当了知一切诸法无我，无众生、无

shòumìng wú bǔ qié luó kōng wú xiàng wú yuàn jìng rú xū kōng
寿命、无补伽罗，空、无相、无愿，净如虚空。’

shì wú shēng fǎ rěn dà shī zǐ hǒu zuì hòushēng pú sà zhèndòng yī qiè
是无生法忍大师子吼。最后生菩萨震动一切

zhū fó guó tǔ xī lìng yán jìng shì shí yī qiè shì fàn sì wángxián
诸佛国土悉令严净，是时，一切释、梵、四王咸

lái zàn qǐng wéiyuàn pú sà yǐ wú shēng fǎ ér xiànshòushēng
来赞请：‘唯愿菩萨以无生法而现受生！’

pú sà zé yǐ wú ài huì yǎn pǔ guān shì jiān yī qiè zhòngshēng wú
菩萨则以无碍慧眼普观世间：‘一切众生无

rú wǒ zhě jí yú wánggōng shì xiàndànshēng zì xíng qī bù dà shī
如我者。’即于王宫示现诞生，自行七步大师
zǐ hǒu wǒ yú shì jiān zuì shèng dì yī wǒ dāngyǒng jìn shēng sǐ
子吼：‘我于世间最胜第一，我当永尽生死
biān jì shì rú shuō ér zuò dà shī zǐ hǒu shì wéi shí ruò zhū pú
边际。’是如说而作大师子吼。是为十。若诸菩
sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà shī zǐ hǒu
萨安住此法，则得如来无上大师子吼。

大方广佛华严经卷第五十七

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng sān huì wànhèngyuán xiū pǔ xiánpíng xiè èr qiān
普光三会.万行圆修.普贤瓶泻二千

chóu kǔ hǎi fàn cí zhōu yī jù quánshōu fǎ yì yī qí zhōu
酬.苦海泛慈舟.一句全收.法义一齐周.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

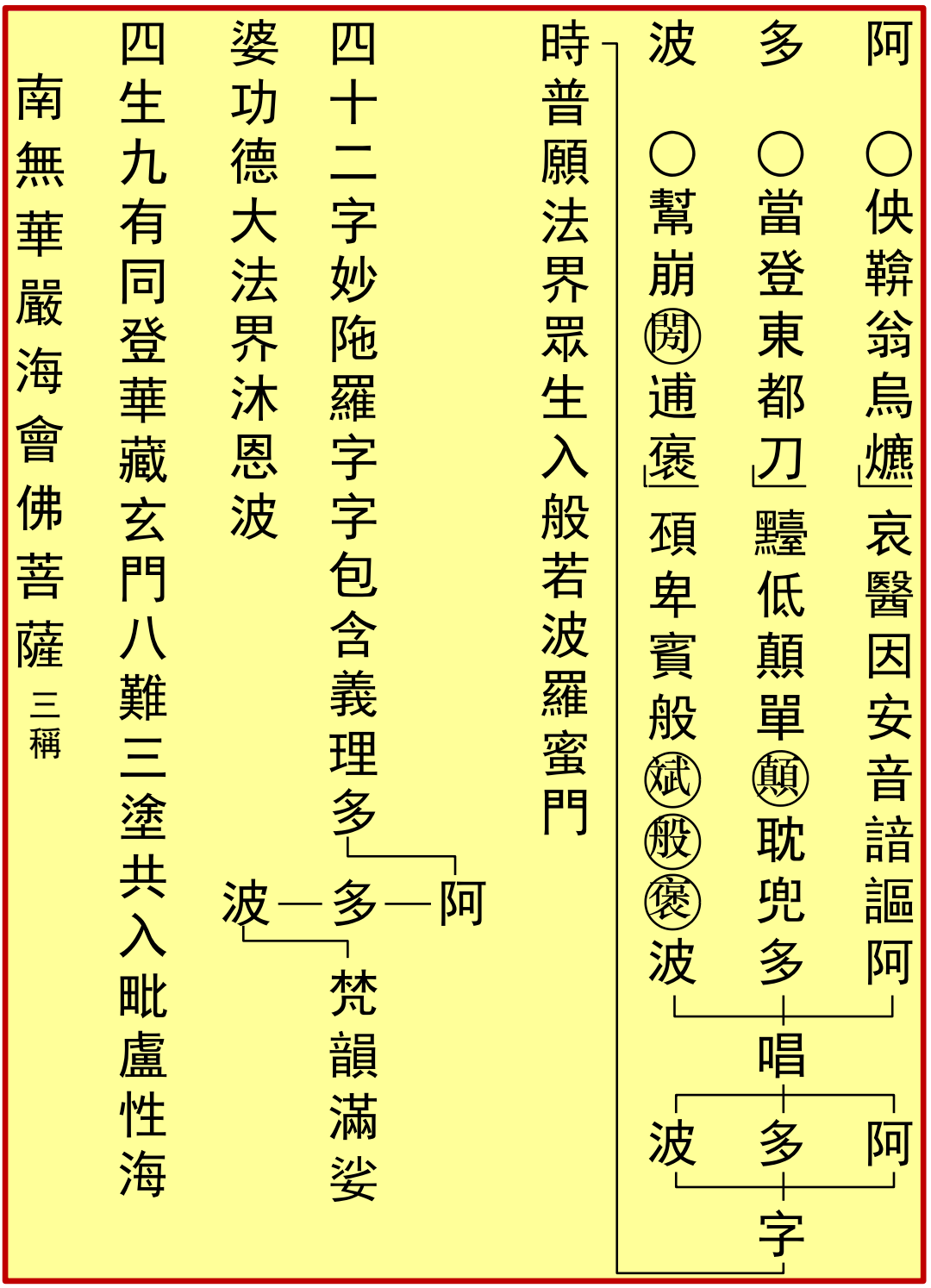

1. e 阿 ang 佉 eng 韕 ong 翁 u 烏 e 燸 ai 哀 i 醫 in 因 an 安 in 音 an 諳 ou 謳 e 阿

chàng e 阿 zì 字 shí 时. pǔ 普 yuàn 愿 fǎ 法 jiè 界 zhòngshēng 众 生. rù 入 bō 般 rě 若 bō 波 luó 罗 mì 蜜 mén 门.

dao dang deng dong du dao dai di din dan din dan dou dao
2. 多 當 登 東 都 刀 黵 低 顛 單 顛 耽 兜 多

chàngdao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 多字时. 普 愿 法界 众 生 . 入般若波罗蜜

mén
门.

bao bang beng bong bu bao bai bi bin ban bin ban bou bao
3. 波 幫 崩 閍 逋 褒 頒 卑 賓 般 斌 般 褒 波

chàngbao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 波字时. 普 愿 法界 众 生 . 入般若波罗蜜

mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō e dao
四十二字 妙 陀罗. 字字包含义理多. 阿. 多.

bao fàn yùnmǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
波. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四 生 九有. 同 登 华藏 玄 门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回 向 偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以此 功 德 普 及于 一 切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我 等 与 众 生 皆共 成 佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì wǔ shí bā

大方广佛华严经卷第五十八

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[11]

lí shì jiān pǐn dì sān shí bā zhī liù

离世间品第三十八之六

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng shī hé děng

“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净施。何等

wéi shí suǒ wèipíngděng shī bù jiǎnzhòngshēng gù suí yì shī mǎn

为十？所谓平等施，不拣众生故；随意施，满

qí suǒyuàn gù bú luàn shī lìng dé lì yì gù suí yí shī zhī shàng

其所愿故；不乱施，令得利益故；随宜施，知上、

zhōng xià gù bú zhù shī bù qiú guǒbào gù kāi shě shī xīn

中、下故；不住施，不求果报故；开舍施，心

bú liànzhuó gù yī qiè shī jiū jìngqīngjìng gù huí xiàng pú tí shī

不恋著故；一切施，究竟清净故；回向菩提施，

yuǎn lí yǒuwéi wú wéi gù jiàohuàzhòngshēng shī nǎi zhì dàochǎng

远离有为、无为故；教化众生施，乃至道场

bù shě gù sān lún qīngjìng shī yú shī zhě shòuzhě jí yǐ shī wù zhèng

不舍故；三轮清净施，于施者、受者及以施物正

niànguānchá rú xū kōng gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ

念观察如虚空故。是为十。若诸菩萨安住此法，

zé dé rú lái wú shàngqīngjìngguǎng dà shī

则得如来无上清净广大施。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng jiè hé děng

“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净戒。何等

wéi shí suǒ wèishēnqīngjìng jiè hù shēnsān è gù yǔ qīngjìng jiè

为十？所谓身清净戒，护身三恶故；语清净戒，

lí yǔ sì guò gù xīn qīngjìng jiè yǒng lí tān chēn xié jiàn gù

离语四过故；心清净戒，永离贪、瞋、邪见故；

bú pò yī qiè xué chùqīngjìng jiè yú yī qiè rén tiānzhōngzuò zūn zhǔ

不破一切学处清净戒，于一切人、天中作尊主

[11] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

gù shǒu hù pú tí xīn qīngjìng jiè bú yàoxiǎoshèng gù shǒu hù rú
故；守护菩提心清净戒，不乐小乘故；守护如
lái suǒ zhì qīngjìng jiè nǎi zhì wēi xì zuì shēng dà bù wèi gù yǐn mì
来所制清净戒，乃至微细罪生大怖畏故；隐密
hù chí qīngjìng jiè shàn bá fàn jiè zhòngshēng gù bú zuò yī qiè è qīng
护持清净戒，善拔犯戒众生故；不作一切恶清
jìng jiè shì xiū yī qiè shàn fǎ gù yuǎn lí yī qiè yǒujiàn qīngjìng jiè
净戒，誓修一切善法故；远离一切有见清净戒，
yú jiè wú zhuó gù shǒu hù yī qiè zhòngshēngqīngjìng jiè fā qǐ dà
于戒无著故；守护一切众生清净戒，发起大
bēi gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú
悲故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无
shàng wú guò shī qīngjìng jiè
上无过失清净戒。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng rěn hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净忍。何等
wéi shí suǒ wèi ān shòu zǐ rǔ qīngjìng rěn hù zhūzhòngshēng gù ān
为十？所谓安受呰辱清净忍，护诸众生故；安
shòudāozhàngqīngjìng rěn shàn hù zì tā gù bù shēng huì hài qīngjìng
受刀杖清净忍，善护自他故；不生恚害清净
rěn qí xīn bú dòng gù bù zé bēi jiànqīngjìng rěn wéishàngnéngkuān
忍，其心不动故；不责卑贱清净忍，为上能宽
gù yǒu guī xián jiù qīngjìng rěn shě zì shēnmìng gù yuǎn lí wǒ màn
故；有归咸救清净忍，舍自身命故；远离我慢
qīngjìng rěn bù qīngwèixué gù cán huǐ bù chēnqīngjìng rěn guānchá
清净忍，不轻未学故；残毁不瞋清净忍，观察
rú huàn gù yǒu fàn wú bàoqīngjìng rěn bú jiàn zì tā gù bù suí fán
如幻故；有犯无报清净忍，不见自他故；不随烦
nǎoqīngjìng rěn lí zhū jìng jiè gù suí shùn pú sà zhēn shí zhì zhī yī
恼清净忍，离诸境界故；随顺菩萨真实智知一
qiè fǎ wú shēngqīngjìng rěn bù yóu tā jiào rù yī qiè zhì jìng jiè gù
切法无生清净忍，不由他教，入一切智境界故。
shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù qí zhōng zé dé yī qiè zhū fó bù yóu
是为十。若诸菩萨安住其中，则得一切诸佛不由
tā wù wú shàng fǎ rěn
他悟无上法忍。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng jīng jìn hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净精进。何

děng wéi shí suǒ wèi shēn qīng jìng jīng jìn chéng shì gòng yǎng zhū fó pú
等为十？所谓身清净精进，承事供养诸佛菩
sà jí zhū shī zhǎng zūn zhòng fú tián bú tuì zhuǎn gù yǔ qīng jìng jīng
萨及诸师长，尊重福田不退转故；语清净精
jìn suí suǒ wén fǎ guǎng wèi tā shuō zàn fó gōng dé wú pí juàn gù
进，随所闻法广为他说，赞佛功德无疲倦故；
yì qīng jìng jīng jìn shàn néng rù chū cí bēi xǐ shě chán dìng
意清净精进，善能入出慈、悲、喜、舍、禅定、
jiě tuō jí zhū sān mèi wú xiū xī gù zhèng zhí xīn qīng jìng jīng jìn wú
解脱及诸三昧无休息故；正直心清净精进，无
kuáng wú chǎn wú qū wú wěi yī qiè qín xiū wú tuì zhuǎn gù zēng
诳无谄，无曲无伪，一切勤修无退转故；增
shèng xīn qīng jìng jīng jìn zhì cháng qù qiú shàng shàng zhì huì yuàn jù
胜心清净精进，志常趣求上上智慧，愿具
yī qiè bái jìng fǎ gù bù táng juān qīng jìng jīng jìn shè qǔ bù shī jiè
一切白净法故；不唐捐清净精进，摄取布施、戒、
rěn duō wén jí bú fàng yì nǎi zhì pú tí wú zhōng xī gù cuī fú yī
忍、多闻及不放逸乃至菩提无中息故；摧伏一
qiè mó qīng jìng jīng jìn xī néng chú miè tān yù chēn huì yú chī
切魔清净精进，悉能除灭贪欲、瞋恚、愚痴、
xié jiàn yī qiè fán nǎo zhū chán gài gù chéng mǎn zhì huì guāng qīng
邪见、一切烦恼、诸缠盖故；成满智慧光清
jìng jīng jìn yǒu suǒ shī wéi xī shàn guān chá xián shǐ jiū jìng bú lìng
净精进，有所施为悉善观察，咸使究竟，不令
hòu huǐ dé yī qiè fó bú gòng fǎ gù wú lái wú qù qīng jìng jīng jìn
后悔，得一切佛不共法故；无来无去清净精进，
dé rú shí zhì rù fǎ jiè mén shēn yǔ jí xīn jiē xī píng děng
得如实智，入法界门，身、语及心皆悉平等，
liǎo xiàng fēi xiàng wú suǒ zhuó gù chéng jiù fǎ guāng qīng jìng jīng jìn
了相非相，无所著故；成就法光清净精进，
chāo guò zhū dì dé fó guàn dǐng yǐ wú lòu shēn ér shì mò shēng
超过诸地，得佛灌顶，以无漏身而示殁生、
chū jiā chéng dào shuō fǎ miè dù jù zú rú shì pǔ xián shì gù
出家、成道、说法、灭度，具足如是普贤事故。
shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà
是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无上大
qīng jìng jīng jìn
清净精进。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīng jìng chán hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净禅。何

děngwéi shí suǒ wèi chángyàochū jiā qīngjìng chán shě yī qiè suǒyǒu
等为十？所谓常乐出家清净禅，舍一切所有

gù dé zhēnshànyǒuqīng jìng chán shì jiàozhèngdào gù zhù ē lán
故；得真善友清净禅，示教正道故；住阿兰

rě rěn fēng yǔ děngqīng jìng chán lí wǒ wǒ suǒ gù lí kuì nàozhòng
若忍风雨等清净禅，离我、我所故；离愦闹众

shēngqīng jìng chán chángyào jì jìng gù xīn yè tiáo róu qīng jìng chán
生清净禅，常乐寂静故；心业调柔清净禅，

shǒu hù zhū gēn gù xīn zhì jì miè qīng jìng chán yī qiè yīn shēng zhū
守护诸根故；心智寂灭清净禅，一切音声、诸

chándìng cì bù néngluàn gù jué dàofāngbiànqīng jìng chán guānchá yī
禅定刺不能乱故；觉道方便清净禅，观察一

qiè jiē xiànzhèng gù lí yú wèizhuóqīng jìng chán bù shě yù jiè gù
切皆现证故；离于味著清净禅，不舍欲界故；

fā qǐ tōngmíngqīng jìng chán zhī yī qiè zhòngshēnggēnxìng gù zì zài
发起通明清净禅，知一切众生根性故；自在

yóu xì qīng jìng chán rù fó sān mèi zhī wú wǒ gù shì wéi shí ruò
游戏清净禅，入佛三昧，知无我故。是为十。若

zhū pú sà ān zhù qí zhōng zé dé rú lái wú shàng dà qīng jìng chán
诸菩萨安住其中，则得如来无上大清净禅。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīng jìng huì hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净慧。何等

wéi shí suǒ wèi zhī yī qiè yīn qīng jìng huì bú huàiguǒbào gù zhī yī
为十？所谓知一切因清净慧，不坏果报故；知一

qiè yuánqīng jìng huì bù wéi hé hé gù zhī bú duàn bù chángqīng jìng
切缘清净慧，不违和合故；知不断不常清净

huì liǎo dá yuán qǐ jiē rú shí gù bá yī qiè jiànqīng jìng huì yú zhòng
慧，了达缘起皆如实故；拔一切见清净慧，于众

shēngxiàng wú qǔ shě gù guān yī qiè zhòngshēng xīn xíngqīng jìng huì liǎo
生相无取舍故；观一切众生心行清净慧，了

zhī rú huàn gù guǎng dà biàn cái qīng jìng huì fēn bié zhū fǎ wèn dá
知如幻故；广大辩才清净慧，分别诸法、问答

wú ài gù yī qiè zhū mó wàidào shēngwén dú jué suǒ bù néng
无碍故；一切诸魔、外道、声闻、独觉所不能

zhī qīng jìng huì shēn rù yī qiè rú lái zhì gù jiàn yī qiè fó wēimiào
知清净慧，深入一切如来智故；见一切佛微妙

fǎ shēn jiàn yī qiè zhòngshēngběnxìngqīngjìng jiàn yī qiè fǎ jiē xī jì
法身、见一切 众 生 本性清净、见一切法皆悉寂

miè jiàn yī qiè chàtóng yú xū kōngqīngjìng huì zhī yī qiè xiàng jiē wú
灭、见一切刹同于虚空 清净慧，知一切 相 皆无

ài gù yī qiè zǒng chí biàn cái fāngbiàn bō luó mì qīngjìng huì
碍故；一切总 持、辩才、方 便波罗蜜清净慧，

lìng dé yī qiè zuì shèng zhì gù yī niànxiāngyìng jīn gāng zhì liǎo yī qiè
令得一切最 胜 智故；一念 相 应金刚 智了一切

fǎ píngděngqīngjìng huì dé yī qiè fǎ zuì zūn zhì gù shì wéi shí ruò
法平 等 清净慧，得一切法最尊智故。是为十。若

zhū pú sà ān zhù qí zhōng zé dé rú lái wú zhàng ài dà zhì huì
诸菩萨安住其 中 ，则得如来无 障 碍大智慧。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng cí hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十 种 清净慈。何 等

wéi shí suǒ wèi děng xīn qīngjìng cí pǔ shè zhòngshēng wú suǒ jiǎn zé
为十？所谓 等 心清净慈，普摄 众 生 无所拣择

gù ráo yì qīngjìng cí suí yǒu suǒ zuò jiē lìng huān xǐ gù shè wù tóng
故；饶益清净慈，随有所作皆令 欢 喜故；摄物同

jǐ qīngjìng cí jiū jìng jiē lìng chūshēng sǐ gù bù shě shì jiān qīngjìng
己清净慈，究竟皆令出 生 死故；不舍世间清净

cí xīn chángyuánniàn jí shàngēn gù néng zhì jiě tuō qīngjìng cí
慈，心 常 缘 念集善根故；能至解脱清净慈，

pǔ shǐ zhòngshēngchúmiè yī qiè zhū fán nǎo gù chūshēng pú tí qīngjìng
普使 众 生 除灭一切诸烦恼故；出 生 菩提清净

cí pǔ shǐ zhòngshēng fā qiú yī qiè zhì xīn gù shì jiān wú ài qīngjìng
慈，普使 众 生 发求一切智心故；世间无碍清净

cí fàng dà guāngmíngpíngděng pǔ zhào gù chōngmǎn xū kōngqīngjìng
慈，放大 光 明 平 等 普 照 故；充 满虚空 清净

cí jiù hù zhòngshēng wú chù bú zhì gù fǎ yuánqīngjìng cí zhèng
慈，救护 众 生 无处不至故；法 缘 清净慈，证

yú rú rú zhēn shí fǎ gù wú yuánqīngjìng cí rù yú pú sà lí shēng
于如如 真 实法故；无 缘 清净慈，入于菩萨离 生

xìng gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú
性故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来无

shàngguǎng dà qīngjìng cí
上 广 大清净慈。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng bēi hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十 种 清净悲。何 等

wéi shí suǒ wèi wú chóubànqíngjìng bēi dú fā qí xīn gù wú pí yàn
为十？所谓无俦伴清净悲，独发其心故。无疲厌
qīngjìng bēi dài yī qiè zhòngshēngshòu kǔ bù yǐ wéi láo gù nànchù
清净悲，代一切众生受苦，不以为劳故。难处
shòushēngqīngjìng bēi wèi dù zhòngshēng gù shàn qù shòushēngqīngjìng
受生清净悲，为度众生故。善趣受生清净
bēi shì xiàn wú cháng gù wèi xié dìngzhòngshēngqīngjìng bēi lì jié
悲，示现无常故。为邪定众生清净悲，历劫
bù shě hóng shì gù bù zhuó jǐ lè qīngjìng bēi pǔ yǔ zhòngshēngkuài
不舍弘誓故。不著己乐清净悲，普与众生快
lè gù bù qiú ēn bàoqīngjìng bēi xiū jié qí xīn gù néngchúdiān
乐故。不求恩报清净悲，修洁其心故。能除颠
dǎoqīngjìng bēi shuō rú shí fǎ gù pú sà mó hē sà zhī yī qiè fǎ běn
倒清净悲，说如实法故。菩萨摩诃萨知一切法本
xìngqīngjìng wú rǎnzhuó wú rè nǎo yǐ kè chénfánnǎo gù ér shòu
性清净、无染著、无热恼，以客尘烦恼故而受
zhòng kǔ rú shì zhī yǐ yú zhūzhòngshēng ér qǐ dà bēi míngběn
众苦；如是知已，于诸众生而起大悲，名本
xìngqīngjìng wèishuō wú gòuqīngjìngguāngmíng fǎ gù pú sà mó hē sà
性清净，为说无垢清净光明法故。菩萨摩诃萨
zhī yī qiè fǎ rú kōngzhōngniǎo jì zhòngshēng chī yì bù néngzhàoliǎo
知一切法如空中鸟迹，众生痴翳不能照了；
guānchá yú bǐ qǐ dà bēi xīn míngzhēn shí zhì wèi qí kāi shì niè
观察于彼，起大悲心，名真实智，为其开示涅
pán fǎ gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái
槃法故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得如来
wú shàngguǎng dà qīngjìng bēi
无上广大清净悲。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng xǐ hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净喜。何等
wéi shí suǒ wèi fā pú tí xīn qīngjìng xǐ xī shě suǒ yǒuqīngjìng xǐ
为十？所谓发菩提心清净喜；悉舍所有清净喜；
bù xián qì pò jiè zhòngshēng ér jiàohuàchéng jiù qīngjìng xǐ néngrěn
不嫌弃破戒众生而教化成就清净喜；能忍
shòuzào è zhòngshēng shì yuàn jiù dù qīngjìng xǐ shěshēn qiú fǎ bù
受造恶众生，誓愿救度清净喜；舍身求法不
shēng huǐ xīn qīngjìng xǐ zì shě yù yào chángyào fǎ lè qīngjìng xǐ
生悔心清净喜；自舍欲乐，常乐法乐清净喜；

lìng yī qiè zhòngshēng shě zī shēng lè chángyào fǎ lè qīngjìng xǐ jiàn
令一切众生舍资生乐，常乐法乐清净喜；见
yī qiè fó gōngjìng gòngyǎng wú yǒuyàn zú fǎ jiè píngděngqīngjìng xǐ
一切佛恭敬供养无有厌足，法界平等清净喜；
lìng yī qiè zhòngshēng ài yàochándìng jiě tuō sānmèiyóu xì rù chū
令一切众生爱乐禅定、解脱、三昧游戏入出
qīngjìng xǐ xīn yào jù xíngshùn pú sà dào yī qiè kǔ xíng zhèng dé móu
清净喜；心乐具行顺菩萨道一切苦行，证得牟
ní jì jìng bú dòng wú shàngdìng huì qīngjìng xǐ shì wéi shí ruò zhū pú
尼寂静不动无上定慧清净喜。是为十。若诸菩
sà ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàngguǎng dà qīngjìng xǐ
萨安住此法，则得如来无上广大清净喜。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngqīngjìng shě hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种清净舍。何等
wéi shí suǒwèi yī qiè zhòngshēnggōngjìng gòngyǎng bù shēng ài zhuó
为十？所谓一切众生恭敬供养，不生爱著
qīngjìng shě yī qiè zhòngshēngqīngmàn huǐ rǔ bù shēngchēn huì qīngjìng
清净舍；一切众生轻慢毁辱，不生瞋恚清净
shě chángxíng shì jiān bù wéi shì jiān bā fǎ suǒ rǎn qīngjìng shě yú
舍；常行世间，不为世间八法所染清净舍；于
fǎ qì zhòngshēng dài shí ér huà yú wú fǎ qì yì bù shēngxiánqīngjìng
法器众生待时而化，于无法器亦不生嫌清净
shě bù qiú èr shèngxué wú xué fǎ qīngjìng shě xīn chángyuǎn lí
舍；不求二乘学、无学法清净舍；心常远离
yī qiè yù lè shùnfánnǎo fǎ qīngjìng shě bú tàn èr shèng yàn lí
一切欲乐、顺烦恼法清净舍；不叹二乘，厌离
shēng sǐ qīngjìng shě yuǎn lí yī qiè shì jiān yǔ fēi niè pán yǔ fēi
生死清净舍；远离一切世间语，非涅槃语、非
lí yù yǔ bú shùn lǐ yǔ nǎoluàn tā yǔ shēngwén dú jué yǔ
离欲语、不顺理语、恼乱他语、声闻独觉语，
lüè shuō nǎi zhì yī qiè zhàng pú sà dào yǔ jiē xī yuǎn lí qīngjìng shě
略说乃至一切障菩萨道语皆悉远离清净舍；
huòyǒuzhòngshēng gēn yǐ chéng shú fā shēngniàn huì ér wèinéng zhī zuì
或有众生，根已成熟发生念慧而未能知最
shàng zhī fǎ dài shí fānghuàqīngjìng shě huòyǒuzhòngshēng pú sà
上之法，待时方化清净舍；或有众生，菩萨
wǎng xī yǐ céngjiàohuà zhì yú fó dì fāng kě tiáo fú bǐ yì dài shí
往昔已曾教化至于佛地方可调伏，彼亦待时

qīng jìng shě pú sà mó hē sà yú bǐ èr rén wú gāo wú xià wú qǔ
清净舍；菩萨摩诃萨于彼二人，无高无下，无取
wú shě yuǎn lí yī qiè zhǒngzhǒng fēn bié héng zhù zhèng dìng rù rú
无舍，远离一切种种分别，恒住正定，入如
shí fǎ xīn dé kān rěn qīng jìng shě shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù
实法，心得堪忍清净舍。是为十。若诸菩萨安住
qí zhōng zé dé rú lái wú shàngguǎng dà qīng jìng shě
其中，则得如来无上广大清净舍。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng yì hé děng wéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种义。何等为十？
suǒ wèi duōwén yì jiān gù xiū xíng gù fǎ yì shànqiǎo sī zé gù
所谓多闻义，坚固修行故；法义，善巧思择故；
kōng yì dì yī yì kōng gù jì jìng yì lí zhū zhòngshēngxuān kuì
空义，第一义空故；寂静义，离诸众生諠愦
gù bù kě shuō yì bù zhuó yī qiè yǔ yán gù rú shí yì liǎo dá
故；不可说义，不著一切语言故；如实义，了达
sān shì píngděng gù fǎ jiè yì yī qiè zhū fǎ yī wèi gù zhēn rú
三世平等故；法界义，一切诸法一味故；真如
yì yī qiè rú lái shùn rù gù shí jì yì liǎo zhī jiū jìng rú shí gù
义，一切如来顺入故；实际义，了知究竟如实故；
dà bō niè pán yì miè yī qiè kǔ ér xiū pú sà zhū xíng gù shì wéi shí
大般涅槃义，灭一切苦而修菩萨诸行故。是为十。
ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé yī qiè zhì wú shàng yì
若诸菩萨安住此法，则得一切智无上义。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng fǎ hé děng wéi shí
“佛子！菩萨摩诃萨有十种法。何等为十？
suǒ wèi zhēn shí fǎ rú shuō xiū xíng gù lí qǔ fǎ néng qǔ suǒ
所谓真实法，如说修行故；离取法，能取、所
qǔ xī lí gù wú zhēng fǎ wú yǒu yī qiè huò zhēng gù jì miè fǎ
取悉离故；无诤法，无有一切惑诤故；寂灭法，
miè chú yī qiè rè nǎo gù lí yù fǎ yī qiè tān yù jiē duàn gù wú
灭除一切热恼故；离欲法，一切贪欲皆断故；无
fēn bié fǎ pānyuán fēn bié yǒng xī gù wú shēng fǎ yóu rú xū kōng
分别法，攀缘分别永息故；无生法，犹如虚空
bú dòng gù wú wéi fǎ lí shēng zhù miè zhū xiàng gù běnxìng
不动故；无为法，离生、住、灭诸相故；本性
fǎ zì xìng wú rǎn qīng jìng gù shě yī qiè wū bō tí niè pán fǎ néng
法，自性无染清净故；舍一切乌波提涅槃法，能

shēng yī qiè pú sà xíng xiū xí bú duàn gù shì wéi shí ruò zhū pú
生一切菩萨行，修习不断故。是为十。若诸菩
sà ān zhù qí zhōng zé dé rú lái wú shàngguǎng dà fǎ
萨安住其中，则得如来无上广大法。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng fú dé zhùdào jù
“佛子！菩萨摩诃萨有十种福德助道具。
hé děngwéi shí suǒ wèiquànzhòngshēng qǐ pú tí xīn shì pú sà fú
何等为十？所谓劝众生起菩提心，是菩萨福
dé zhùdào jù bú duànsānbǎozhǒng gù suí shùn shí zhǒng huí xiàng
德助道具；不断三宝种故。随顺十种回向，
shì pú sà fú dé zhùdào jù duàn yī qiè bú shàn fǎ jí yī qiè shàn
是菩萨福德助道具；断一切不善法，集一切善
fǎ gù zhì huì yòu huì shì pú sà fú dé zhùdào jù chāoguòsān jiè
法故。智慧诱诲，是菩萨福德助道具；超过三界
fú dé gù xīn wú pí juàn shì pú sà fú dé zhùdào jù jiū jìng dù
福德故。心无疲倦，是菩萨福德助道具；究竟度
tuō yī qiè zhòngshēng gù xī shě nèi wài yī qiè suǒyǒu shì pú sà fú
脱一切众生故。悉舍内外一切所有，是菩萨福
dé zhùdào jù yú yī qiè wù wú suǒzhuó gù wèimǎn zú xiànghǎojīng
德助道具；于一切物无所著故。为满足相好精
jìn bú tuì shì pú sà fú dé zhùdào jù kāi mén dà shī wú suǒxiàn gù
进不退，是菩萨福德助道具；开门大施无所限故。
shàng zhōng xià sān pǐn shàngēn xī yǐ huí xiàng wú shàng pú tí
上、中、下三品善根，悉以回向无上菩提，
xīn wú suǒqīng shì pú sà fú dé zhùdào jù shànqiǎofāngbiànxiāngyìng
心无所轻，是菩萨福德助道具；善巧方便相应
gù yú xié dìng xià liè bú shànzhòngshēng jiē shēng dà bēi
故。于邪定、下劣、不善众生，皆生大悲，
bù huáiqīngjiàn shì pú sà fú dé zhùdào jù cháng qǐ dà rén hóng shì
不怀轻贱，是菩萨福德助道具；常起大人弘誓
xīn gù gōngjìnggòngyǎng yī qiè rú lái yú yī qiè pú sà qǐ rú lái
心故。恭敬供养一切如来，于一切菩萨起如来
xiǎng lìng yī qiè zhòngshēng jiē shēnghuān xǐ shì pú sà fú dé zhùdào
想，令一切众生皆生欢喜，是菩萨福德助道
jù shǒuběn zhì yuàn jí jiān láo gù pú sà mó hē sà yú ē sēng qí
具；守本志愿极坚牢故。菩萨摩诃萨于阿僧祇
jié jī jí shàngēn zì yù qǔ zhèng wú shàng pú tí rú zài zhǎngzhōng
劫积集善根，自欲取证无上菩提如在掌中，

rán xī shě yǔ yī qiè zhòng shēng xīn wú yōu nǎo yì wú huǐ hèn qí xīn
然悉舍与一切众生，心无忧恼亦无悔恨，其心

guǎng dà děng xū kōng jiè cǐ shì pú sà fú dé zhù dào jù qǐ dà zhì
广大等虚空界，此是菩萨福德助道具；起大智

huì zhèng dà fǎ gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù qí zhōng zé
慧证大法故。是为十。若诸菩萨安住其中，则

jù zú rú lái wú shàng guǎng dà fú dé jù
具足如来无上广大福德聚。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng zhì huì zhù dào jù
“佛子！菩萨摩诃萨有十种智慧助道具。

hé děng wéi shí suǒ wèi qīn jìn duō wén zhēn shàn zhī shí gōng jìng gòng
何等为十？所谓亲近多闻真善知识，恭敬供

yǎng zūn zhòng lǐ bài zhǒng zhǒng suí shùn bù wéi qí jiào shì wéi
养，尊重礼拜，种种随顺，不违其教，是为

yī yī qiè zhèng zhí wú xū jiáo gù yǒng lí jiāo màn cháng xíng qiān
一，一切正直无虚矫故。永离憍慢，常行谦

jìng shēn yǔ yì yè wú yǒu cū guǎng róu hé shàn shùn bù wěi
敬，身、语、意业无有粗犷，柔和善顺，不伪

bù qū shì wéi èr qí shēn kān zuò fó fǎ qì gù niàn huì suí jué wèi
不曲，是为二，其身堪作佛法器故。念慧随觉未

céng sǎn luàn cán kuì róu hé xīn ān bú dòng cháng yì liù niàn
曾散乱，惭愧柔和，心安不动，常忆六念，

cháng xíng liù jìng cháng suí shùn zhù liù jiān gù fǎ shì wéi sān yǔ shí
常行六敬，常随顺住六坚固法，是为三，与十

zhǒng zhì wéi fāng biàn gù yào fǎ yào yì yǐ fǎ wéi lè cháng
种智为方便故。乐法、乐义，以法为乐，常

yào tīng wén wú yǒu yàn zú shě lí shì lùn jí shì yán shuō zhuān xīn tīng
乐听闻无有厌足，舍离世论及世言说，专心听

shòu chū shì jiān yǔ yuǎn lí xiǎo shèng rù dà shèng huì shì wéi sì
受出世间语，远离小乘，入大乘慧，是为四，

yī xīn yì niàn wú sǎn dòng gù liù bō luó mì xīn zhuān hè fù sì
一心忆念无散动故。六波罗蜜心专荷负，四

zhǒng fàn zhù xíng yǐ chéng shú suí shùn míng fǎ xī shàn xiū xíng cōng mǐn
种梵住行已成熟，随顺明法悉善修行，聪敏

zhì rén jiē qín qǐng wèn yuǎn lí è qù guī xiàng shàn dào xīn cháng
智人皆勤请问，远离恶趣，归向善道，心常

ài yào zhèng niàn guān chá tiáo fú jǐ qíng shǒu hù tā yì shì wéi
爱乐，正念观察，调伏己情，守护他意，是为

wǔ jiān gù xiū xíngzhēn shí xíng gù chángyàochū lí bù zhuósānyǒu
五，坚固修行真实行故。常乐出离，不著三有，

héngjué zì xīn céngwú è niàn sān jué yǐ jué sān yè jiē shàn
恒觉自心，曾无恶念，三觉已绝，三业皆善，

jué dìngliǎo zhī xīn zhī zì xìng shì wéi liù néng lìng zì tā xīn qīngjìng gù
决定了知心之自性，是为六，能令自他心清净故。

guānchá wǔ yùn jiē rú huàn shì jiè rú dú shé chù rú kōng jù yī
观察五蕴皆如幻事，界如毒蛇，处如空聚，一

qiè zhū fǎ rú huàn rú yàn rú shuǐzhōngyuè rú mèng rú yǐng
切诸法如幻、如焰、如水中月、如梦、如影、

rú xiǎng rú xiàng rú kōngzhōnghuà rú xuánhuǒ lún rú hóng ní
如响、如像、如空中画、如旋火轮、如虹霓

sè rú rì yuèguāng wú xiàng wú xíng fēi cháng fēi duàn bù lái
色、如日月光，无相无形，非常非断，不来

bú qù yì wú suǒ zhù rú shì guānchá zhī yī qiè fǎ wú shēng wú
不去，亦无所住，如是观察，知一切法无生无

miè shì wéi qī zhī yī qiè fǎ xìngkōng jì gù pú sà mó hē sà wén
灭，是为七，知一切法性空寂故。菩萨摩诃萨闻

yī qiè fǎ wú wǒ wú zhòngshēng wú shòuzhě wú bǔ qié luó wú
一切法无我、无众生、无寿者、无补伽罗、无

xīn wú jìng wú tān chēn chī wú shēn wú wù wú zhǔ wú dài
心、无境、无贪瞋痴、无身、无物、无主、无待、

wú zhuó wú xíng rú shì yī qiè jiē wú suǒyǒu xī guī jì miè wén
无著、无行，如是一切皆无所有、悉归寂灭，闻

yǐ shēn xìn bù yí bú bàng shì wéi bā yǐ néngchéng jiù yuánmǎn
已深信，不疑不谤，是为八，以能成就圆满

jiě gù pú sà mó hē sà shàntiáozhū gēn rú lǐ xiū xíng héngzhù zhǐ
解故。菩萨摩诃萨善调诸根，如理修行，恒住止

guān xīn yì jì jìng yī qiè dòngniàn jiē xī bù shēng wú wǒ wú
观，心意寂静，一切动念皆悉不生，无我、无

rén wú zuò wú xíng wú jì wǒ xiǎng wú jì wǒ yè wú yǒuchuāng
人、无作、无行、无计我想、无计我业、无有疮

yóu wú yǒubānhén yì wú yú cǐ suǒ dé zhī rěn shēn yǔ yì
疣、无有瘢痕，亦无于此所得之忍，身、语、意

yè wú lái wú qù wú yǒujīng jìn yì wú yǒngměng guān yī qiè zhòng
业无来无去，无有精进亦无勇猛，观一切众

shēng yī qiè zhū fǎ xīn jiē píngděng ér wú suǒ zhù fēi cǐ àn
生、一切诸法，心皆平等而无所住，非此岸、

fēi bǐ àn cǐ bǐ xìng lí wú suǒ cóng lái wú suǒ zhì qù cháng
非彼岸，此彼性离，无所从来，无所至去，常

yǐ zhì huì rú shì sī wéi shì wéi jiǔ dào fēn bié xiàng bǐ àn chù gù
以智慧如是思惟，是为九，到分别相彼岸处故。

pú sà mó hē sà jiàn yuán qǐ fǎ gù jiàn fǎ qīng jìng jiàn fǎ qīng jìng gù
菩萨摩诃萨见缘起法故见法清净，见法清净故

jiàn guó tǔ qīng jìng jiàn guó tǔ qīng jìng gù jiàn xū kōng qīng jìng jiàn xū
见国土清净，见国土清净故见虚空清净，见虚

kōng qīng jìng gù jiàn fǎ jiè qīng jìng jiàn fǎ jiè qīng jìng gù jiàn zhì huì qīng
空清净故见法界清净，见法界清净故见智慧清

jìng shì wéi shí xiū xíng jī jí yī qiè zhì gù fó zǐ shì wéi pú
净，是为十，修行积集一切智故。佛子！是为菩

sà mó hē sà shí zhǒng zhì huì zhù dào jù ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ
萨摩诃萨十种智慧助道具。若诸菩萨安住此法，

zé dé rú lái yī qiè fǎ wú zhàng ài qīng jìng wēi miào zhì huì jù
则得如来一切法无障碍清净微妙智慧聚。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng míng zú hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种明足。何等

wéi shí suǒ wèi shàn fēn bié zhū fǎ míng zú bù qǔ zhuó zhū fǎ míng zú
为十？所谓善分别诸法明足；不取著诸法明足；

lí diān dǎo jiàn míng zú zhì huì guāng zhào zhū gēn míng zú qiǎo fā qǐ
离颠倒见明足；智慧光照诸根明足；巧发起

zhèng jīng jìn míng zú néng shēn rù zhēn dì zhì míng zú miè fán nǎo yè
正精进明足；能深入真谛智明足；灭烦恼业

chéng jiù jìn zhì wú shēng zhì míng zú tiān yǎn zhì pǔ guān chá míng zú
成就尽智无生智明足；天眼智普观察明足；

sù zhù niàn zhī qián jì qīng jìng míng zú lòu jìn shén tōng zhì duàn zhòng
宿住念知前际清净明足；漏尽神通智断众

shēng zhū lòu míng zú shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé
生诸漏明足。是为十。若诸菩萨安住此法，则

dé rú lái yú yī qiè fó fǎ wú shàng dà guāng míng
得如来于一切佛法无上大光明。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng qiú fǎ hé děng wéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种求法。何等为

shí suǒ wèi zhí xīn qiú fǎ wú yǒu chǎn kuáng gù jīng jìn qiú fǎ
十？所谓直心求法，无有谄诳故；精进求法，

yuǎn lí xiè màn gù yī xiàng qiú fǎ bù xī shēn mìng gù wèi chú yī
远离懈慢故；一向求法，不惜身命故；为除一

qiè zhòngshēng fán nǎo qiú fǎ bú wèi míng lì gōng jìng gù wèi ráo yì
切 众 生 烦恼求法，不为名利恭敬故；为饶益

zì tā yī qiè zhòngshēng qiú fǎ bú dàn zì lì gù wèi rù zhì huì qiú
自他一切 众 生 求法，不但自利故；为入智慧求

fǎ bú yàowén zì gù wèi chūshēng sǐ qiú fǎ bù tān shì lè gù
法，不乐文字故；为出 生 死求法，不贪世乐故；

wèi dù zhòngshēng qiú fǎ fā pú tí xīn gù wèi duàn yī qiè zhòngshēng
为度 众 生 求法，发菩提心故；为 断 一切 众 生

yí qiú fǎ lìng wú yóu yù gù wèi mǎn zú fó fǎ qiú fǎ bú yào yú
疑求法，令无犹豫故；为满足佛法求法，不乐余

shèng gù shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé dé bù yóu tā
乘故。是为十。若诸菩萨安住此法，则得不由他

jiào yī qiè fó fǎ dà zhì huì
教一切佛法大智慧。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngmíngliǎo fǎ hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十 种 明了法。何

děngwéi shí suǒ wèi suí shùn shì sú shēngzhǎngshàngēn shì tóngméng
等为十？所谓随顺世俗 生 长 善根，是童 蒙

fán fū míngliǎo fǎ dé wú ài bú huài xìn jué fǎ zì xìng shì suí xìn
凡夫明了法；得无碍不坏信，觉法自性，是随信

xíng rén míngliǎo fǎ qín xiū xí fǎ suí shùn fǎ zhù shì suí fǎ xíng rén
行人明了法；勤修习法，随顺法住，是随法行人

míngliǎo fǎ yuǎn lí bā xié xiàng bā zhèngdào shì dì bā rén míng
明了法；远离八邪，向八正道，是第八人明

liǎo fǎ chúmièzhòng jié duànshēng sǐ lòu jiànzhēn shí dì shì
了法；除灭 众 结，断 生 死漏，见真实谛，是

xū tuó huán rén míngliǎo fǎ guānwèi shì huàn zhī wú wǎng lái shì
须陀洹人明了法；观味是患，知无往来，是

sī tuó hán rén míngliǎo fǎ bú yàosān jiè qiú jìn yǒu lòu yú shòushēng
斯陀含人明了法；不乐三界，求尽有漏，于受 生

fǎ nǎi zhì yī niàn bù shēng ài zhuó shì ē nà hán rén míngliǎo fǎ huò
法乃至一念不 生 爱著，是阿那含人明了法；获

liù shéntōng dé bā jiě tuō jiǔ dìng sì biàn xī jiē chéng jiù shì
六神通，得八解脱，九定、四辩悉皆 成 就，是

ē luó hàn rén míngliǎo fǎ xìngyàoguānchá yī wèiyuán qǐ xīn cháng
阿罗汉人明了法；性乐观察一味缘起，心 常

jì jìng zhī zú shǎo shì jiě yīn zì dé wù bù yóu tā chéng jiù
寂静，知足少事，解因自得，悟不由他， 成 就

zhǒngzhǒngshéntōng zhì huì shì pì zhī fó rén míngliǎo fǎ zhì huì guǎng
种 种 神 通 智 慧，是 辟 支 佛 人 明 了 法；智 慧 广

dà zhū gēnmíng lì chángyào dù tuō yī qiè zhòngshēng qín xiū fú
大，诸 根 明 利， 常 乐 度 脱 一 切 众 生 ，勤 修 福

zhì zhù dào zhī fǎ rú lái suǒ yǒu shí lì wú wèi yī qiè gōng dé jù
智 助 道 之 法，如 来 所 有 十 力、无 畏、一 切 功 德 具

zú yuánmǎn shì pú sà rén míngliǎo fǎ shì wéi shí ruò zhū pú sà
足 圆 满 ，是 菩 萨 人 明 了 法。是 为 十。若 诸 菩 萨

ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà zhì míngliǎo fǎ
安 住 此 法 ，则 得 如 来 无 上 大 智 明 了 法。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng xiū xíng fǎ hé děng
“佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 有 十 种 修 行 法。何 等

wéi shí suǒ wèi gōng jìng zūn zhòng zhū shàn zhī shí xiū xíng fǎ cháng wèi
为 十？ 所 谓 恭 敬 尊 重 诸 善 知 识 修 行 法； 常 为

zhū tiān zhī suǒ jué wù xiū xíng fǎ yú zhū fó suǒ cháng huái cán kuì xiū xíng
诸 天 之 所 觉 悟 修 行 法；于 诸 佛 所 常 怀 惭 愧 修 行

fǎ āi mǐn zhòngshēng bù shě shēng sǐ xiū xíng fǎ shì bì jiū jìng xīn wú
法；哀 愍 众 生 不 舍 生 死 修 行 法；事 必 究 竟 心 无

biàndòng xiū xíng fǎ zhuānniàn suí zhú fā dà shèng xīn zhū pú sà zhòng
变 动 修 行 法； 专 念 随 逐 发 大 乘 心 诸 菩 萨 众

jīng qín xiū xué xiū xíng fǎ yuǎn lí xié jiàn qín qiú zhèngdào xiū xíng fǎ
精 勤 修 学 修 行 法；远 离 邪 见 勤 求 正 道 修 行 法；

cuī pò zhòng mó jí fán nǎo yè xiū xíng fǎ zhī zhū zhòngshēng gēn xìng
摧 破 众 魔 及 烦 恼 业 修 行 法； 知 诸 众 生 根 性

shèng liè ér wèi shuō fǎ lìng zhù fó dì xiū xíng fǎ ān zhù wú biān guǎng
胜 劣 而 为 说 法 令 住 佛 地 修 行 法； 安 住 无 边 广

dà fǎ jiè chúmiè fán nǎo lìng shēn qīng jìng xiū xíng fǎ shì wéi shí ruò zhū
大 法 界 除 灭 烦 恼 令 身 清 净 修 行 法。是 为 十。若 诸

pú sà ān zhù qí zhōng zé dé rú lái wú shàng xiū xíng fǎ
菩 萨 安 住 其 中 ， 则 得 如 来 无 上 修 行 法。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng mó hé děng wéi shí
“佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 有 十 种 魔。何 等 为 十？

suǒ wèi yùn mó shēng zhū qǔ gù fán nǎo mó héng zá rǎn gù yè
所 谓 蕴 魔， 生 诸 取 故； 烦 恼 魔， 恒 杂 染 故； 业

mó néng zhàng ài gù xīn mó qǐ gāomàn gù sǐ mó shě shēng
魔， 能 障 碍 故； 心 魔， 起 高 慢 故； 死 魔， 舍 生

chù gù tiān mó zì jiāozòng gù shàngēn mó héng zhí qǔ gù
处 故； 天 魔， 自 憍 纵 故； 善 根 魔， 恒 执 取 故；

sānmèimó jiǔ dānwèi gù shàn zhī shí mó qǐ zhuó xīn gù pú tí
三昧魔，久耽味故；善知识魔，起著心故；菩提
fǎ zhì mó bú yuànshě lí gù shì wéi shí pú sà mó hē sà yīngzuò
法智魔，不愿舍离故。是为十。菩萨摩诃萨应作
fāngbiàn sù qiú yuǎn lí
方便，速求远离。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngmó yè hé děngwéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种魔业。何等为
shí suǒ wèiwàng shī pú tí xīn xiū zhūshàngēn shì wéi mó yè è
十？所谓忘失菩提心修诸善根，是为魔业；恶
xīn bù shī chēn xīn chí jiè shě è xìngrén yuǎn xiè dài zhě qīng
心布施，瞋心持戒，舍恶性人，远懈怠者，轻
mànluàn yì jī xián è huì shì wéi mó yè yú shènshēn fǎ xīn shēng
慢乱意，讥嫌恶慧，是为魔业；于甚深法心生
qiān lìn yǒukānhuàzhě ér bú wèishuō ruò dé cái lì gōngjìng gòngyǎng
悭吝，有堪化者而不为说，若得财利恭敬供养，
suī fēi fǎ qì ér qiángwèishuō shì wéi mó yè bú yàotīngwénzhū bō
虽非法器而强为说，是为魔业；不乐听闻诸波
luó mì jiǎ shǐ wénshuō ér bù xiū xíng suī yì xiū xíngduōshēng xiè dài
罗蜜，假使闻说而不修行，虽亦修行多生懈怠，
yǐ xiè dài gù zhì yì xiá liè bù qiú wú shàng dà pú tí fǎ shì wéi
以懈怠故，志意狭劣，不求无上大菩提法，是为
mó yè yuǎnshàn zhī shí jìn è zhī shí yào qiú èr shèng bú yào
魔业；远善知识，近恶知识，乐求二乘，不乐
shòushēng zhì shàng niè pán lí yù jì jìng shì wéi mó yè yú pú sà
受生，志尚涅槃离欲寂静，是为魔业；于菩萨
suǒ qǐ chēn huì xīn è yǎn shì zhī qiú qí zuì xìn shuō qí guò è
所起瞋恚心，恶眼视之，求其罪衅，说其过恶，
duàn bǐ suǒyǒu cái lì gòngyǎng shì wéi mó yè fěi bàngzhèng fǎ bú
断彼所有财利供养，是为魔业；诽谤正法不
yàotīngwén jiǎ shǐ dé wénbiànshēng huǐ zǐ jiàn rén shuō fǎ bù shēng
乐听闻，假使得闻便生毁訾，见人说法不生
zūnzhòng yán zì shuō shì yú shuō xī fēi shì wéi mó yè yàoxué
尊重，言自说是，余说悉非，是为魔业；乐学
shì lùn qiǎo shù wén cí kāi chǎn èr shèng yǐn fù shēn fǎ huò yǐ
世论巧述[12]文词，开阐二乘，隐覆深法，或以

[12] 丽本：衒；永乐北藏本及龙藏本：述

miào yì shòu fēi qí rén yuǎn lí pú tí zhù yú xié dào shì wéi mó yè
妙义授非其人，远离菩提住于邪道，是为魔业；

yǐ dé jiě tuō yǐ ān wěnzhě chángyào qīn jìn ér gòngyǎng zhī wèi dé
已得解脱、已安隐者常乐亲近而供养之，未得

jiě tuō wèi ān wěnzhě bù kěn qīn jìn yì bú jiàohuà shì wéi mó yè
解脱、未安隐者不肯亲近亦不教化，是为魔业；

zēngzhǎng wǒ màn wú yǒugōngjìng yú zhūzhòngshēngduōxíngnǎo hài
增长我慢，无有恭敬，于诸众生多行恼害，

bù qiú zhèng fǎ zhēn shí zhì huì qí xīn bì è nán kě kāi wù shì wéi
不求正法真实智慧，其心弊恶难可开悟，是为

mó yè shì wéi shí pú sà mó hē sà yīng sù yuǎn lí qín qiú fó
魔业。是为十。菩萨摩诃萨应速远离，勤求佛

yè
业。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngshě lí mó yè hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种舍离魔业。何

děngwéi shí suǒ wèi jìn shàn zhī shí gōngjìng gòngyǎng shě lí mó yè
等为十？所谓近善知识恭敬供养，舍离魔业；

bú zì zūn jǔ bú zì zàntàn shě lí mó yè yú fó shēn fǎ xìn jiě
不自尊举，不自赞叹，舍离魔业；于佛深法信解

bú bàng shě lí mó yè wèicéngwàng shī yī qiè zhì xīn shě lí mó
不谤，舍离魔业；未曾忘失一切智心，舍离魔

yè qín xiū miàohènghéng bú fàng yì shě lí mó yè cháng qiú yī
业；勤修妙行恒不放逸，舍离魔业；常求一

qiè pú sà zàng fǎ shě lí mó yè héngyǎnshuō fǎ xīn wú pí juàn
切菩萨藏法，舍离魔业；恒演说法，心无疲倦，

shě lí mó yè guī yī shí fāng yī qiè zhū fó qǐ jiù hù xiǎng shě lí
舍离魔业；归依十方一切诸佛，起救护想，舍离

mó yè xìn shòu yì niàn yī qiè zhū fó shén lì jiā chí shě lí mó yè
魔业；信受忆念一切诸佛，神力加持，舍离魔业；

yǔ yī qiè pú sà tóngzhòngshàngēn píngděng wú èr shě lí mó yè
与一切菩萨同种善根，平等无二，舍离魔业。

shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé néngchū lí yī qiè mó
是为十。若诸菩萨安住此法，则能出离一切魔

dào
道。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngjiàn fó hé děngwéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种见佛。何等为

shí suǒ wèi yú ān zhù shì jiān chéngzhèng jué fó wú zhuójiàn yuàn fó
十？所谓于安住世间成正觉佛无著见；愿佛
chūshēngjiàn yè bào fó shēn xìn jiàn zhù chí fó suí shùnjiàn niè pán
出生见；业报佛深信见；住持佛随顺见；涅槃
fó shēn rù jiàn fǎ jiè fó pǔ zhì jiàn xīn fó ān zhùjiàn sānmèi fó
佛深入见；法界佛普至见；心佛安住见；三昧佛
wú liàng wú yī jiàn běnxìng fó míngliǎojiàn suí yào fó pǔ shòujiàn
无量无依见；本性佛明了见；随乐佛普受见。
shì wéi shí ruò zhū pú sà ān zhù cǐ fǎ zé cháng dé jiàn wú shàng rú
是为十。若诸菩萨安住此法，则常得见无上如
lái
来。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng fó yè hé děngwéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种佛业。何等为
shí suǒ wèi suí shí kāi dǎo shì fó yè lìngzhèng xiū xíng gù mèng
十？所谓随时开导，是佛业，令正修行故。梦
zhōnglìng jiàn shì fó yè jué xī shàngēn gù wèi tā yǎnshuōsuǒ wèi
中令见，是佛业，觉昔善根故。为他演说所未
wén jīng shì fó yè lìngshēng zhì duàn yí gù wèi huǐ chánsuǒ chán
闻经，是佛业，令生智断疑故。为悔缠所缠
zhěshuōchū lí fǎ shì fó yè lìng lí yí xīn gù ruò yǒuzhòngshēng
者说出离法，是佛业，令离疑心故。若有众生
qǐ qiān lìn xīn nǎi zhì è huì xīn èr shèng xīn sǔn hài xīn yí
起悭吝心，乃至恶慧心、二乘心、损害心、疑
huò xīn sǎndòng xīn jiāomàn xīn wèixiàn rú lái zhòngxiàngzhuāngyán
惑心、散动心、憍慢心，为现如来众相庄严
shēn shì fó yè shēngzhǎngguò qù shàngēn gù yú zhèng fǎ nán yù
身，是佛业，生长过去善根故。于正法难遇
shí guǎngwèishuō fǎ lìng qí wén yǐ dé tuó luó ní zhì shéntōng
时，广为说法，令其闻已，得陀罗尼智、神通
zhì pǔ néng lì yì wú liàngzhòngshēng shì fó yè shèng jiě qīngjìng
智，普能利益无量众生，是佛业，胜解清净
gù ruò yǒu mó shì qǐ néng yǐ fāngbiànxiàn xū kōng jiè děngshēng
故。若有魔事起，能以方便现虚空界等声，
shuō bù sǔn nǎo tā fǎ yǐ wéi duì zhì lìng qí kāi wù zhòng mówén yǐ
说不损恼他法以为对治，令其开悟，众魔闻已
wēiguāng xiē miè shì fó yè zhì yàoshūshèng wēi dé dà gù qí
威光歇灭，是佛业，志乐殊胜，威德大故。其

xīn wú jiàn cháng zì shǒu hù bú lìng zhèng rù èr shèng zhèng wèi ruò
心无间，常自守护，不令证入二乘正位，若
yǒu zhòng shēng gēn xìng wèi shú zhōng bú wèi shuō jiě tuō jìng jiè shì fó
有众生根性未熟，终不为说解脱境界，是佛
yè běn yuàn suǒ zuò gù shēng sǐ jié lòu yī qiè jiē lí xiū pú sà
业，本愿所作故。生死结漏一切皆离，修菩萨
xíng xiāng xù bú duàn yǐ dà bēi xīn shè qǔ zhòng shēng lìng qí qǐ xíng
行相续不断，以大悲心摄取众生，令其起行
jiū jìng jiě tuō shì fó yè bú duàn xiū xíng pú sà xíng gù pú sà mó
究竟解脱，是佛业，不断修行菩萨行故。菩萨摩
hē sà liǎo dá zì shēn jí yǐ zhòng shēng běn lái jì miè bù jīng bú bù ér
诃萨了达自身及以众生本来寂灭不惊不怖而
qín xiū fú zhì wú yǒu yàn zú suī zhī yī qiè fǎ wú yǒu zào zuò ér yì bù
勤修福智无有厌足，虽知一切法无有造作而亦不
shě zhū fǎ zì xiàng suī yú zhū jìng jiè yǒng lí tān yù ér cháng yào zhān
舍诸法自相，虽于诸境界永离贪欲而常乐瞻
fèng zhū fó sè shēn suī zhī bù yóu tā wù rù yú fǎ ér zhǒng zhǒng fāng
奉诸佛色身，虽知不由他悟入于法而种种方
biàn qiú yī qiè zhì suī zhī zhū guó tǔ jiē rú xū kōng ér cháng yào zhuāng
便求一切智，虽知诸国土皆如虚空而常乐庄
yán yī qiè fó chà suī héng guān chá wú rén wú wǒ ér jiào huà zhòng shēng
严一切佛刹，虽恒观察无人无我而教化众生
wú yǒu pí yàn suī yú fǎ jiè běn lái bú dòng ér yǐ shén tōng zhì lì xiàn
无有疲厌，虽于法界本来不动而以神通智力现
zhòng biàn huà suī yǐ chéng jiù yī qiè zhì zhì ér xiū pú sà xíng wú yǒu
众变化，虽已成就一切智智而修菩萨行无有
xiū xī suī zhī zhū fǎ bù kě yán shuō ér zhuàn jìng fǎ lún lìng zhòng xīn
休息，虽知诸法不可言说而转净法轮令众心
xǐ suī néng shì xiàn zhū fó shén lì ér bú yàn shě pú sà zhī shēn suī
喜，虽能示现诸佛神力而不厌舍菩萨之身，虽
xiàn rù yú dà bō niè pán ér yī qiè chù shì xiàn shòu shēng néng zuò rú
现入于大般涅槃而一切处示现受生，能作如
shì quán shí shuāng xíng fǎ shì fó yè shì wéi shí ruò zhū pú sà ān
是权实双行法，是佛业。是为十。若诸菩萨安
zhù qí zhōng zé dé bù yóu tā jiào wú shàng wú shī guǎng dà yè
住其中，则得不由他教无上无师广大业。
fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng màn yè hé děng
“佛子！菩萨摩诃萨有十种慢业。何等

wéi shí suǒ wèi yú shī sēng fù mǔ shā mén pó luó mén zhù
为十？所谓于师、僧、父母、沙门、婆罗门、住

yú zhèng dào xiàng zhèng dào zhě zūn zhòng fú tián suǒ ér bù gōng jìng shì
于正道向正道者，尊重福田所而不恭敬，是

màn yè huò yǒu fǎ shī huò zuì shèng fǎ chéng yú dà shèng zhī chū
慢业；或有法师获最胜法，乘于大乘，知出

yào dào dé tuó luó ní yǎn shuō qì jīng guǎng dà zhī fǎ wú yǒu xiū xī
要道，得陀罗尼，演说契经广大之法无有休息，

ér yú qí suǒ qǐ gāo màn xīn jí yú suǒ shuō fǎ bù shēng gōng jìng shì
而于其所起高慢心，及于所说法不生恭敬，是

màn yè yú zhòng huì zhōng wén shuō miào fǎ bù kěn tàn měi lìng rén xìn
慢业；于众会中闻说妙法，不肯叹美令人信

shòu shì màn yè hào qǐ guò màn zì gāo líng wù bú jiàn jǐ shī
受，是慢业；好起过慢，自高陵物，不见己失，

bù zhī zì duǎn shì màn yè hào qǐ guò guò màn jiàn yǒu dé rén yīng
不知自短，是慢业；好起过过慢，见有德人应

zàn bú zàn jiàn tā zàn tàn bù shēng huān xǐ shì màn yè jiàn yǒu fǎ
赞不赞，见他赞叹不生欢喜，是慢业；见有法

shī wèi rén shuō fǎ zhī shì fǎ shì lǜ shì zhēn shí shì fó yǔ
师为人说法，知是法、是律、是真实、是佛语，

wèi xián qí rén yì xián qí fǎ zì qǐ fěi bàng yì lìng tā bàng shì màn
为嫌其人亦嫌其法，自起诽谤亦令他谤，是慢

yè zì qiú gāo zuò zì chēng fǎ shī yīng shòu gōng jǐ bú yìng zhí
业；自求高座，自称法师，应受供给，不应执

shì jiàn yǒu qí jiù jiǔ xiū xíng rén bù qǐ féng yíng bù kěn chéng shì
事，见有耆旧久修行人不起逢迎、不肯承事，

shì màn yè jiàn yǒu dé rén pín cù bù xǐ yán cí cū guǎng sì
是慢业；见有德人，颦蹙不喜，言辞粗犷，伺

qí guò shī shì màn yè jiàn yǒu cōng huì zhī fǎ zhī rén bù kěn qīn jìn
其过失，是慢业；见有聪慧知法之人，不肯亲近

gōng jìng gòng yǎng bù kěn zī wèn hé děng wéi shàn hé děng bú
恭敬供养，不肯咨问：‘何等为善？何等不

shàn hé děng yīng zuò hé děng bù yīng zuò zuò hé děng yè yú
善？何等应作？何等不应作？作何等业，于

cháng yè zhōng ér dé zhǒng zhǒng lì yì ān lè yú chī wán hěn
长夜中而得种种利益安乐？’愚痴顽很，

wǒ màn suǒ tūn zhōng bù néng jiàn chū yào zhī dào shì màn yè fù yǒu
我慢所吞，终不能见出要之道，是慢业；复有

zhòngshēngmàn xīn suǒ fù zhū fó chū shì bù néng qīn jìn gōngjìng gòng
众生慢心所覆，诸佛出世不能亲近恭敬供
yǎng xīn shàn bù qǐ jiù shànxiāomiè bù yīngshuō ér shuō bù yīng
养，新善不起，旧善消灭，不应说而说，不应
zhēng ér zhēng wèi lái bì duòxiǎnnànshēnkēng yú bǎi qiān jié shàng bù
诤而诤，未来必堕险难深坑，于百千劫尚不
zhí fó hé kuàngwén fǎ dàn yǐ céng fā pú tí xīn gù zhōng zì
值佛，何况闻法！但以曾发菩提心故，终自
xǐng wù shì màn yè shì wéi shí
醒悟，是慢业。是为十。

ruò zhū pú sà lí cǐ màn yè zé dé shí zhǒng zhì yè hé
“若诸菩萨离此慢业，则得十种智业。何
děngwéi shí suǒ wèi xìn jiě yè bào bú huài yīn guǒ shì zhì yè bù
等为十？所谓信解业报，不坏因果，是智业；不
shě pú tí xīn chángniànzhū fó shì zhì yè jìn shàn zhī shí gōngjìng
舍菩提心，常念诸佛，是智业；近善知识恭敬
gòngyǎng qí xīn zūnzhòngzhōng wú yàn dài shì zhì yè yào fǎ
供养，其心尊重终无厌怠，是智业；乐法、
yào yì wú yǒuyàn zú yuǎn lí xié niàn qín xiū zhèngniàn shì zhì yè
乐义无有厌足，远离邪念，勤修正念，是智业；
yú yī qiè zhòngshēng lí yú wǒ màn yú zhū pú sà qǐ rú lái xiǎng
于一切众生离于我慢，于诸菩萨起如来想，
ài zhòngzhèng fǎ rú xī jǐ shēn zūnfèng rú lái rú hù jǐ mìng yú
爱重正法如惜己身，尊奉如来如护己命，于
xiū xíngzhěshēngzhū fó xiǎng shì zhì yè shēn yǔ yì yè wú zhū
修行者生诸佛想，是智业；身、语、意业无诸
bú shàn zànměixiánshèng suí shùn pú tí shì zhì yè bú huàiyuán
不善，赞美贤圣，随顺菩提，是智业；不坏缘
qǐ lí zhū xié jiàn pò àn dé míng zhào yī qiè fǎ shì zhì yè
起，离诸邪见，破暗得明，照一切法，是智业；
shí zhǒng huí xiàng suí shùn xiū xíng yú zhū bō luó mì qǐ cí mǔ xiǎng yú
十种回向随顺修行，于诸波罗蜜起慈母想，于
shànqiǎofāngbiàn qǐ cí fù xiǎng yǐ shēnjìng xīn rù pú tí shè shì zhì
善巧方便起慈父想，以深净心入菩提舍，是智
yè shī jiè duōwén zhǐ guān fú huì rú shì yī qiè zhùdào
业；施、戒、多闻、止观、福慧，如是一切助道
zhī fǎ cháng qín jī jí wú yǒuyànjuàn shì zhì yè ruò yǒu yī yè wéi
之法常勤积集无有厌倦，是智业；若有一业为

fó suǒ zàn néng pò zhòng mó fán nǎodòuzhēng néng lí yī qiè zhàng
佛所赞，能破众魔烦恼斗诤，能离一切障、

gài chán fù néngjiàohuàtiáo fú yī qiè zhòngshēng néng suí shùn
盖、缠、缚，能教化调伏一切众生，能随顺

zhì huì shè qǔ zhèng fǎ néngyán jìng fó chà néng fā qǐ tōngmíng
智慧摄取正法，能严净佛刹，能发起通明，

jiē qín xiū xí wú yǒu xiè tuì shì zhì yè shì wéi shí ruò zhū pú sà
皆勤修习无有懈退，是智业。是为十。若诸菩萨

ān zhù qí zhōng zé dé rú lái yī qiè shànqiǎofāngbiàn wú shàng dà zhì
安住其中，则得如来一切善巧方便无上大智

yè
业。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng mó suǒ shè chí hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种魔所摄持。何

děngwéi shí suǒ wèi xiè dài xīn mó suǒ shè chí zhì yào xiá liè mó
等为十？所谓懈怠心，魔所摄持；志乐狭劣，魔

suǒ shè chí yú shǎoxíngshēng zú mó suǒ shè chí shòu yī fēi yú
所摄持；于少行生足，魔所摄持；受一非余，

mó suǒ shè chí bù fā dà yuàn mó suǒ shè chí yàochǔ jì miè duàn
魔所摄持；不发大愿，魔所摄持；乐处寂灭，断

chú fán nǎo mó suǒ shè chí yǒngduànshēng sǐ mó suǒ shè chí shě
除烦恼，魔所摄持；永断生死，魔所摄持；舍

pú sà xíng mó suǒ shè chí bú huàzhòngshēng mó suǒ shè chí yí
菩萨行，魔所摄持；不化众生，魔所摄持；疑

bàngzhèng fǎ mó suǒ shè chí shì wéi shí
谤正法，魔所摄持。是为十。

ruò zhū pú sà néng qì shě cǐ mó suǒ shè chí zé dé shí zhǒng
“若诸菩萨能弃舍此魔所摄持，则得十种

fó suǒ shè chí hé děngwéi shí suǒ wèichū shǐ néng fā pú tí zhī xīn
佛所摄持。何等为十？所谓初始能发菩提之心，

fó suǒ shè chí yú shēngshēngzhōng chí pú tí xīn bú lìngwàng shī fó
佛所摄持；于生生中持菩提心不令忘失，佛

suǒ shè chí jué zhū mó shì xī néngyuǎn lí fó suǒ shè chí wén
所摄持；觉诸魔事，悉能远离，佛所摄持；闻

zhū bō luó mì rú shuō xiū xíng fó suǒ shè chí zhī shēng sǐ kǔ ér
诸波罗蜜，如说修行，佛所摄持；知生死苦而

bú yàn è fó suǒ shè chí guānshènshēn fǎ dé wú liàngguǒ fó
不厌恶，佛所摄持；观甚深法，得无量果，佛

suǒ shè chí wèi zhū zhòng shēng shuō èr shèng fǎ ér bú zhèng qǔ bǐ
所摄持；为诸众生说二乘法，而不证取彼

shèng jiě tuō fó suǒ shè chí yào guān wú wéi fǎ ér bú zhù qí zhōng
乘解脱，佛所摄持；乐观无为法而不住其中，

yú yǒu wéi wú wéi bù shēng èr xiǎng fó suǒ shè chí zhì wú shēng chù
于有为、无为不生二想，佛所摄持；至无生处

ér xiàn shòu shēng fó suǒ shè chí suī zhèng dé yī qiè zhì ér qǐ pú
而现受生，佛所摄持；虽证得一切智，而起菩

sà xíng bú duàn pú sà zhǒng fó suǒ shè chí shì wéi shí ruò zhū
萨行，不断菩萨种，佛所摄持。是为十。若诸

pú sà ān zhù qí zhōng zé dé zhū fó wú shàng shè chí lì
菩萨安住其中，则得诸佛无上摄持力。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng fǎ suǒ shè chí hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种法所摄持。何

děng wéi shí suǒ wèi zhī yī qiè xíng wú cháng fǎ suǒ shè chí zhī yī
等为十？所谓知一切行无常，法所摄持；知一

qiè xíng kǔ fǎ suǒ shè chí zhī yī qiè xíng wú wǒ fǎ suǒ shè chí
切行苦，法所摄持；知一切行无我，法所摄持；

zhī yī qiè fǎ jì miè niè pán fǎ suǒ shè chí zhī zhū fǎ cóng yuán qǐ
知一切法寂灭涅槃，法所摄持；知诸法从缘起，

wú yuán zé bù qǐ fǎ suǒ shè chí zhī bú zhèng sī wéi gù qǐ yú wú
无缘则不起，法所摄持；知不正思惟故起于无

míng wú míng qǐ gù nǎi zhì lǎo sǐ qǐ bú zhèng sī wéi miè gù wú míng
明，无明起故乃至老死起，不正思惟灭故无明

miè wú míng miè gù nǎi zhì lǎo sǐ miè fǎ suǒ shè chí zhī sān jiě tuō
灭，无明灭故乃至老死灭，法所摄持；知三解脱

mén chū shēng shēng wén shèng zhèng wú zhēng fǎ chū shēng dú jué shèng
门出生声闻乘，证无诤法出生独觉乘，

fǎ suǒ shè chí zhī liù bō luó mì sì shè fǎ chū shēng dà shèng fǎ
法所摄持；知六波罗蜜、四摄法出生大乘，法

suǒ shè chí zhī yī qiè chà yī qiè fǎ yī qiè zhòng shēng yī qiè
所摄持；知一切刹、一切法、一切众生、一切

shì shì fó zhì jìng jiè fǎ suǒ shè chí zhī duàn yī qiè niàn shě yī qiè
世是佛智境界，法所摄持；知断一切念，舍一切

qǔ lí qián hòu jì suí shùn niè pán fǎ suǒ shè chí shì wéi shí
取，离前后际，随顺涅槃，法所摄持。是为十。

ruò zhū pú sà ān zhù qí zhōng zé dé yī qiè zhū fó wú shàng fǎ suǒ shè
若诸菩萨安住其中，则得一切诸佛无上法所摄

chí
持。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù dōushuàitiān yǒu shí zhǒngsuǒ
“佛子！菩萨摩诃萨住兜率天，有十种所
zuò yè hé děngwéi shí suǒ wèiwèi yù jiè zhūtiān zǐ shuōyàn lí fǎ
作业。何等为十？所谓为欲界诸天子说厌离法
yán yī qiè zì zài jiē shì wú cháng yī qiè kuài lè xī dāngshuāi
言：‘一切自在皆是无常，一切快乐悉当衰
xiè quàn bǐ zhūtiān fā pú tí xīn shì wéi dì yī suǒzuò yè wèi
谢。’劝彼诸天发菩提心。是为第一所作业。为
sè jiè zhūtiānshuō rù chūzhū chán jiě tuō sānmèi ruò yú qí zhōng ér
色界诸天说入出诸禅解脱三昧，若于其中而
shēng ài zhuó yīn ài fù qǐ shēnjiàn xié jiàn wú míngděngzhě
生爱著，因爱复起身见、邪见、无明等者，
zé wèi qí shuō rú shí zhì huì ruò yú yī qiè sè fēi sè fǎ qǐ diāndǎo
则为其说如实智慧；若于一切色、非色法起颠倒
xiǎng yǐ wéiqīngjìng wèishuō bú jìng jiē shì wú cháng quàn qí lìng
想，以为清净，为说不净皆是无常，劝其令
fā pú tí zhī xīn shì wéi dì èr suǒzuò yè pú sà mó hē sà zhù dōu
发菩提之心。是为第二所作业。菩萨摩诃萨住兜
shuàitiān rù sānmèi míngguāngmíngzhuāngyán shēnfàngguāngmíng
率天，入三昧，名光明庄严，身放光明，
biànzhàosānqiān dà qiān shì jiè suí zhòngshēng xīn yǐ zhǒngzhǒng yīn
遍照三千大千世界，随众生心，以种种音
ér wèishuō fǎ zhòngshēngwén yǐ xìn xīn qīngjìng mìngzhōngshēng
而为说法；众生闻已，信心清净，命终生
yú dōushuàitiānzhōng quàn qí lìng fā pú tí zhī xīn shì wéi dì sānsuǒ
于兜率天中，劝其令发菩提之心。是为第三所
zuò yè pú sà mó hē sà zài dōushuàitiān yǐ wú zhàng ài yǎn pǔ jiàn
作业。菩萨摩诃萨在兜率天，以无障碍眼普见
shí fāngdōushuàitiānzhōng yī qiè pú sà bǐ zhū pú sà jiē yì jiàn cǐ
十方兜率天中一切菩萨，彼诸菩萨皆亦见此；
hù xiāngjiàn yǐ lùn shuōmiào fǎ wèijiàngshén mǔ tāi chūshēng
互相见已，论说妙法，谓降神母胎、初生、
chū jiā wǎng yì dàochǎng jù dà zhuāngyán ér fù shì xiànwǎng
出家、往诣道场、具大庄严；而复示现往
xī yǐ lái suǒxíng zhī xíng yǐ bǐ xíng gù chéng cǐ dà zhì suǒyǒugōng
昔已来所行之行，以彼行故成此大智；所有功

dé bù lí běnchù ér néng shì xiàn rú shì děng shì shì wéi dì sì suǒ
德不离本处，而能示现如是等事。是为第四所
zuò yè pú sà mó hē sà zhùdōushuàitiān shí fāng yī qiè dōushuàitiān
作业。菩萨摩诃萨住兜率天，十方一切兜率天
gōngzhū pú sà zhòng jiē xī lái jí gōngjìng wéirào ěr shí pú
宫诸菩萨众，皆悉来集，恭敬围绕；尔时，菩
sà mó hē sà yù lìng bǐ zhū pú sà jiē mǎn qí yuànshēnghuān xǐ gù
萨摩诃萨欲令彼诸菩萨皆满其愿生欢喜故，
suí bǐ pú sà suǒyīngzhù dì suǒxíngsuǒduàn suǒ xiū suǒzhèng yǎn
随彼菩萨所应住地、所行所断、所修所证，演
shuō fǎ mén bǐ zhū pú sà wénshuō fǎ yǐ jiē dà huān xǐ dé wèi
说法门；彼诸菩萨闻说法已，皆大欢喜，得未
céngyǒu gè huánběn tǔ suǒzhùgōngdiàn shì wéi dì wǔ suǒzuò yè
曾有，各还本土所住宫殿。是为第五所作业。
pú sà mó hē sà zhùdōushuàitiān shí yù jiè zhǔtiānmó bō xún wèi yù
菩萨摩诃萨住兜率天时，欲界主天魔波旬，为欲
huàiluàn pú sà yè gù juànshǔ wéirào yì pú sà suǒ ěr shí pú sà
坏乱菩萨业故，眷属围绕诣菩萨所；尔时，菩萨
wèi cuī fú mó jūn gù zhù jīn gāngdàosuǒshè bō rě bō luó mì fāngbiàn
为摧伏魔军故，住金刚道所摄般若波罗蜜方便
shànqiǎo zhì huì mén yǐ róuruǎn cū guǎng èr zhǒng yǔ ér wèishuō fǎ
善巧智慧门，以柔软、粗犷二种语而为说法，
lìng mó bō xún bù dé qí biàn mójiàn pú sà zì zài wēi lì jiē fā ē
令魔波旬不得其便；魔见菩萨自在威力，皆发阿
nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn shì wéi dì liù suǒzuò yè pú sà mó
耨多罗三藐三菩提心。是为第六所作业。菩萨摩
hē sà zhùdōushuàitiān zhī yù jiè zhūtiān zǐ bú yàowén fǎ ěr shí
诃萨住兜率天，知欲界诸天子不乐闻法；尔时，
pú sà chū dà yīn shēng biàngào zhī yán jīn rì pú sà dāng yú gōng
菩萨出大音声，遍告之言：‘今日菩萨当于宫
zhōngxiàn xī yǒu shì ruò yù jiànzhě yí sù wǎng yì shí zhūtiān
中现希有事，若欲见者宜速往诣。’时，诸天
zǐ wén shì yǔ yǐ wú liàngbǎiqiān yì nà yóu tā jiē lái jí huì ěr shí
子闻是语已，无量百千亿那由他皆来集会；尔时，
pú sà jiànzhūtiānzhòng jiē lái jí yǐ wèixiàngōngzhōngzhū xī yǒu shì
菩萨见诸天众皆来集已，为现宫中诸希有事；
bǐ zhūtiān zǐ céngwèijiànwén jì dé jiàn yǐ jiē dà huān xǐ qí
彼诸天子曾未见闻，既得见已，皆大欢喜，其

xīn zuì mò yòu yú yuèzhōngchūshēnggàoyán zhū rén zhě yī qiè
心醉没；又于乐 中 出 声 告言：‘诸仁者！一切
zhūxíng jiē xī wú cháng yī qiè zhūxíng jiē xī shì kǔ yī qiè zhū fǎ
诸行皆悉无 常，一切诸行皆悉是苦，一切诸法
jiē xī wú wǒ niè pán jì miè yòu fù gàoyán rǔ děng jiē yīng
皆悉无我，涅槃寂灭。’又复告言：‘汝等皆应
xiū pú sà xíng jiē dāngyuánmǎn yī qiè zhì zhì bǐ zhūtiān zǐ wén
修菩萨行，皆当 圆 满一切智智。’彼诸天子闻
cǐ fǎ yīn yōutàn zī jiē ér shēngyàn lí mǐ bù jiē fā pú tí zhī xīn
此法音，忧叹咨嗟而 生 厌离，靡不皆发菩提之心。
shì wéi dì qī suǒzuò yè pú sà mó hē sà zhùdōushuàigōng bù shě
是为第七所作业。菩萨摩诃萨住兜 率 宫，不舍
běnchù xī néngwǎng yì shí fāng wú liàng yī qiè fó suǒ jiànzhū rú lái
本处，悉能 往 诣十方无量一切佛所，见诸如来
qīn jìn lǐ bàigōngjìng tīng fǎ ěr shí zhū fó yù lìng pú sà huò dé zuì
亲近礼拜恭 敬听法；尔时，诸佛欲令菩萨获得最
shàngguàndǐng fǎ gù wèishuō pú sà dì míng yī qiè shéntōng yǐ
上 灌 顶法故，为说菩萨地，名一切神 通，以
yī niànxiāngyìng huì jù zú yī qiè zuì shènggōng dé rù yī qiè zhì zhì
一念 相 应慧，具足一切最 胜 功德，入一切智智
wèi shì wéi dì bā suǒzuò yè pú sà mó hē sà zhùdōushuàigōng
位。是为第八所作业。菩萨摩诃萨住兜 率 宫，
wèi yù gòngyǎngzhū rú lái gù yǐ dà shén lì xīng qǐ zhǒngzhǒngzhū
为欲供 养 诸如来故，以大神力兴起 种 种 诸
gòngyǎng jù míngshūshèng kě lè biàn fǎ jiè xū kōng jiè yī
供 养 具，名殊 胜 可乐，遍法界、虚空界、一
qiè shì jiè gòngyǎngzhū fó bǐ shì jiè zhōng wú liàngzhòngshēngjiàn cǐ
切世界供 养 诸佛；彼世界 中 无量 众 生 见此
gòngyǎng jiē fā ē nòuduō luó sān miǎosān pú tí xīn shì wéi dì jiǔ
供 养，皆发阿耨多罗三 藐 三菩提心。是为第九
suǒzuò yè pú sà mó hē sà zhùdōushuàitiān chū wú liàng wú biān rú
所作业。菩萨摩诃萨住兜 率 天，出无量无边如
huàn rú yǐng fǎ mén zhōubiàn shí fāng yī qiè shì jiè shì xiànzhǒngzhǒng
幻 如影法门，周 遍十方一切世界，示现 种 种
sè zhǒngzhǒngxiàng zhǒngzhǒngxíng tǐ zhǒngzhǒngwēi yí zhǒng
色、种 种 相、种 种 形体、种 种 威仪、种
zhǒng shì yè zhǒngzhǒngfāngbiàn zhǒngzhǒng pì yù zhǒngzhǒngyán
种 事业、种 种 方 便、种 种 譬喻、种 种 言

shuō suí zhòngshēng xīn jiē lìng huān xǐ shì wéi dì shí suǒ zuò yè
说，随众生心皆令欢喜。是为第十所作业。

fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà zhù dōushuàitiān shí zhǒngsuǒ zuò yè
佛子！是为菩萨摩诃萨住兜率天十种所作业。

ruò zhū pú sà chéng jiù cǐ fǎ zé néng yú hòu xià shēngrén jiān
若诸菩萨成就此法，则能于后下生人间。

fó zǐ pú sà mó hē sà yú dōushuàitiānjiāng xià shēng shí
“佛子！菩萨摩诃萨于兜率天将下生时，

xiàn shí zhǒng shì hé děngwéi shí fó zǐ pú sà mó hē sà yú dōu
现十种事。何等为十？佛子！菩萨摩诃萨于兜

shuàitiān xià shēng zhī shí cóng yú zú xià fàng dà guāngmíng míng ān lè
率天下生之时，从于足下放大光明，名安乐

zhuāngyán pǔ zhàosān qiān dà qiān shì jiè yī qiè è qù zhūnànzhòng
庄严，普照三千大千世界一切恶趣诸难众

shēng chù sī guāngzhě mò bù jiē dé lí kǔ ān lè dé ān lè yǐ
生；触斯光者，莫不皆得离苦安乐；得安乐已，

xī zhī jiāngyǒu qí tè dà rén chūxīng yú shì shì wéi dì yī suǒ shì xiàn
悉知将有奇特大人出兴于世。是为第一所示现

shì fó zǐ pú sà mó hē sà yú dōushuàitiān xià shēng zhī shí cóng
事。佛子！菩萨摩诃萨于兜率天下生之时，从

yú méijiān bái háoxiàngzhōngfàng dà guāngmíng míngyuē jué wù pǔ zhào
于眉间白毫相中放大光明，名曰觉悟，普照

sān qiān dà qiān shì jiè zhào bǐ sù shì yī qiè tóngxíngzhū pú sà shēn
三千大千世界，照彼宿世一切同行诸菩萨身；

bǐ zhū pú sà méngguāngzhào yǐ xián zhī pú sà jiāng yù xià shēng gè
彼诸菩萨蒙光照已，咸知菩萨将欲下生，各

gè chūxīng wú liànggòng jù yì pú sà suǒ ér wèigòngyǎng shì wéi dì
各出兴无量供具，诣菩萨所而为供养。是为第

èr suǒ shì xiàn shì fó zǐ pú sà mó hē sà yú dōushuàitiānjiāng xià
二所示现事。佛子！菩萨摩诃萨于兜率天将下

shēng shí yú yòuzhǎngzhōngfàng dà guāngmíng míngqīng jìng jìng jiè
生时，于右掌中放大光明，名清净境界，

xī néngyán jìng yī qiè sān qiān dà qiān shì jiè qí zhōng ruò yǒu yǐ dé
悉能严净一切三千大千世界，其中若有已得

wú lòu zhū pì zhī fó jué sī guāngzhě jí shě shòumìng ruò bù jué zhě
无漏诸辟支佛觉斯光者，即舍寿命；若不觉者，

guāngmíng lì gù xǐ zhì tā fāng yú shì jiè zhōng yī qiè zhū mó jí zhū
光明力故，徙置他方；余世界中一切诸魔及诸

wàidào yǒujiànzhòngshēng jiē yì xǐ zhì tā fāng shì jiè wéichúzhū
外道、有见众生，皆亦徙置他方世界，唯除诸
fó shén lì suǒ chí yìnghuàzhòngshēng shì wéi dì sān suǒ shì xiàn shì fó
佛神力所持应化众生。是为第三所示现事。佛
zǐ pú sà mó hē sà yú dōushuàitiānjiāng xià shēng shí cóng qí liǎng
子！菩萨摩诃萨于兜率天将下生时，从其两
xī fàng dà guāngmíng míngqīngjìngzhuāngyán pǔ zhào yī qiè zhūtiān
膝放大光明，名清净庄严，普照一切诸天
gōngdiàn xià cóng hù shì shàng zhì jìng jū mǐ bù zhōubiàn bǐ
宫殿，下从护世，上至净居，靡不周遍；彼
zhūtiānděng xián zhī pú sà yú dōushuàitiānjiāng yù xià shēng jù huái
诸天等，咸知菩萨于兜率天将欲下生，俱怀
liàn mù bēi tàn yōunǎo gè chí zhǒngzhǒnghuāmán yī fú tú xiāng
恋慕，悲叹忧恼，各持种种华鬘、衣服、涂香、
mòxiāng fān gài jì yuè yì pú sà suǒgōngjìng gòngyǎng suí zhú
末香、幡盖、妓乐，诣菩萨所恭敬供养，随逐
xià shēng nǎi zhì niè pán shì wéi dì sì suǒ shì xiàn shì fó zǐ pú
下生乃至涅槃。是为第四所示现事。佛子！菩
sà mó hē sà zài dōushuàitiānjiāng xià shēng shí yú wàn zì jīn gāng
萨摩诃萨在兜率天将下生时，于卍[13]字金刚
zhuāngyán xīn zàngzhōngfàng dà guāngmíng míng wú néngshèngchuáng
庄严心藏中放大光明，名无能胜幢，
pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè jīn gāng lì shì shí yǒu bǎi yì jīn gāng
普照十方一切世界金刚力士；时，有百亿金刚
lì shì jiē xī lái jí suí zhú shì wèi shǐ yú xià shēng nǎi zhì niè pán
力士皆悉来集，随逐侍卫，始于下生，乃至涅槃。
shì wéi dì wǔ suǒ shì xiàn shì fó zǐ pú sà mó hē sà yú dōushuài
是为第五所示现事。佛子！菩萨摩诃萨于兜率
tiānjiāng xià shēng shí cóng qí shēnshàng yī qiè máokǒngfàng dà guāng
天将下生时，从其身上一切毛孔放大光
míng míngfēn bié zhòngshēng pǔ zhào yī qiè dà qiān shì jiè biànchù
明，名分别众生，普照一切大千世界，遍触
yī qiè zhū pú sà shēn fù chù yī qiè zhūtiān shì rén zhū pú sà děng
一切诸菩萨身，复触一切诸天世人；诸菩萨等
xiánzuò shì niàn wǒ yīngzhù cǐ gòngyǎng rú lái jiàohuàzhòng
咸作是念：‘我应住此，供养如来，教化众

[13] 丽本：卍；永乐北藏本及龙藏本：𠂢

shēng shì wéi dì liù suǒ shì xiàn shì fó zǐ pú sà mó hē sà yú
生。’是为第六所示现事。佛子！菩萨摩诃萨于
dōushuàitiānjiāng xià shēng shí cóng dà mó ní bǎozàngdiànzhōngfàng dà
兜率天将下生时，从大摩尼宝藏殿中放大
guāngmíng míngshànzhùguānchá zhào cǐ pú sà dāngshēng zhī chùsuǒ
光明，名善住观察，照此菩萨当生之处所
tuōwánggōng qí guāngzhào yǐ zhū yú pú sà jiē gòng suí zhú xià yán
托王宫；其光照已，诸余菩萨皆共随逐下阎
fú tí ruò yú qí jiā ruò qí jù luò ruò qí chéng yì ér xiànshòu
浮提，若于其家、若其聚落、若其城邑而现受
shēng wèi yù jiàohuàzhūzhòngshēng gù shì wéi dì qī suǒ shì xiàn shì
生，为欲教化诸众生故。是为第七所示现事。
fó zǐ pú sà mó hē sà yú dōushuàitiān lín xià shēng shí cóngtiān
佛子！菩萨摩诃萨于兜率天临下生时，从天
gōngdiàn jí dà lóu gé zhūzhuāngyánzhōngfàng dà guāngmíng míng yī
宫殿及大楼阁诸庄严中放大光明，名一
qiè gōngdiànqīngjìngzhuāngyán zhàosuǒshēngmǔ fù guāngmíngzhào yǐ
切宫殿清净庄严，照所生母腹；光明照已，
lìng pú sà mǔ ān wěnkuài lè jù zú chéng jiù yī qiè gōng dé qí mǔ
令菩萨母安隐快乐，具足成就一切功德，其母
fù zhōng zì rán ér yǒuguǎng dà lóu gé dà mó ní bǎo ér wéizhuāngyán
腹中自然而有广大楼阁大摩尼宝而为庄严，
wèi yù ān chǔ pú sà shēn gù shì wéi dì bā suǒ shì xiàn shì fó zǐ
为欲安处菩萨身故。是为第八所示现事。佛子！
pú sà mó hē sà yú dōushuàitiān lín xià shēng shí cóngliǎng zú xià fàng
菩萨摩诃萨于兜率天临下生时，从两足下放
dà guāngmíng míngwéishànzhù ruò zhū tiān zǐ jí zhū fàn tiān qí mìng
大光明，名为善住；若诸天子及诸梵天其命
jiāngzhōng méngguāngzhàochù jiē dé zhùshòu gòngyǎng pú sà cóngchū
将终，蒙光照触皆得住寿，供养菩萨从初
xià shēng nǎi zhì niè pán shì wéi dì jiǔ suǒ shì xiàn shì fó zǐ pú
下生乃至涅槃。是为第九所示现事。佛子！菩
sà mó hē sà yú dōushuàitiān lín xià shēng shí cóng suí hǎozhōngfàng dà
萨摩诃萨于兜率天临下生时，从随好中放大
guāngmíng míng rì yuè zhuāngyán shì xiàn pú sà zhǒngzhǒngzhū yè
光明，名日月[14]庄严，示现菩萨种种诸业；

[14] 丽本：日眼；永乐北藏本及龙藏本：日月

shí zhū rén tiānhuòjiàn pú sà zhù dōushuàitiān huòjiàn rù tāi huò
时，诸人、天或见菩萨住兜率天，或见入胎，或
jiàn chūshēng huòjiàn chū jiā huòjiàn chéngdào huòjiànxiángmó
见初生，或见出家，或见成道，或见降魔，
huòjiànzhuàn fǎ lún huòjiàn rù niè pán shì wéi dì shí suǒ shì xiàn shì
或见转法轮，或见入涅槃。是为第十所示现事。

fó zǐ pú sà mó hē sà yú shēn yú zuò yú gōngdiàn yú lóu
佛子！菩萨摩诃萨于身、于座、于宫殿、于楼
gé zhōng fàng rú shì děng bǎi wàn ē sēng qí guāngmíng xī xiànzhǒng
阁中，放如是等百万阿僧祇光明，悉现种
zhǒngzhū pú sà yè xiàn shì yè yǐ jù zú yī qiè gōng dé fǎ gù
种诸菩萨业；现是业已，具足一切功德法故，
cóngdōushuàitiān xià shēngrén jiān
从兜率天下生人间。

大方广佛华严经卷第五十八

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆. 没驮喃. 阿钵啰帝. 喝多折. 折
nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥. 唵. 鸡弥鸡弥. 怛塔葛塔喃. 末瓦山. 矴
bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝. 乌怛摩怛摩. 怛塔葛塔喃. 末瓦吽. 婆
suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng sān huì wànhèngyuán xiū pǔ xiánpíng xiè èr qiān
普光三会. 万行圆修. 普贤瓶泻二千
chóu kǔ hǎi fàn cí zhōu yī jù quánshōu fǎ yì yī qí zhōu
酬. 苦海泛慈舟. 一句全收. 法义一齐周.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母. 众艺亲宣. 善财童子得真传.
mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄. 功德无边. 唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

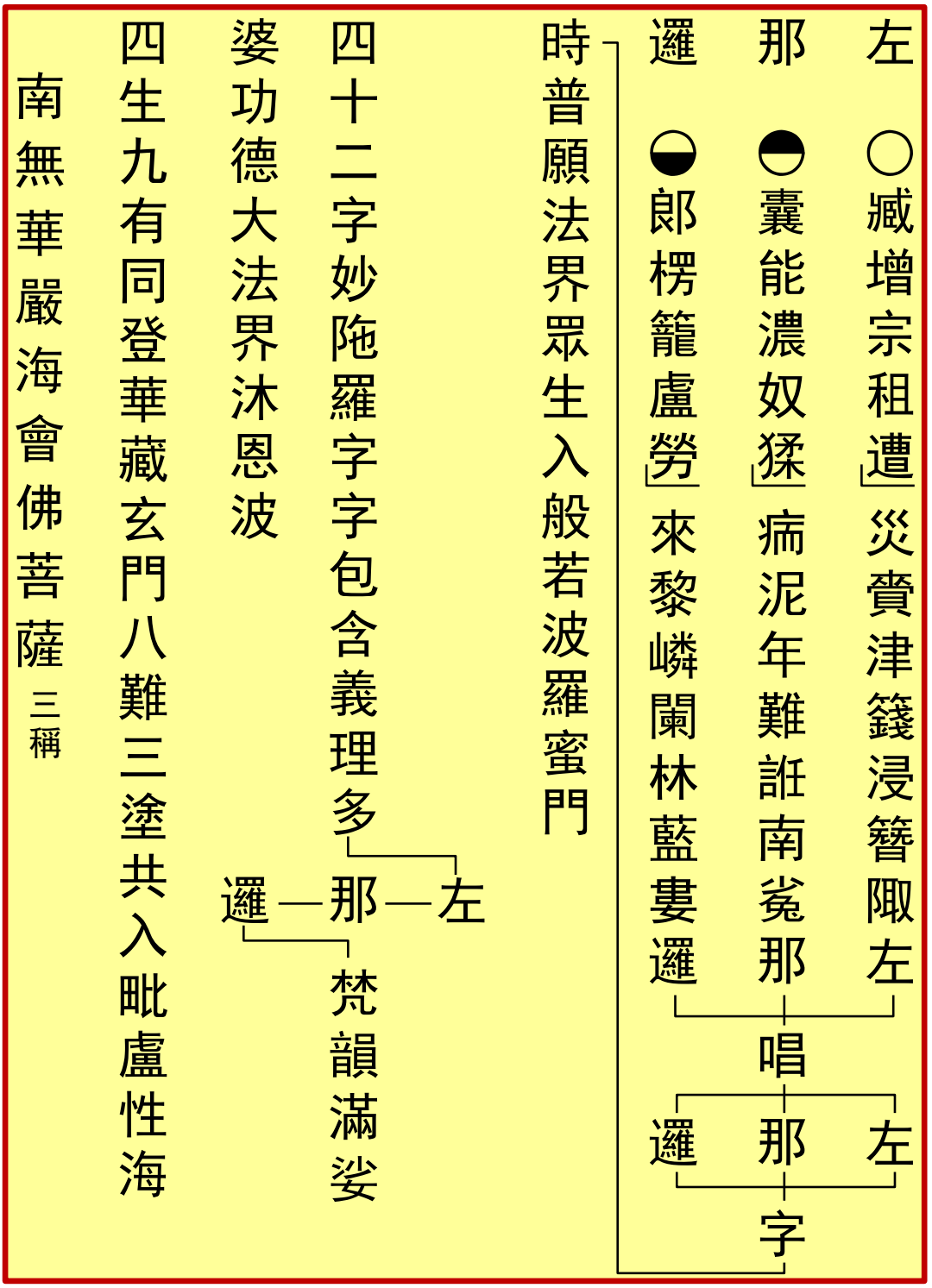

zao zang zeng zong zu zao zai zi zin zan zin zan zou zao

4. 左 臧 增 宗 租 遭 災 賚 津 篾 浸 簪 陬 左

chàngzao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì

唱 左字时. 普 愿 法界 众 生. 入般若波罗蜜

mén

门.

nao nang neng nong nu nao nai ni nin nan nin nan nou nao
5. 那 囊 能 濃 奴 猱 痡 泥 年 難 誑 南 㝹 那
chàng nao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng rù bō rě bō luó mì
唱 那 字 时. 普 愿 法 界 众 生. 入 般 若 波 罗 蜜
mén
门.

lao lang leng long lu lao lai li lin lan lin lan lou lao
6. 邏 郎 楞 籠 盧 勞 來 黎 嶙 闌 林 蓝 婁 邏
chàng lao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng rù bō rě bō luó mì
唱 邏 字 时. 普 愿 法 界 众 生. 入 般 若 波 罗 蜜
mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō zao nao
四 十 二 字 妙 陀 罗. 字 字 包 含 义 理 多. 左. 那.
lao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
邏. 梵 韵 满 娑 婆. 功 德 大. 法 界 沐 恩 波.
sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nán sān tú
四 生 九 有. 同 登 华 藏 玄 门. 八 难 三 途.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海.

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回 向 偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切
wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì wǔ shí jiǔ

大方广佛华严经卷第五十九

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[15]

lí shì jiān pǐn dì sān shí bā zhī qī

离世间品第三十八之七

fó zǐ pú sà mó hē sà shì xiànchǔ tāi yǒu shí zhǒng shì

“佛子！菩萨摩诃萨示现处胎，有十 种 事。

hé děngwéi shí fó zǐ pú sà mó hē sà wèi yù chéng jiù xiǎo xīn

何 等 为十？佛子！菩萨摩诃萨为欲 成 就小心

liè jiě zhūzhòngshēng gù bú yù lìng bǐ qǐ rú shì niàn jīn cǐ pú

劣解诸 众 生 故，不欲令彼起如是念：‘今此菩

sà zì ránhuàshēng zhì huì shàngēn bù cóng xiū dé shì gù pú sà

萨自然化 生，智慧 善 根不 从 修得。’是故菩萨

shì xiànchǔ tāi shì wéi dì yī shì pú sà mó hē sà wèichéngshú fù

示现处胎。是为第一事。菩萨摩诃萨为 成 熟父

mǔ jí zhūjuànshǔ sù shì tóngxíngzhòngshēngshàngēn shì xiànchǔ tāi

母及诸眷属 宿世同行 众 生 善 根，示现处胎。

hé yǐ gù bǐ jiē yīng yǐ jiàn yú chǔ tāi chéngshú suǒyǒuzhūshàngēn

何以故？彼皆应以见于处胎 成 熟所有诸善 根

gù shì wéi dì èr shì pú sà mó hē sà rù mǔ tāi shí zhèngniàn

故。是为第二事。菩萨摩诃萨入母胎时， 正 念

zhèng zhī wú yǒu mí huò zhù mǔ tāi yǐ xīn héngzhèngniàn yì wú

正 知，无有迷惑；住母胎已，心恒 正 念，亦无

cuòluàn shì wéi dì sān shì pú sà mó hē sà zài mǔ tāi zhōngchángyǎn

错乱。是为第三事。菩萨摩诃萨在母胎 中 常 演

shuō fǎ shí fāng shì jiè zhū dà pú sà shì fàn sì wáng jiē lái

说 法，十方世界诸大菩萨、释、梵、四 王 皆来

jí huì xī lìng huò dé wú liàngshén lì wú biān zhì huì pú sà chǔ

集会，悉令获得无量 神力、无边智慧，菩萨处

tāi chéng jiù rú shì biàn cái shèngyòng shì wéi dì sì shì pú sà

胎 成 就如是辩才、 胜 用。是为第四事。菩萨

[15] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

mó hē sà zài mǔ tāi zhōng jí dà zhòng huì yǐ běnyuàn lì jiàohuà yī
摩诃萨在母胎 中 集大 众 会，以本 愿 力教化一
qiè zhū pú sà zhòng shì wéi dì wǔ shì pú sà mó hē sà yú rén zhōng
切诸菩萨 众。是为第五事。菩萨摩诃萨于人 中
chéng fó yīng jù rén jiān zuì shèngshòushēng yǐ cǐ shì xiànchǔ yú mǔ
成 佛，应具人间最 胜 受 生，以此示现处于母
tāi shì wéi dì liù shì pú sà mó hē sà zài mǔ tāi zhōng sānqiān
胎。是为第六事。菩萨摩诃萨在母胎 中，三千
dà qiān shì jiè zhòngshēng xī jiàn pú sà rú míng jìng zhōngjiàn qí miàn
大千世界 众 生 悉见菩萨，如明镜 中 见其 面
xiàng ěr shí dà xīn tiān lóng yè chā qián tà pó ē xiū
像；尔时，大心天、龙、夜叉、乾闼婆、阿修
luó jiā lóu luó jǐn nà luó mó hóu luó qié rén fēi rén děng
罗、迦楼罗、紧那罗、摩睺罗伽、人、非人等，
jiē yì pú sà gōng jìng gòngyǎng shì wéi dì qī shì pú sà mó hē
皆诣菩萨，恭敬供养。是为第七事。菩萨摩诃
sà zài mǔ tāi zhōng tā fāng shì jiè yī qiè zuì hòushēng pú sà zài mǔ
萨在母胎 中，他方世界一切最后 生 菩萨在母
tāi zhě jiē lái gòng huì shuō dà jí fǎ mén míngguǎng dà zhì huì zàng
胎者，皆来共会，说大集法门，名 广 大智慧藏。
shì wéi dì bā shì pú sà mó hē sà zài mǔ tāi shí rù lí gòuzàngsān
是为第八事。菩萨摩诃萨在母胎时，入离垢藏三
mèi yǐ sānmèi lì yú mǔ tāi zhōngxiàn dà gōngdiàn zhǒngzhǒngyán
昧，以三昧力，于母胎 中 现大宫 殿，种 种 严
shì xī jiē miàohǎo dōushuàitiāngōng bù kě wéi bǐ ér lìng mǔshēn ān
饰悉皆 妙 好，兜 率 天宫 不可为比，而令母身安
wěn wú huàn shì wéi dì jiǔ shì pú sà mó hē sà zhù mǔ tāi shí yǐ
隐无 患。是为第九事。菩萨摩诃萨住母胎时，以
dà wēi lì xīnggòngyǎng jù míng kāi dà fú dé lí gòuzàng pǔ biàn shí
大威力兴供 养具，名开大福德离垢藏，普遍十
fāng yī qiè shì jiè gòngyǎng yī qiè zhū fó rú lái bǐ zhū rú lái xián
方一切世界，供 养一切诸佛如来，彼诸如来咸
wèiyǎnshuō wú biān pú sà zhù chù fǎ jiè zàng shì wéi dì shí shì fó
为演说无边菩萨住处法界藏。是为第十事。佛
zǐ shì wéi pú sà mó hē sà shì xiànchǔ tāi shí zhǒng shì ruò zhū pú
子！是为菩萨摩诃萨示现处胎十 种 事。若诸菩
sà liǎo dá cǐ fǎ zé néng shì xiànshèn wēi xì qù
萨了达此法，则 能 示现 甚 微细趣。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngshènwēi xì qù hé
“佛子！菩萨摩诃萨有十种甚微细趣。何
děngwéi shí suǒwèi zài mǔ tāi zhōng shì xiànchū fā pú tí xīn nǎi
等为十？所谓在母胎中，示现初发菩提心，乃
zhì guàndǐng dì zài mǔ tāi zhōng shì xiànzhù dōushuàitiān zài mǔ tāi
至灌顶地；在母胎中，示现住兜率天；在母胎
zhōng shì xiànchūshēng zài mǔ tāi zhōng shì xiàntóng zǐ dì zài
中，示现初生；在母胎中，示现童子地；在
mǔ tāi zhōng shì xiànchǔwánggōng zài mǔ tāi zhōng shì xiànchū jiā
母胎中，示现处王宫；在母胎中，示现出家；
zài mǔ tāi zhōng shì xiàn kǔ xíng wǎng yì dàochǎng chéngděngzhèng
在母胎中，示现苦行，往诣道场，成等正
jué zài mǔ tāi zhōng shì xiànzhuàn fǎ lún zài mǔ tāi zhōng shì
觉；在母胎中，示现转法轮；在母胎中，示
xiàn bō niè pán zài mǔ tāi zhōng shì xiàn dà wēi xì wèi yī qiè pú
现般涅槃；在母胎中，示现大微细，谓一切菩
sà xíng yī qiè rú lái zì zài shén lì wú liàngchā bié mén fó zǐ shì
萨行一切如来自在神力无量差别门。佛子！是
wéi pú sà mó hē sà zài mǔ tāi zhōng shí zhǒngwēi xì qù ruò zhū pú sà
为菩萨摩诃萨在母胎中十种微细趣。若诸菩萨
ān zhù cǐ fǎ zé dé rú lái wú shàng dà zhì huì wēi xì qù
安住此法，则得如来无上大智慧微细趣。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngshēng hé děngwéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种生。何等为
shí suǒwèiyuǎn lí yú chī zhèngniànzhèng zhī shēng fàng dà guāng
十？所谓远离愚痴正念正知生；放大光
míngwǎng pǔ zhàosānqiān dà qiān shì jiè shēng zhù zuì hòuyǒugèng bú
明网普照三千大千世界生；住最后有更不
shòuhòushēnshēng bù shēng bù qǐ shēng zhī sān jiè rú huànshēng
受后身生；不生不起生；知三界如幻生；
yú shí fāng shì jiè pǔ xiànshēnshēng zhèng yī qiè zhì zhì shēnshēng fàng
于十方世界普现身生；证一切智智身生；放
yī qiè fó guāngmíng pǔ jué wù yī qiè zhòngshēngshēnshēng rù dà zhì
一切佛光明普觉悟一切众生身生；入大智
guānchásānmèishēnshēng fó zǐ pú sà shēng shí zhèndòng yī qiè
观察三昧身生；佛子！菩萨生时，震动一切
fó chà jiě tuō yī qiè zhòngshēng chúmiè yī qiè è dào yìng bì yī
佛刹，解脱一切众生，除灭一切恶道，映蔽一

qiè zhū mó wú liàng pú sà jiē lái jí huì fó zǐ shì wéi pú sà mó
切诸魔，无量菩萨皆来集会。佛子！是为菩萨摩
hē sà shí zhǒngshēng wèitiáo fú zhòngshēng gù rú shì shì xiàn
诃萨十种生，为调伏众生故，如是示现。
fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shí shì gù shì xiànwēixiào
“佛子！菩萨摩诃萨以十事故，示现微笑
xīn zì shì hé děngwéi shí suǒ wèi pú sà mó hē sà niànyán yī
心自誓。何等为十？所谓菩萨摩诃萨念言：‘一
qiè shì jiān mò zài yù ní chú wǒ yī rén wú néngmiǎn jì rú shì
切世间没在欲泥，除我一人无能勉[16]济。’如是
zhī yǐ xī yí wēixiào xīn zì shì fù niànyán yī qiè shì jiān fán
知已，熙怡微笑心自誓。复念言：‘一切世间烦
nǎosuǒmáng wéi wǒ jīn zhě jù zú zhì huì rú shì zhī yǐ xī yí
恼所盲，唯我今者具足智慧。’如是知已，熙怡
wēixiào xīn zì shì yòuniànyán wǒ jīn yīn cǐ jiǎ míngshēn gù
微笑心自誓。又念言：‘我今因此假名身故，
dāng dé rú lái chōngmǎnsān shì wú shàng fǎ shēn rú shì zhī yǐ
当得如来充满三世无上法身。’如是知已，
xī yí wēixiào xīn zì shì pú sà ěr shí yǐ wú zhàng ài yǎn biàn
熙怡微笑心自誓。菩萨尔时，以无障碍眼，遍
guān shí fāngsuǒ yǒu fàn tiān nǎi zhì yī qiè dà zì zài tiān zuò shì niàn
观十方所有梵天，乃至一切大自在天，作是念
yán cǐ děngzhòngshēng jiē zì wèiwéiyǒu dà zhì lì rú shì
言：‘此等众生，皆自谓为有大智力。’如是
zhī yǐ xī yí wēixiào xīn zì shì pú sà ěr shí guānzhū zhòngshēng
知已，熙怡微笑心自誓。菩萨尔时观诸众生，
jiǔ zhòngshàngēn jīn jiē tuì mò rú shì zhī yǐ xī yí wēixiào xīn
久种善根，今皆退没；如是知已，熙怡微笑心
zì shì pú sà guānjiàn shì jiānzhǒng zǐ suǒzhòng suī shǎo huòguǒ
自誓。菩萨观见世间种子，所种虽少，获果
shènduō rú shì zhī yǐ xī yí wēixiào xīn zì shì pú sà guānjiàn
甚多；如是知已，熙怡微笑心自誓。菩萨观见
yī qiè zhòngshēng méng fó suǒjiào bì dé lì yì rú shì zhī yǐ
一切众生，蒙佛所教，必得利益；如是知已，
xī yí wēixiào xīn zì shì pú sà guānjiànguò qù shì zhōngtóngxíng pú
熙怡微笑心自誓。菩萨观见过去世中同行菩

[16] 丽本：免；永乐北藏本及龙藏本：勉

sà rǎn zhuó yú shì bù dé fó fǎ guǎng dà gōng dé rú shì zhī yǐ
萨，染著余事，不得佛法广大功德；如是知已，

xī yí wēi xiào xīn zì shì pú sà guān jiàn guò qù shì zhōng gòng tóng jí
熙怡微笑心自誓。菩萨观见过去世中共同[17]集

huì zhū tiān rén děng zhì jīn yóu zài fán fū zhī dì bù néng shě lí
会诸天人等，至今犹在凡夫之地，不能舍离，

yì bù pí yàn rú shì zhī yǐ xī yí wēi xiào xīn zì shì pú sà ěr
亦不疲厌；如是知已，熙怡微笑心自誓。菩萨尔

shí wéi yī qiè rú lái guāng míng suǒ chù bèi jiā xīn wèi xī yí wēi
时，为一切如来光明所触，倍加欣慰，熙怡微

xiào xīn zì shì shì wéi shí fó zǐ pú sà wèi tiáo fú zhòng shēng gù
笑心自誓。是为十。佛子！菩萨为调伏众生故，

rú shì shì xiàn
如是示现。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shí shì gù shì xíng qī bù
“佛子！菩萨摩诃萨以十事故，示行七步。

hé děng wéi shí suǒ wèi xiàn pú sà lì gù shì xíng qī bù xiàn shī qī
何等为十？所谓现菩萨力故，示行七步；现施七

cái gù shì xíng qī bù mǎn dì shén yuàn gù shì xíng qī bù xiàn
财故，示行七步；满地神愿故，示行七步；现

chāo sān jiè xiàng gù shì xíng qī bù xiàn pú sà zuì shèng xíng chāo guò
超三界相故，示行七步；现菩萨最胜行超过

xiàng wáng niú wáng shī zǐ wáng xíng gù shì xíng qī bù xiàn jīn
象王、牛王、师子王行故，示行七步；现金

gāng dì xiàng gù shì xíng qī bù xiàn yù yǔ zhòng shēng yǒng měng lì
刚地相故，示行七步；现欲与众生勇猛力

gù shì xíng qī bù xiàn xiū xíng qī jué bǎo gù shì xíng qī bù xiàn
故，示行七步；现修行七觉宝故，示行七步；现

suǒ dé fǎ bù yóu tā jiào gù shì xíng qī bù xiàn yú shì jiān zuì shèng wú
所得法不由他教故，示行七步；现于世间最胜无

bǐ gù shì xíng qī bù shì wéi shí fó zǐ pú sà wèi tiáo fú zhòng
比故，示行七步。是为十。佛子！菩萨为调伏众

shēng gù rú shì shì xiàn
生故，如是示现。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shí shì gù xiàn chǔ tóng zǐ
“佛子！菩萨摩诃萨以十事故，现处童子

[17] 丽本：同共；永乐北藏本及龙藏本：共同

dì hé děngwéi shí suǒ wèi wèixiàntōng dá yī qiè shì jiānwén zì
地。何等为十？所谓为现通达一切世间文字、
suàn jì tú shū yìn xǐ zhǒngzhǒng yè gù chǔtóng zǐ dì wèixiàn
算计、图书、印玺种种业故，处童子地；为现
tōng dá yī qiè shì jiānxiàngmǎ chēshèng hú shǐ jiàn jǐ zhǒngzhǒng
通达一切世间象马、车乘、弧矢、剑戟种种
yè gù chǔtóng zǐ dì wèixiàntōng dá yī qiè shì jiānwén bǐ tán lùn
业故，处童子地；为现通达一切世间文笔、谈论、
bó yì xī xì zhǒngzhǒng shì gù chǔtóng zǐ dì wèixiànyuǎn lí
博弈、嬉戏种种事故，处童子地；为现远离
shēn yǔ yì yè zhū guò shī gù chǔtóng zǐ dì wèixiàn rù dìngzhù
身、语、意业诸过失故，处童子地；为现入定住
niè pánmén zhōubiàn shí fāng wú liàng shì jiè gù chǔtóng zǐ dì wèi
涅槃门，周遍十方无量世界故，处童子地；为
xiàn qí lì chāoguò yī qiè tiān lóng yè chā qián tà pó ē xiū
现其力超过一切天、龙、夜叉、乾闼婆、阿修
luó jiā lóu luó jǐn nà luó mó hóu luó qié shì fàn hù shì
罗、迦楼罗、紧那罗、摩睺罗伽、释、梵、护世、
rén fēi rén děng gù chǔtóng zǐ dì wèixiàn pú sà sè xiàngwēiguāng
人、非人等故，处童子地；为现菩萨色相威光
chāoguò yī qiè shì fàn hù shì gù chǔtóng zǐ dì wèi lìng dān
超过一切释、梵、护世故，处童子地；为令耽
zhuó yù lè zhòngshēnghuān xǐ yào fǎ gù chǔtóng zǐ dì wèi zūnzhòng
著欲乐众生欢喜乐法故，处童子地；为尊重
zhèng fǎ qín gòngyǎng fó zhōubiàn shí fāng yī qiè shì jiè gù chǔ
正法，勤供养佛，周遍十方一切世界故，处
tóng zǐ dì wèixiàn dé fó jiā bèi méng fǎ guāngmíng gù chǔtóng zǐ
童子地；为现得佛加被蒙法光明故，处童子
dì shì wéi shí
地。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà xiàntóng zǐ dì yǐ yǐ shí shì
“佛子！菩萨摩诃萨现童子地已，以十事
gù xiànchǔwánggōng hé děngwéi shí suǒ wèi wèi lìng sù shì tóngxíng
故现处王宫。何等为十？所谓为令宿世同行
zhòngshēngshàngēnchéng shú gù xiànchǔwánggōng wèixiǎn shì pú sà
众生善根成熟故，现处王宫；为显示菩萨
shàngēn lì gù xiànchǔwánggōng wèi zhū rén tiāndānzhuó lè jù
善根力故，现处王宫；为诸人、天耽著乐具，

shì xiàn pú sà dà wēi dé lè jù gù xiànchǔwánggōng shùn wǔ zhuó shì
示现菩萨大威德乐具故，现处王宫；顺五浊世

zhòngshēng xīn gù xiànchǔwánggōng wèixiàn pú sà dà wēi dé lì néng
众生心故，现处王宫；为现菩萨大威德力能

yú shēngōng rù sānmèi gù xiànchǔwánggōng wèi lìng sù shì tóngyuàn
于深宫入三昧故，现处王宫；为令宿世同愿

zhòngshēngmǎn qí yì gù xiànchǔwánggōng yù lìng fù mǔ qīn qī
众生满其意故，现处王宫；欲令父母、亲戚、

juànshǔmǎnsuǒyuàn gù xiànchǔwánggōng yù yǐ jì yuèchūmiào fǎ
眷属满所愿故，现处王宫；欲以妓乐出妙法

yīn gòngyǎng yī qiè zhū rú lái gù xiànchǔwánggōng yù yú gōng nèi
音供养一切诸如来故，现处王宫；欲于宫内

zhù wēimiàosānmèi shǐ cóngchéng fó nǎi zhì niè pán jiē shì xiàn gù xiàn
住微妙三昧，始从成佛乃至涅槃皆示现故，现

chǔwánggōng wèi suí shùnshǒu hù zhū fó fǎ gù xiànchǔwánggōng
处王宫；为随顺守护诸佛法故，现处王宫。

shì wéi shí zuì hòushēn pú sà rú shì shì xiànchǔwánggōng yǐ rán hòu
是为十。最后身菩萨如是示现处王宫已，然后

chū jiā
出家。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shí shì gù shì xiànchū jiā
“佛子！菩萨摩诃萨以十事故，示现出家。

hé děngwéi shí suǒ wèi wèiyàn jū jiā gù shì xiànchū jiā wèizhuó
何等为十？所谓为厌居家故，示现出家；为著

jiā zhòngshēng lìng shě lí gù shì xiànchū jiā wèi suí shùn xìn yàoshèng
家众生令舍离故，示现出家；为随顺信乐圣

rén dào gù shì xiànchū jiā wèixuānyángzàn tàn chū jiā gōng dé gù
人道故，示现出家；为宣扬赞叹出家功德故，

shì xiànchū jiā wèixiǎnyǒng lí èr biānjiàn gù shì xiànchū jiā wèi
示现出家；为显永离二边见故，示现出家；为

lìng zhòngshēng lí yù lè wǒ lè gù shì xiànchū jiā wèixiānxiànchū
令众生离欲乐、我乐故，示现出家；为先现出

sān jiè xiàng gù shì xiànchū jiā wèixiàn zì zài bù shǔ tā gù shì xiàn
三界相故，示现出家；为现自在不属他故，示现

chū jiā wèixiǎndāng dé rú lái shí lì wú wèi fǎ gù shì xiànchū jiā
出家；为显当得如来十力、无畏法故，示现出家；

zuì hòu pú sà fǎ yīng ěr gù shì xiànchū jiā shì wéi shí pú sà yǐ
最后菩萨法应尔故，示现出家。是为十。菩萨以

cǐ tiáo fú zhòngshēng
此调伏 众 生 。

fó zǐ pú sà mó hē sà wèi shí zhǒng shì gù shì xíng kǔ
“佛子！菩萨摩诃萨为十 种 事故，示行苦

xíng hé děngwéi shí suǒ wèi wèi chéng jiù liè jiě zhòngshēng gù shì
行。何 等 为十？所谓为 成 就劣解 众 生 故，示

xíng kǔ xíng wèi bá xié jiànzhòngshēng gù shì xíng kǔ xíng wèi bú xìn
行苦行；为拔邪见 众 生 故，示行苦行；为不信

yè bàozhòngshēng lìng jiàn yè bào gù shì xíng kǔ xíng wèi suí shùn zá rǎn
业报 众 生 令见业报故，示行苦行；为随顺杂染

shì jiè fǎ yīng ěr gù shì xíng kǔ xíng shì néngrěn qú láo qín xiū dào gù
世界法应尔故，示行苦行；示 能 忍劬劳勤修道故，

shì xíng kǔ xíng wèi lìngzhòngshēngyào qiú fǎ gù shì xíng kǔ xíng wèi
示行苦行；为令 众 生 乐求法故，示行苦行；为

zhuó yù lè wǒ lè zhòngshēng gù shì xíng kǔ xíng wèixiǎn pú sà qǐ
著欲乐、我乐 众 生 故，示行苦行；为显菩萨起

xíngshū shèng nǎi zhì zuì hòushēngyóu bù shě qín jīng jìn gù shì xíng kǔ
行殊 胜，乃至最后 生 犹不舍勤精进故，示行苦

xíng wèi lìngzhòngshēngyào jì jìng fǎ zēngzhǎngshàngēn gù shì xíng
行；为令 众 生 乐寂静法，增 长 善根故，示行

kǔ xíng[18] wèi zhū tiān shì rén zhū gēn wèi shú dài shí chéngshú gù
苦行[18]；为诸天、世人诸根未熟，待时 成 熟故，

shì xíng kǔ xíng shì wéi shí pú sà yǐ cǐ fāngbiàntiáo fú yī qiè zhòng
示行苦行。是为十。菩萨以此方 便 调伏一切 众

shēng
生 。

fó zǐ pú sà mó hē sà wǎng yì dàochǎngyǒu shí zhǒng
“佛子！菩萨摩诃萨 往 诣道 场 有十 种

shì hé děngwéi shí suǒ wèi yì dàochǎng shí zhàoyào yī qiè shì jiè
事。何 等 为十？所谓诣道 场 时，照 耀一切世界；

yì dàochǎng shí zhèndòng yī qiè shì jiè yì dàochǎng shí yú yī
诣道 场 时，震 动一切世界；诣道 场 时，于一

qiè shì jiè pǔ xiàn qí shēn yì dàochǎng shí jué wù yī qiè pú sà jí
切世界普现其身；诣道 场 时，觉悟一切菩萨及

yī qiè sù shì tóngxíngzhòngshēng yì dàochǎng shí shì xiàndàochǎng
一切宿世同行 众 生 ；诣道 场 时，示现道 场

[18] 丽本：行；永乐北藏本及龙藏本：行；為令眾生樂寂靜法，增長善根故，示行苦行

yī qiè zhuāngyán yì dàochǎng shí suí zhū zhòngshēng xīn zhī suǒ yù
一切 庄 严；诣道 场 时，随诸 众 生 心之所欲，

ér wèixiànshēnzhǒngzhǒngwēi yí jí pú tí shù yī qiè zhuāngyán yì
而为现身 种 种 威仪，及菩提树一切 庄 严；诣

dàochǎng shí xiànjiàn shí fāng yī qiè rú lái yì dàochǎng shí jǔ
道 场 时，现见十方一切如来；诣道 场 时，举

zú xià zú cháng rù sānmèi niànniànchéng fó wú yǒuchāo gé yì
足、下足 常 入三昧，念念 成 佛无有超隔；诣

dàochǎng shí yī qiè tiān lóng yè chā qián tà pó ē xiū luó
道 场 时，一切天、龙、夜叉、乾闼婆、阿修罗、

jiā lóu luó jǐn nà luó móhóu luó qié shì fàn hù shì yī qiè
迦楼罗、紧那罗、摩睺罗伽、释、梵、护世一切

zhū wáng gè bù xiāng zhī ér xīngzhǒngzhǒngshàngmiàogòngyǎng yì dào
诸 王 各不 相 知，而兴 种 种 上 妙 供 养；诣道

chǎng shí yǐ wú ài zhì pǔ guān yī qiè zhū fó rú lái yú yī qiè shì
场 时，以无碍智，普 观 一切诸佛如来于一切世

jiè xiū pú sà xíng ér chéngzhèngjué shì wéi shí pú sà yǐ cǐ jiàohuà
界修菩萨行而 成 正 觉。是为十。菩萨以此教化

zhòngshēng
众 生 。

fó zǐ pú sà mó hē sà zuòdàochǎngyǒu shí zhǒng shì
“佛子！菩萨摩诃萨坐道 场 有十 种 事。

hé děngwéi shí suǒ wèizuòdàochǎng shí zhǒngzhǒngzhèndòng yī qiè
何 等为十？所谓坐道 场 时，种 种 震 动一切

shì jiè zuòdàochǎng shí píngděngzhàoyào yī qiè shì jiè zuòdào
世界；坐道 场 时，平 等 照耀一切世界；坐道

chǎng shí chúmiè yī qiè zhū è qù kǔ zuòdàochǎng shí lìng yī qiè
场 时，除灭一切诸恶趣苦；坐道 场 时，令一切

shì jiè jīn gāngsuǒ chéng zuòdàochǎng shí pǔ guān yī qiè zhū fó rú
世界金刚所 成；坐道 场 时，普 观 一切诸佛如

lái shī zǐ zhī zuò zuòdàochǎng shí xīn rú xū kōng wú suǒ fēn bié
来师子之座；坐道 场 时，心如虚空，无所分别；

zuòdàochǎng shí suí qí suǒyìng xiànshēnwēi yí zuòdàochǎng shí
坐道 场 时，随其所应，现身威仪；坐道 场 时，

suí shùn ān zhù jīn gāngsānmèi zuòdàochǎng shí shòu yī qiè rú lái
随顺安住金刚三昧；坐道 场 时，受一切如来

shén lì suǒ chí qīngjìngmiàochù zuòdàochǎng shí zì shàngēn lì xī
神力所持清净妙处；坐道 场 时，自善根力悉

néng jiā bèi yī qiè zhòngshēng shì wéi shí
能加被一切众生。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà zuòdàochǎng shí yǒu shí zhǒng
“佛子！菩萨摩诃萨坐道场时，有十种

qí tè wèicéngyǒu shì hé děngwéi shí fó zǐ pú sà mó hē sà
奇特未曾有事。何等为十？佛子！菩萨摩诃萨

zuòdàochǎng shí shí fāng shì jiè yī qiè rú lái jiē xiàn qí qián xián jǔ
坐道场时，十方世界一切如来皆现其前，咸举

yòushǒu ér chēngzànyán shàn zāi shàn zāi wú shàngdǎo shī
右手而称赞言：‘善哉善哉！无上导师！’

shì wéi dì yī wèicéngyǒu shì pú sà mó hē sà zuòdàochǎng shí yī
是为第一未曾有事。菩萨摩诃萨坐道场时，一

qiè rú lái jiē xī hù niàn yǔ qí wēi lì shì wéi dì èr wèicéngyǒu shì
切如来皆悉护念，与其威力，是为第二未曾有事。

pú sà mó hē sà zuòdàochǎng shí sù shì tóngxíngzhū pú sà zhòng xī
菩萨摩诃萨坐道场时，宿世同行诸菩萨众悉

lái wéirào yǐ zhǒngzhǒngzhuāngyán jù gōngjìnggòngyǎng shì wéi dì
来围绕，以种种庄严具恭敬供养，是为第

sān wèicéngyǒu shì pú sà mó hē sà zuòdàochǎng shí yī qiè shì jiè
三未曾有事。菩萨摩诃萨坐道场时，一切世界

cǎo mù cóng lín zhū wú qíng wù jiē qū shēn dī yǐng guī xiàngdàochǎng
草木、丛林诸无情物，皆曲身低影，归向道场，

shì wéi dì sì wèicéngyǒu shì pú sà mó hē sà zuòdàochǎng shí rù
是为第四未曾有事。菩萨摩诃萨坐道场时，入

sānmèi míngguānchá fǎ jiè cǐ sānmèi lì néng lìng pú sà yī qiè zhū
三昧，名观察法界，此三昧力能令菩萨一切诸

xíng xī dé yuánmǎn shì wéi dì wǔ wèicéngyǒu shì pú sà mó hē sà
行悉得圆满，是为第五未曾有事。菩萨摩诃萨

zuòdàochǎng shí dé tuó luó ní míng zuì shàng lí gòumiàoguāng hǎi
坐道场时，得陀罗尼，名最上离垢妙光海

zàng néngshòu yī qiè zhū fó rú lái dà yún fǎ yǔ shì wéi dì liù wèi
藏，能受一切诸佛如来大云法雨，是为第六未

céngyǒu shì pú sà mó hē sà zuòdàochǎng shí yǐ wēi dé lì xīng
曾有事。菩萨摩诃萨坐道场时，以威德力兴

shàngmiàogòng jù biàn yī qiè shì jiè gòngyǎngzhū fó shì wéi dì qī
上妙供具，遍一切世界供养诸佛，是为第七

wèicéngyǒu shì pú sà mó hē sà zuòdàochǎng shí zhù zuì shèng zhì
未曾有事。菩萨摩诃萨坐道场时，住最胜智，

xī xiànliǎo zhī yī qiè zhòngshēng zhū gēn yì xíng shì wéi dì bā wèi céng
悉现了知一切众生诸根意行，是为第八未曾

yǒu shì pú sà mó hē sà zuò dàochǎng shí rù sān mèi míngshàn jué
有事。菩萨摩诃萨坐道场时，入三昧，名善觉，

cǐ sān mèi lì néng lìng qí shēn chōngmǎn sān shì jìn xū kōng jiè yī qiè
此三昧力能令其身充满三世尽虚空界一切

shì jiè shì wéi dì jiǔ wèi céng yǒu shì pú sà mó hē sà zuò dàochǎng
世界，是为第九未曾有事。菩萨摩诃萨坐道场

shí dé lí gòuguāngmíng wú ài dà zhì lìng qí shēn yè pǔ rù sān shì
时，得离垢光明无碍大智，令其身业普入三世，

shì wéi dì shí wèi céng yǒu shì fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà zuò
是为第十未曾有事。佛子！是为菩萨摩诃萨坐

dàochǎng shí shí zhǒng qí tè wèi céng yǒu shì
道场时，十种奇特未曾有事。

fó zǐ pú sà mó hē sà zuò dàochǎng shí guān shí zhǒng
“佛子！菩萨摩诃萨坐道场时，观十种

yì gù shì xiànxiáng mó hé děng wéi shí suǒ wèi wèizhuó shì zhòng
义故，示现降魔。何等为十？所谓为浊世众

shēngyào yú dòuzhàn yù xiǎn pú sà wēi dé lì gù shì xiànxiáng mó
生乐于斗战，欲显菩萨威德力故，示现降魔；

wèi zhū tiān shì rén yǒuhuái yí zhě duàn bǐ yí gù shì xiànxiáng mó
为诸天、世人有怀疑者，断彼疑故，示现降魔；

wèi jiàohuàtiáo fú zhū mó jūn gù shì xiànxiáng mó wèi yù lìng zhū tiān
为教化调伏诸魔军故，示现降魔；为欲令诸天、

shì rén yào jūn zhènzhě xián lái jù guān xīn tiáo fú gù shì xiànxiáng
世人乐军阵者，咸来聚观，心调伏故，示现降

mó wèi xiǎn shì pú sà suǒ yǒu wēi lì shì wú néng dí gù shì xiànxiáng
魔；为显示菩萨所有威力世无能敌故，示现降

mó wèi yù fā qǐ yī qiè zhòngshēng yǒngměng lì gù shì xiànxiáng mó
魔；为欲发起一切众生勇猛力故，示现降魔；

wèi āi mǐn mò shì zhū zhòngshēng gù shì xiànxiáng mó wèi yù xiǎn shì nǎi
为哀愍末世诸众生故，示现降魔；为欲显示乃

zhì dàochǎng yóu yǒu mó jūn ér lái chùnǎo cǐ hòu nǎi dé chāo mó jìng
至道场犹有魔军而来触恼，此后乃得超魔境

jiè gù shì xiànxiáng mó wèi xiǎn fán nǎo yè yòng léi liè dà cí shàn
界故，示现降魔；为显烦恼业用羸劣，大慈善

gēn shì lì qiángshèng gù shì xiànxiáng mó wèi yù suí shùnzhuó è shì
根势力强盛故，示现降魔；为欲随顺浊恶世

jiè suǒ xíng fǎ gù shì xiànxiáng mó shì wéi shí
界所行法故，示现降魔。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng chéng rú lái lì
“佛子！菩萨摩诃萨有十种成如来力。

hé děng wéi shí suǒ wèi chāoguò yī qiè zhòng mó fán nǎo yè gù chéng
何等为十？所谓超过一切众魔烦恼业故，成

rú lái lì jù zú yī qiè pú sà xíng yóu xì yī qiè pú sà sān mèimén
如来力；具足一切菩萨行，游戏一切菩萨三昧门

gù chéng rú lái lì jù zú yī qiè pú sà guǎng dà chándìng gù
故，成如来力；具足一切菩萨广大禅定故，

chéng rú lái lì yuánmǎn yī qiè bái jìng zhù dào fǎ gù chéng rú lái
成如来力；圆满一切白净助道法故，成如来

lì dé yī qiè fǎ zhì huì guāngmíng shàn sī wéi fēn bié gù chéng
力；得一切法智慧光明，善思惟分别故，成

rú lái lì qí shēnzhōubiàn yī qiè shì jiè gù chéng rú lái lì suǒ
如来力；其身周遍一切世界故，成如来力；所

chūyán yīn xī yǔ yī qiè zhòngshēng xīn děng gù chéng rú lái lì néng
出言音悉与一切众生心等故，成如来力；能

yǐ shén lì jiā chí yī qiè gù chéng rú lái lì yǔ sān shì zhū fó shēn
以神力加持一切故，成如来力；与三世诸佛身、

yǔ yì yè děng wú yǒu yì yú yī niànzhōngliǎo sān shì fǎ gù chéng
语、意业等无有异，于一念中了三世法故，成

rú lái lì dé shàn jué zhì sān mèi jù rú lái shí lì suǒ wèi shì chù
如来力；得善觉智三昧，具如来十力，所谓是处

fēi chù zhì lì nǎi zhì lòu jìn zhì lì gù chéng rú lái lì shì wéi shí
非处智力乃至漏尽智力故，成如来力。是为十。

ruò zhū pú sà jù cǐ shí lì zé míng rú lái yīng zhèngděng jué
若诸菩萨具此十力，则名如来、应、正等觉。

fó zǐ rú lái yīng zhèngděng jué zhuàn dà fǎ lún yǒu shí
“佛子！如来、应、正等觉转大法轮有十

zhǒng shì hé děng wéi shí yī zhě jù zú qīngjìng sì wú wèi zhì
种事。何等为十？一者，具足清净四无畏智；

èr zhě chūshēng sì biàn suí shùn yīn shēng sān zhě shànnéng kāi chǎn
二者，出生四辩随顺音声；三者，善能开阐

sì zhēn dì xiàng sì zhě suí shùnzhū fó wú ài jiě tuō wǔ zhě
四真谛相；四者，随顺诸佛无碍解脱；五者，

néng lìng zhòngshēng xīn jiē jìng xìn liù zhě suǒ yǒuyánshuō jiē bù táng
能令众生心皆净信；六者，所有言说皆不唐

juān néng bá zhòngshēngzhū kǔ dú jiàn qī zhě dà bēi yuàn lì zhī
捐，能拔众生诸苦毒箭；七者，大悲愿力之
suǒ jiā chí bā zhě suí chū yīn shēng pǔ biàn shí fāng yī qiè shì jiè
所加持；八者，随出音声普遍十方一切世界；
jiǔ zhě yú ē sēng qí jié shuō fǎ bú duàn shí zhě suí suǒshuō fǎ
九者，于阿僧祇劫说法不断；十者，随所说法
jiē néngshēng qǐ gēn lì jué dào chándìng jiě tuō sānmèidēng
皆能生起根、力、觉道、禅定、解脱、三昧等
fǎ fó zǐ zhū fó rú lái zhuàn yú fǎ lún yǒu rú shì děng wú liàng
法。佛子！诸佛如来转于法轮，有如是等无量
zhǒng shì
种事。

fó zǐ rú lái yīng zhèngděng jué zhuàn fǎ lún shí yǐ
“佛子！如来、应、正等觉转法轮时，以
shí shì gù yú zhòngshēng xīn zhōngzhòng bái jìng fǎ wú kōngguòzhě
十事故，于众生心中种白净法，无空过者。
hé děngwéi shí suǒ wèiguò qù yuàn lì gù dà bēi suǒ chí gù bù
何等为十？所谓过去愿力故；大悲所持故；不
shězhòngshēng gù zhì huì zì zài suí qí suǒyàowèishuō fǎ gù bì
舍众生故；智慧自在，随其所乐为说法故；必
yìng qí shí wèicéng shī gù suí qí suǒ yí wú wàngshuō gù zhī
应其时，未曾失故；随其所宜，无妄说故；知
sān shì zhì shànliǎo zhī gù qí shēn zuì shèng wú yǔ děng gù yán
三世智，善了知故；其身最胜，无与等故；言
cí zì zài wú néng cè gù zhì huì zì zài suí suǒ fā yán xī kāi wù
辞自在，无能测故；智慧自在，随所发言悉开悟
gù shì wéi shí
故。是为十。

fó zǐ rú lái yīng zhèngděng jué zuò fó shì yǐ guān
“佛子！如来、应、正等觉作佛事已，观
shí zhǒng yì gù shì bō niè pán hé děngwéi shí suǒwèi shì yī qiè
十种义故，示般涅槃。何等为十？所谓示一切
xíng shí wú cháng gù shì yī qiè yǒuwéi fēi ān wěn gù shì dà niè pán
行实无常故；示一切有为非安隐故；示大涅槃
shì ān wěnchù wú bù wèi gù yǐ zhū rén tiānyàozhuó sè shēn
是安隐处，无怖畏故；以诸人、天乐著色身，
wèixiàn sè shēn shì wú cháng fǎ lìng qí yuànzhù jìng fǎ shēn gù shì wú

cháng lì bù kě zhuǎn gù shì yī qiè yǒu wéi bù suí xīn zhù bú zì zài
常 力不可 转 故；示一切有为不随心住，不自在
gù shì yī qiè sān yǒu jiē rú huànhuà bù jiān láo gù shì niè pánxìng
故；示一切三有皆如 幻 化，不坚牢故；示涅槃性
jiū jìng jiān láo bù kě huài gù shì yī qiè fǎ wú shēng wú qǐ ér yǒu
究竟坚牢，不可坏故；示一切法无 生 无起而有
jù jí sànhuàixiàng gù fó zǐ zhū fó shì zūn zuò fó shì yǐ suǒ
聚集、散坏 相 故；佛子！诸佛世尊作佛事已，所
yuànmǎn yǐ zhuàn fǎ lún yǐ yīnghuà dù zhě jiē huà dù yǐ yǒu zhū
愿 满已， 转 法轮已，应化度者皆化度已，有诸
pú sà yīngshòu zūn hào chéng jì bié yǐ fǎ yīng rú shì rù yú bú biàn
菩萨应 受 尊号 成 记莂[19]已，法应如是入于不变
dà bō niè pán fó zǐ shì wéi rú lái yīng zhèngděng jué guān shí
大般涅槃。佛子！是为如来、应、 正 等 觉 观 十
yì gù shì bō niè pán
义故， 示般涅槃。

fó zǐ cǐ fǎ ménmíng pú sà guǎng dà qīng jìng hèng wú
“佛子！此法门 名 菩萨 广 大清 净 行。无
liàngzhū fó suǒ gòng xuān shuō néng lìng zhì zhě liǎo wú liàng yì jiē shēng
量 诸佛所 共 宣 说， 能 令智者了无 量 义皆 生
huān xǐ lìng yī qiè pú sà dà yuàn dà hèng jiē dé xiāng xù fó zǐ
欢 喜，令一切菩萨大 愿、大 行 皆得 相 续。佛子！
ruò yǒu zhòng shēng dé wén cǐ fǎ wén yǐ xìn jiě jiě yǐ xiū xíng bì
若有 众 生 得闻此法，闻已信解，解已修行，必
dé jí chéng ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí hé yǐ gù yǐ rú
得疾 成 阿耨多罗三 藐 三菩提。何以故？以如
shuō xiū xíng gù fó zǐ ruò zhū pú sà bù rú shuōxíng dāng zhī shì
说 修行故。佛子！若诸菩萨不如 说 行， 当 知是
rén yú fó pú tí zé wéi yǒng lí shì gù pú sà yīng rú shuōxíng fó zǐ
人于佛菩提则为 永 离，是故菩萨应如 说 行。佛子！
cǐ yī qiè pú sà gōng dé xíng chù jué dìng yì huā pǔ rù yī qiè fǎ pǔ
此一切菩萨 功 德行处决定义华，普入一切法，普
shēng yī qiè zhì chāo zhū shì jiān lí èr shèng dào bù yǔ yī qiè zhū
生 一切智， 超 诸世间，离二 乘 道，不与一切诸
zhòng shēng gòng xī néng zhào liǎo yī qiè fǎ mén zēng zhǎng zhòng shēng
众 生 共，悉能 照 了一切法门， 增 长 众 生

[19] 丽本：别；永乐北藏本及龙藏本：莂

chū shì shàngēn lí shì jiān fǎ mén pǐn yīngzūnzhòng yīngtīngshòu
出世善根，离世间法门品，应尊重，应听受，

yīngsòng chí yīng sī wéi yīngyuànyào yīng xiū xíng ruò néng rú shì
应诵持，应思惟，应愿乐，应修行；若能如是，

dāng zhī shì rén jí dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
当知是人疾得阿耨多罗三藐三菩提。”

shuō cǐ pǐn shí fó shén lì gù jí cǐ fǎ mén fǎ rú shì gù
说此品时，佛神力故，及此法门法如是故，

shí fāng wú liàng wú biān ē sēng qí shì jiè jiē dà zhèndòng dà guāng pǔ
十方无量无边阿僧祇世界皆大震动，大光普

zhào ěr shí shí fāngzhū fó jiē xiàn pǔ xián pú sà qián zànyán
照。尔时，十方诸佛皆现普贤菩萨前，赞言：

shàn zāi shàn zāi fó zǐ nǎi néngshuō cǐ zhū pú sà mó hē sà
“善哉善哉！佛子！乃能说此诸菩萨摩诃萨

gōng dé xíngchù jué dìng yì huā pǔ rù yī qiè fó fǎ chū shì jiān fǎ mén
功德行处决定义华普入一切佛法出世间法门

pǐn fó zǐ rǔ yǐ shànxué cǐ fǎ shànshuō cǐ fǎ rǔ yǐ wēi
品。佛子！汝已善学此法，善说此法。汝以威

lì hù chí cǐ fǎ wǒ děngzhū fó xī jiē suí xǐ rú wǒ děngzhū fó
力护持此法，我等诸佛悉皆随喜；如我等诸佛

suí xǐ yú rǔ yī qiè zhū fó xī yì rú shì fó zǐ wǒ děngzhū fó
随喜于汝，一切诸佛悉亦如是。佛子！我等诸佛

xī gòngtóng xīn hù chí cǐ jīng lìngxiàn zài wèi lái zhū pú sà zhòngwèi
悉共同心护持此经，令现在、未来诸菩萨众未

céngwénzhě jiē dāng dé wén
曾闻者皆当得闻。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà chéng fó shén lì guānchá shí
尔时，普贤菩萨摩诃萨承佛神力，观察十

fāng yī qiè dà zhòng jì yú fǎ jiè ér shuōsòngyán
方一切大众洎于法界而说颂言：

yú wú liàng jié xiū kǔ xíng cóng wú liàng fó zhèng fǎ shēng
于无量劫修苦行　从无量佛正法生

lìng wú liàng zhòng zhù pú tí bǐ wú děng xíng tīng wǒ shuō
令无量众住菩提　彼无等行听我说

gòng wú liàng fó ér shě zhuó guǎng dù qún shēng bú zuò xiǎng
供无量佛而舍著　广度群生不作想

qiú fó gōng dé xīn wú yī bǐ shèng miào hèng wǒ jīn shuō
求佛功德心无依　彼胜妙行我今说

lí sān jiè mó fán nǎo yè
离三界魔烦恼业
jù shèng gōng dé zuì shèng xíng
具圣功德最胜行

miè zhū chī huò xīn jì rán
灭诸痴惑心寂然
wǒ jīn shuō bǐ suǒ xíng dào
我今说彼所行道

yǒng lí shì jiān zhū kuáng huàn
永离世间诸诳幻
zhǒngzhǒngbiànhuà shì zhòngshēng
种种变化示众生

xīn shēng zhù miè xiàn zhòng shì
心生住灭现众事
shuō bǐ suǒ néng lìng zhòng xǐ
说彼所能令众喜

jiàn zhū zhòngshēngshēng lǎo sǐ
见诸众生生老死
fán nǎo yōu hèng suǒ chán pò
烦恼忧横所缠迫

yù lìng jiě tuō jiào fā xīn
欲令解脱教发心
bǐ gōng dé xíng yīng tīng shòu
彼功德行应听受

shī jiè rěn jìn chán zhì huì
施戒忍进禅智慧
fāng biàn cí bēi xǐ shě děng
方便慈悲喜舍等

bǎi qiān wàn jié cháng xiū xíng
百千万劫常修行
bǐ rén gōng dé rén yīng tīng
彼人功德仁应听

qiān wàn yì jié qiú pú tí
千万亿劫求菩提
suǒ yǒu shēn mìng jiē wú lìn
所有身命皆无吝

yuàn yì qún shēng bú wèi jǐ
愿益群生不为己
bǐ cí mǐn xíng wǒ jīn shuō
彼慈愍行我今说

wú liàng yì jié yǎn qí dé
无量亿劫演其德
rú hǎi yī dī wèi wéi shǎo
如海一滴未为少

gōng dé wú bǐ bù kě yù[20]
功德无比不可喻
yǐ fó wēi shén jīn lüè shuō
以佛威神今略说

qí xīn bù[21] gāo xià
其心不高下
qiú dào wú yàn juàn
求道无厌倦

pǔ shǐ zhū zhòng shēng
普使诸众生
zhù shàn zēng jìng fǎ
住善增净法

zhì huì pǔ ráo yì
智慧普饶益
rú shù rú hé quán
如树如河泉

yì rú yú dà dì
亦如于大地
yī qiè suǒ yī chù
一切所依处

pú sà rú lián huā
菩萨如莲华
cí gēn ān wěn jīng
慈根安隐茎

[20] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[21] 丽本：無；永乐北藏本及龙藏本：不

zhì huì wéi zhòng ruǐ　　jiè pǐn wéi xiāng jié
智慧为众蘂　　戒品为香洁

fó fàng fǎ guāng míng　　lìng bǐ dé kāi fū
佛放法光明　　令彼得开敷

bù zhuó yǒu wéi shuǐ　　jiàn zhě jiē xīn yào
不著有为水　　见者皆欣乐

pú sà miào fǎ shù　　shēng yú zhí xīn dì
菩萨妙法树　　生于直心地

xìn zhòng cí bēi gēn　　zhì huì yǐ wéi shēn
信种慈悲根　　智慧以为身

fāng biàn wéi zhī gàn　　wǔ dù wéi fán mì
方便为枝干　　五度为繁密

dìng yè shén tōng huā　　yī qiè zhì wéi guǒ
定叶神通华　　一切智为果

zuì shàng lì wéi niǎo[22]　　chuí yīn fù sān jiè
最上力为鸟[22]　　垂阴覆三界

pú sà shī zǐ wáng　　bái jìng fǎ wéi shēn
菩萨师子王　　白净法为身

sì dì wéi qí zú　　zhèng niàn yǐ wéi jǐng
四谛为其足　　正念以为颈

cí yǎn zhì huì shǒu　　dǐng jì jiě tuō zēng
慈眼智慧首　　顶系解脱缯

shèng yì kōng gǔ zhōng　　hǒu fǎ bù zhòng mó
胜义空谷中　　吼法怖众魔

pú sà wéi shāng zhǔ　　pǔ jiàn zhū qún shēng
菩萨为商主　　普见诸群生

zài shēng sǐ kuàng yě　　fán nǎo xiǎn è chù
在生死旷野　　烦恼险恶处

mó zéi zhī suǒ shè　　chī máng shī zhèng dào
魔贼之所摄　　痴盲失正道

shì qí zhèng zhí lù　　lìng rù wú wèi chéng
示其正直路　　令入无畏城

pú sà jiàn zhòng shēng　　sān dú fán nǎo bìng
菩萨见众生　　三毒烦恼病

zhǒng zhǒng zhū kǔ nǎo　　cháng yè suǒ jiān pò
种种诸苦恼　　长夜所煎迫

[22] 丽本：鳥；永乐北藏本及龙藏本：蔦

wèi fā dà bēi xīn　guǎng shuō duì zhì mén
为 发 大 悲 心　广 说 对 治 门

bā wàn sì qiān zhǒng　miè chú zhòng kǔ huàn
八 万 四 千 种　灭 除 众 苦 患

pú sà wéi fǎ wáng　zhèng dào huà zhòng shēng
菩 萨 为 法 王　正 道 化 众 生

lìng yuǎn è xiū shàn　zhuān qiú fó gōng dé
令 远 恶 修 善　专 求 佛 功 德

yī qiè zhū fó suǒ　guàn dǐng shòu[23] zūn jì
一 切 诸 佛 所　灌 顶 受 尊 记

guǎng shī zhòng shèng cái　pú tí fēn zhēn bǎo
广 施 众 圣 财　菩 提 分 珍 宝

pú sà zhuàn fǎ lún　rú fó zhī suǒ zhuàn
菩 萨 转 法 轮　如 佛 之 所 转

jiè gǔ sān mèi wǎng　zhì zhuāng huì wéi jiàn
戒 穀 三 昧 辋　智 庄 慧 为 剑

jì pò fán nǎo zéi　yì tiǎn zhòng mó yuàn
既 破 烦 恼 贼　亦 殄 众 魔 怨

yī qiè zhū wài dào　jiàn zhī wú bú sàn
一 切 诸 外 道　见 之 无 不 散

pú sà zhì huì hǎi　shēn guǎng wú yá jì
菩 萨 智 慧 海　深 广 无 涯 际

zhèng fǎ wèi yíng qià　jué fēn bǎo chōng mǎn
正 法 味 盈 洽　觉 分 宝 充 满

dà xīn wú biān àn　yī qiè zhì wéi cháo
大 心 无 边 岸　一 切 智 为 潮

zhòng shēng mò néng cè　shuō zhī bù kě jìn
众 生 莫 能 测　说 之 不 可 尽

pú sà xū mí shān　chāo chū yú shì jiān
菩 萨 须 弥 山　超 出 于 世 间

shén tōng sān mèi fēng　dà xīn ān bú dòng
神 通 三 昧 峰　大 心 安 不 动

ruò yǒu qīn jìn zhě　tóng qí zhì huì sè
若 有 亲 近 者　同 其 智 慧 色

jiǒng jué zhòng jìng jiè　yī qiè wú bù dǔ
迥 绝 众 境 界　一 切 无 不 睹

[23] 丽本：授；永乐北藏本及龙藏本：受

pú sà rú jīn gāng　　zhì qiú yī qiè zhì
菩 萨 如 金 刚　　志 求 一 切 智

xìn xīn jí kǔ xíng　　jiān gù bù kě dòng
信 心 及 苦 行　　坚 固 不 可 动

qí xīn wú suǒ wèi　　ráo yì zhū qún shēng
其 心 无 所 畏　　饶 益 诸 群 生

zhòng mó yǔ fán nǎo　　yī qiè xī cuī miè
众 魔 与 烦 恼　　一 切 悉 摧 灭

pú sà dà cí bēi　　pì rú zhòng mì yún
菩 萨 大 慈 悲　　譬 如 重 密 云

sān míng fā diàn guāng　　shén zú zhèn léi yīn
三 明 发 电 光　　神 足 震 雷 音

pǔ yǐ sì biàn cái　　yù bā gōng dé shuǐ
普 以 四 辩 才　　雨 八 功 德 水

rùn qià yú yī qiè　　lìng chú fán nǎo rè
润 洽 于 一 切　　令 除 烦 恼 热

pú sà zhèng fǎ chéng　　bō rě yǐ wéi qiáng
菩 萨 正 法 城　　般 若 以 为 墙

cán kuì wéi shēn qiàn　　zhì huì wéi què dí
惭 愧 为 深 堑　　智 慧 为 却 敌

guǎng kāi jiě tuō mén　　zhèng niàn héng fáng shǒu
广 开 解 脱 门　　正 念 恒 防 守

sì dì tǎn wáng dào　　liù tōng jí bīng zhàng
四 谛 坦 王 道　　六 通 集 兵 仗

fù jiàn dà fǎ chuáng　　zhōu huí biàn qí xià
复 建 大 法 幢　　周 回 遍 其 下

sān yǒu zhū mó zhòng　　yī qiè wú néng rù
三 有 诸 魔 众　　一 切 无 能 入

pú sà jiā lóu luó　　rú yì wéi jiān zú
菩 萨 迦 楼 罗　　如 意 为 坚 足

fāng biàn yǒng měng chì　　cí bēi míng jìng yǎn
方 便 勇 猛 翅　　慈 悲 明 净 眼

zhù yī qiè zhì shù　　guān sān yǒu dà hǎi
住 一 切 智 树　　观 三 有 大 海

bó cuō tiān rén lóng　　ān zhì niè pán àn
搏 撮 天 人 龙　　安 置 涅 槃 岸

pú sà zhèng fǎ rì　　chū xiàn yú shì jiān
菩 萨 正 法 日　　出 现 于 世 间

jiè pǐn yuán mǎn lún　　shén zú sù jí xíng
戒 品 圆 满 轮　　神 足 速 疾 行

zhào yǐ zhì huì guāng　　zhǎng zhū gēn lì yào
照 以 智 慧 光　　长 诸 根 力 药

miè chú fán nǎo àn　　xiāo jié ài yù hǎi
灭 除 烦 恼 暗　　消 竭 爱 欲 海

pú sà zhì guāng yuè　　fǎ jiè yǐ wéi lún
菩 萨 智 光 月　　法 界 以 为 轮

yóu yú bì jìng kōng　　shì jiān wú bú jiàn
游 于 毕 竟 空　　世 间 无 不 见

sān jiè shí xīn nèi　　suí shí yǒu zēng jiǎn
三 界 识 心 内　　随 时 有 增 减

èr shèng xīng xiù zhōng　　yī qiè wú chóu pǐ
二 乘 星 宿 中　　一 切 无 俦 匹

pú sà dà fǎ wáng　　gōng dé zhuāng yán shēn
菩 萨 大 法 王　　功 德 庄 严 身

xiàng hǎo jiē jù zú　　rén tiān xī zhān yǎng
相 好 皆 具 足　　人 天 悉 瞻 仰

fāng biàn qīng jìng mù　　zhì huì jīn gāng chǔ
方 便 清 净 目　　智 慧 金 刚 杵

yú fǎ dé zì zài　　yǐ dào huà qún shēng
于 法 得 自 在　　以 道 化 群 生

pú sà dà fàn wáng　　zì zài chāo sān yǒu
菩 萨 大 梵 王　　自 在 超 三 有

yè huò xī jiē duàn　　cí shě mǐ bú jù
业 惑 悉 皆 断　　慈 舍 靡 不 具

chù chù shì xiàn shēn　　kāi wù yǐ fǎ yīn
处 处 示 现 身　　开 悟 以 法 音

yú bǐ sān jiè zhōng　　bá zhū xié jiàn gēn
于 彼 三 界 中　　拔 诸 邪 见 根

pú sà zì zài tiān　　chāo guò shēng sǐ dì
菩 萨 自 在 天　　超 过 生 死 地

jìng jiè cháng qīng jìng　　zhì huì wú tuì zhuǎn
境 界 常 清 净　　智 慧 无 退 转

jué bǐ xià shèng dào　　shòu zhū guàn dǐng fǎ
绝 彼 下 乘 道　　受 诸 灌 顶 法

gōng dé zhì huì jù　　míng chēng mǐ bù wén
功 德 智 慧 具　　名 称 靡 不 闻

pú sà zhì huì xīn　qīng jìng rú xū kōng
菩 萨 智 慧 心　清 净 如 虚 空
wú xìng wú yī chù　yī qiè bù kě dé
无 性 无 依 处　一 切 不 可 得
yǒu dà zì zài lì　néng chéng shì jiān shì
有 大 自 在 力　能 成 世 间 事
zì jù qīng jìng xíng　lìng zhòng shēng yì rán
自 具 清 净 行　令 众 生 亦 然
pú sà fāng biàn dì　ráo yì zhū zhòng shēng
菩 萨 方 便 地　饶 益 诸 众 生
pú sà cí bēi shuǐ　huàn[24] dí zhū fán nǎo
菩 萨 慈 悲 水　浣 涤 诸 烦 恼
pú sà zhì huì huǒ　shāo zhū huò xí xīn
菩 萨 智 慧 火　烧 诸 惑 习 薪
pú sà wú zhù fēng　yóu xíng sān yǒu kōng
菩 萨 无 住 风　游 行 三 有 空
pú sà rú zhēn bǎo　néng jì pín qióng è
菩 萨 如 珍 宝　能 济 贫 穷 厄
pú sà rú jīn gāng　néng cuī diān dǎo jiàn
菩 萨 如 金 刚　能 摧 颠 倒 见
pú sà rú yīng luò　zhuāng yán sān yǒu shēn
菩 萨 如 璎 珞　庄 严 三 有 身
pú sà rú mó ní　zēng zhǎng yī qiè xíng
菩 萨 如 摩 尼　增 长 一 切 行
pú sà dé rú huā　cháng fā pú tí fēn
菩 萨 德 如 华　常 发 菩 提 分
pú sà yuàn rú mán　héng xì zhòng shēng shǒu
菩 萨 愿 如 鬘　恒 系 众 生 首
pú sà jìng jiè xiāng　jiān chí wú quē fàn
菩 萨 净 戒 香　坚 持 无 缺 犯
pú sà zhì tú xiāng　pǔ xūn yú sān jiè
菩 萨 智 涂 香　普 熏 于 三 界
pú sà lì rú zhàng　néng zhē fán nǎo chén
菩 萨 力 如 帐　能 遮 烦 恼 尘
pú sà zhì rú chuáng　néng cuī wǒ màn dí
菩 萨 智 如 幢　能 摧 我 慢 敌

[24] 丽本：澣；永乐北藏本及龙藏本：浣

miào hèng wéi zēng cǎi　　zhuāng yán yú zhì huì
妙 行 为 缯 彩　　庄 严 于 智 慧

cán kuì zuò yī fú　　pǔ fù zhū qún shēng
惭 愧 作 衣 服　　普 覆 诸 群 生

pú sà wú ài shèng　　jīn zhī chū sān jiè
菩 萨 无 碍 乘　　巾 之 出 三 界

pú sà dà lì xiàng　　qí xīn shàn tiáo fú
菩 萨 大 力 象　　其 心 善 调 伏

pú sà shén zú mǎ　　téng bù chāo zhū yǒu
菩 萨 神 足 马　　腾 步 超 诸 有

pú sà shuō fǎ lóng　　pǔ yù zhòng shēng xīn
菩 萨 说 法 龙　　普 雨 众 生 心

pú sà yōu tán huā　　shì jiān nán zhí yù
菩 萨 优 昙 华　　世 间 难 值 遇

pú sà dà yǒng jiàng　　zhòng mó xī xiáng fú
菩 萨 大 勇 将　　众 魔 悉 降 伏

pú sà zhuàn fǎ lún　　rú fó zhī suǒ zhuàn
菩 萨 转 法 轮　　如 佛 之 所 转

pú sà dēng pò àn　　zhòng shēng jiàn zhèng dào
菩 萨 灯 破 暗　　众 生 见 正 道

pú sà gōng dé hé　　héng shùn zhèng dào liú
菩 萨 功 德 河　　恒 顺 正 道 流

pú sà jīng jìn qiáo　　guǎng dù zhū qún pǐn
菩 萨 精 进 桥　　广 度 诸 群 品

dà zhì yǔ hóng shì　　gòng zuò jiān láo chuán
大 智 与 弘 誓　　共 作 坚 牢 船

yǐn jiē zhū zhòng shēng　　ān zhì pú tí àn
引 接 诸 众 生　　安 置 菩 提 岸

pú sà yóu xì yuán　　zhēn shí lè zhòng shēng
菩 萨 游 戏 园　　真 实 乐 众 生

pú sà jiě tuō huā　　zhuāng yán zhì gōng diàn
菩 萨 解 脱 华　　庄 严 智 宫 殿

pú sà rú miào yào　　miè chú fán nǎo bìng
菩 萨 如 妙 药　　灭 除 烦 恼 病

pú sà rú xuě shān　　chū shēng zhì huì yào
菩 萨 如 雪 山　　出 生 智 慧 药

pú sà děng yú fó　　jué wù zhū qún shēng
菩 萨 等 于 佛　　觉 悟 诸 群 生

fó xīn qǐ yǒu tā　　zhèng jué jué shì jiān
佛 心 岂 有 他　　正 觉 觉 世 间

rú fó zhī suǒ lái　　pú sà rú shì lái
如 佛 之 所 来　　菩 萨 如 是 来

yì rú yī qiè zhì　　yǐ zhì rù pǔ mén
亦 如 一 切 智　　以 智 入 普 门

pú sà shàn kāi dǎo　　yī qiè zhū qún shēng
菩 萨 善 开 导　　一 切 诸 群 生

pú sà zì rán jué　　yī qiè zhì jìng jiè
菩 萨 自 然 觉　　一 切 智 境 界

pú sà wú liàng lì　　shì jiān mò néng huài
菩 萨 无 量 力　　世 间 莫 能 坏

pú sà wú wèi zhì　　zhī zhòng shēng jí fǎ
菩 萨 无 畏 智　　知 众 生 及 法

yī qiè zhū shì jiān　　sè xiàng gè chā bié
一 切 诸 世 间　　色 相 各 差 别

yīn shēng jí míng zì　　xī néng fēn bié zhī
音 声 及 名 字　　悉 能 分 别 知

suī lí yú míng sè　　ér xiàn zhǒng zhǒng xiàng
虽 离 于 名 色　　而 现 种 种 相

yī qiè zhū zhòng shēng　　mò néng cè qí dào
一 切 诸 众 生　　莫 能 测 其 道

rú shì děng gōng dé　　pú sà xī chéng jiù
如 是 等 功 德　　菩 萨 悉 成 就

liǎo xìng jiē wú xìng　　yǒu wú wú suǒ zhuó
了 性 皆 无 性　　有 无 无 所 著

rú shì yī qiè zhì　　wú jìn wú suǒ yī
如 是 一 切 智　　无 尽 无 所 依

wǒ jīn dāng yǎn shuō　　lìng zhòng shēng huān xǐ
我 今 当 演 说　　令 众 生 欢 喜

suī zhī zhū fǎ xiàng　　rú huàn xī kōng jì
虽 知 诸 法 相　　如 幻 悉 空 寂

ér yǐ bēi yuàn xīn　　jí fó wēi shén lì
而 以 悲 愿 心　　及 佛 威 神 力

xiàn shén tōng biàn huà　　zhǒng zhǒng wú liàng shì
现 神 通 变 化　　种 种 无 量 事

rú shì zhū gōng dé　　rǔ děng yīng tīng shòu
如 是 诸 功 德　　汝 等 应 听 受

yī shēn néng shì xiàn　　wú liàng chā bié shēn
一 身 能 示 现　　无 量 差 别 身

wú xīn wú jìng jiè　　pǔ yìng yī qiè zhòng
无 心 无 境 界　　普 应 一 切 众

yī yīn zhōng jù yǎn　　yī qiè zhū yán yīn
一 音 中 具 演　　一 切 诸 言 音

zhòng shēng yǔ yán fǎ　　suí lèi jiē néng zuò
众 生 语 言 法　　随 类 皆 能 作

yǒng lí fán nǎo shēn　　ér xiàn zì zài shēn
永 离 烦 恼 身　　而 现 自 在 身

zhī fǎ bù kě shuō　　ér zuò zhǒng zhǒng shuō
知 法 不 可 说　　而 作 种 种 说

qí xīn cháng jì miè　　qīng jìng rú xū kōng
其 心 常 寂 灭　　清 净 如 虚 空

ér pǔ zhuāng yán chà　　shì xiàn yī qiè zhòng
而 普 庄 严 刹　　示 现 一 切 众

yú shēn wú suǒ zhuó　　ér néng shì xiàn shēn
于 身 无 所 著　　而 能 示 现 身

yī qiè shì jiān zhōng　　suí yìng ér shòu shēng
一 切 世 间 中　　随 应 而 受 生

suī shēng yī qiè chù　　yì bú zhù shòu shēng
虽 生 一 切 处　　亦 不 住 受 生

zhī shēn rú xū kōng　　zhǒng zhǒng suí xīn xiàn
知 身 如 虚 空　　种 种 随 心 现

pú sà shēn wú biān　　pǔ xiàn yī qiè chù
菩 萨 身 无 边　　普 现 一 切 处

cháng gōng jìng gòng yǎng　　zuì shèng liǎng zú zūn
常 恭 敬 供 养　　最 胜 两 足 尊

xiāng huā zhòng jì yuè　　chuáng fān jí bǎo gài
香 华 众 妓 乐　　幢 幡 及 宝 盖

héng yǐ shēn jìng xīn　　gòng yǎng yú zhū fó
恒 以 深 净 心　　供 养 于 诸 佛

bù lí yī fó huì　　pǔ zài zhū fó suǒ
不 离 一 佛 会　　普 在 诸 佛 所

yú bǐ dà zhòng zhōng　　wèn nàn tīng shòu fǎ
于 彼 大 众 中　　问 难 听 受 法

wén fǎ rù sān mèi　　yī yī wú liàng mén
闻 法 入 三 昧　　一 一 无 量 门

qǐ dìng yì fù rán　　shì xiàn wú qióng jìn
起 定 亦 复 然　　示 现 无 穷 尽

zhì huì qiǎo fāng biàn　　liǎo shì jiē rú huàn
智 慧 巧 方 便　　了 世 皆 如 幻

ér néng xiàn shì jiān　　wú biān zhū huàn fǎ
而 能 现 世 间　　无 边 诸 幻 法

shì xiàn zhǒng zhǒng sè　　yì xiàn xīn jí yǔ
示 现 种 种 色　　亦 现 心 及 语

rù zhū xiǎng wǎng zhōng　　ér héng wú suǒ zhuó
入 诸 想 网 中　　而 恒 无 所 著

huò xiàn chū fā xīn　　lì yì yú shì jiān
或 现 初 发 心　　利 益 于 世 间

huò xiàn jiǔ xiū xíng　　guǎng dà wú biān jì
或 现 久 修 行　　广 大 无 边 际

shī jiè rěn jīng jìn　　chán dìng jí zhì huì
施 戒 忍 精 进　　禅 定 及 智 慧

sì fàn sì shè děng　　yī qiè zuì shèng fǎ
四 梵 四 摄 等　　一 切 最 胜 法

huò xiàn xíng chéng mǎn　　dé rěn wú fēn bié
或 现 行 成 满　　得 忍 无 分 别

huò xiàn yī shēng xì　　zhū fó yǔ guàn dǐng
或 现 一 生 系　　诸 佛 与 灌 顶

huò xiàn shēng wén xiàng　　huò fù xiàn yuán jué
或 现 声 闻 相　　或 复 现 缘 觉

chù chù bō niè pán　　bù shě pú tí hèng
处 处 般 涅 槃　　不 舍 菩 提 行

huò xiàn wéi dì shì　　huò xiàn wéi fàn wáng
或 现 为 帝 释　　或 现 为 梵 王

huò tiān nǚ wéi rào　　huò shí dú yàn mò
或 天 女 围 绕　　或 时 独 宴 默

huò xiàn wéi bǐ qiū　　jì jìng tiáo qí xīn
或 现 为 比 丘　　寂 静 调 其 心

huò xiàn zì zài wáng　　tǒng lǐ shì jiān fǎ
或 现 自 在 王　　统 理 世 间 法

huò xiàn qiǎo shù nǚ　　huò xiàn xiū kǔ xíng
或 现 巧 术 女　　或 现 修 苦 行

huò xiàn shòu wǔ yù　　huò xiàn rù zhū chán
或 现 受 五 欲　　或 现 入 诸 禅

huò xiàn chū shǐ shēng
或 现 初 始 生

huò shào huò lǎo sǐ
或 少 或 老 死

ruò yǒu sī yì zhě
若 有 思 议 者

xīn yí fā kuáng luàn
心 疑 发 狂 乱

huò xiàn zài tiān gōng
或 现 在 天 宫

huò xiàn shǐ jiàng shén
或 现 始 降 神

huò rù huò zhù tāi
或 入 或 住 胎

chéng fó zhuàn fǎ lún
成 佛 转 法 轮

huò shēng huò niè pán
或 生 或 涅 槃

huò xiàn rù xué táng
或 现 入 学 堂

huò zài cǎi[25] nǚ zhōng
或 在 婇 女 中

huò lí sú xiū chán
或 离 俗 修 禅

huò zuò pú tí shù
或 坐 菩 提 树

zì rán chéng zhèng jué
自 然 成 正 觉

huò xiàn zhuàn fǎ lún
或 现 转 法 轮

huò xiàn shǐ qiú dào
或 现 始 求 道

huò xiàn wéi fó shēn
或 现 为 佛 身

yàn zuò wú liàng chà
宴 坐 无 量 刹

huò xiū bú tuì dào
或 修 不 退 道

jī jí pú tí jù
积 集 菩 提 具

shēn rù wú shù jié
深 入 无 数 劫

jiē xī dào bǐ àn
皆 悉 到 彼 岸

wú liàng jié yī niàn
无 量 劫 一 念

yī niàn wú liàng jié
一 念 无 量 劫

yī qiè jié fēi jié
一 切 劫 非 劫

wèi shì shì xiàn jié
为 世 示 现 劫

wú lái wú jī jí
无 来 无 积 集

chéng jiù zhū jié shì
成 就 诸 劫 事

yú yī wēi chén zhōng
于 一 微 尘 中

pǔ jiàn yī qiè fó
普 见 一 切 佛

shí fāng yī qiè chù
十 方 一 切 处

wú chù ér bù yǒu
无 处 而 不 有

guó tǔ zhòng shēng fǎ
国 土 众 生 法

cì dì xī jiē jiàn
次 第 悉 皆 见

jīng wú liàng jié shù
经 无 量 劫 数

jiū jìng bù kě jìn
究 竟 不 可 尽

[25] 丽本：采；永乐北藏本及龙藏本：婇

pú sà zhī zhòng shēng　guǎng dà wú yǒu biān
菩萨知众生　广大无有边

bǐ yī zhòng shēng shēn　wú liàng yīn yuán qǐ
彼一众生身　无量因缘起

rú zhī yī wú liàng　yī qiè xī yì rán
如知一无量　一切悉亦然

suí qí suǒ tōng dá　jiào zhū wèi xué zhě
随其所通达　教诸未学者

xī zhī zhòng shēng gēn　shàng zhōng xià bù tóng
悉知众生根　上中下不同

yì zhī gēn zhuǎn yí　yìng huà bú yìng huà
亦知根转移　应化不应化

yī gēn yī qiè gēn　zhǎn zhuǎn yīn yuán lì
一根一切根　展转因缘力

wēi xì gè chā bié　cì dì wú cuò luàn
微细各差别　次第无错乱

yòu zhī qí yù jiě　yī qiè fán nǎo xí
又知其欲解　一切烦恼习

yì zhī qù lái jīn　suǒ yǒu zhū xīn xíng
亦知去来今　所有诸心行

liǎo dá yī qiè xíng　wú lái yì wú qù
了达一切行　无来亦无去

jì zhī qí xíng yǐ　wèi shuō wú shàng fǎ
既知其行已　为说无上法

zá rǎn qīng jìng xíng　zhǒng zhǒng xī liǎo zhī
杂染清净行　种种悉了知

yī niàn dé pú tí　chéng jiù yī qiè zhì
一念得菩提　成就一切智

zhù fó bù sī yì　jiū jìng zhì huì xīn
住佛不思议　究竟智慧心

yī niàn xī néng zhī　yī qiè zhòng shēng xíng
一念悉能知　一切众生行

pú sà shén tōng zhì　gōng lì yǐ zì zài
菩萨神通智　功力已自在

néng yú yī niàn zhōng　wǎng yì wú biān chà
能于一念中　往诣无边刹

rú shì sù jí wǎng　jìn yú wú shù jié
如是速疾往　尽于无数劫

wú chù ér bù zhōu　mò dòng háo duān fēn
无 处 而 不 周　莫 动 毫 端 分

pì rú gōng huàn shī　shì xiàn zhǒng zhǒng sè
譬 如 工 幻 师　示 现 种 种 色

yú bǐ huàn zhōng qiú　wú sè wú fēi sè
于 彼 幻 中 求　无 色 无 非 色

pú sà yì rú shì　yǐ fāng biàn zhì huàn
菩 萨 亦 如 是　以 方 便 智 幻

zhǒng zhǒng jiē shì xiàn　chōng mǎn yú shì jiān
种 种 皆 示 现　充 满 于 世 间

pì rú jìng rì yuè　jiǎo jìng zài xū kōng
譬 如 净 日 月　皎 镜 在 虚 空

yǐng xiàn yú zhòng shuǐ　bú wéi shuǐ suǒ zá
影 现 于 众 水　不 为 水 所 杂

pú sà jìng fǎ lún　dāng zhī yì rú shì
菩 萨 净 法 轮　当 知 亦 如 是

xiàn shì jiān xīn shuǐ　bù wéi shì suǒ zá
现 世 间 心 水　不 为 世 所 杂

rú rén shuì mèng zhōng　zào zuò zhǒng zhǒng shì
如 人 睡 梦 中　造 作 种 种 事

suī jīng yì qiān suì　yī yè wèi zhōng jìn
虽 经 亿 千 岁　一 夜 未 终 尽

pú sà zhù fǎ xìng　shì xiàn yī qiè shì
菩 萨 住 法 性　示 现 一 切 事

wú liàng jié kě jí　yī niàn zhì wú jìn
无 量 劫 可 极　一 念 智 无 尽

pì rú shān gǔ zhōng　jí yǐ gōng diàn jiān
譬 如 山 谷 中　及 以 宫 殿 间

zhǒng zhǒng jiē xiǎng yìng　ér shí wú fēn bié
种 种 皆 响 应　而 实 无 分 别

pú sà zhù fǎ xìng　néng yǐ zì zài zhì
菩 萨 住 法 性　能 以 自 在 智

guǎng chū suí lèi yīn　yì fù wú fēn bié
广 出 随 类 音　亦 复 无 分 别

rú yǒu jiàn yáng yàn　xiǎng zhī yǐ wéi shuǐ
如 有 见 阳 焰　想 之 以 为 水

chí zhú bù dé yǐn　zhǎn zhuǎn gèng zēng kě
驰 逐 不 得 饮　展 转 更 增 渴

zhòng shēng fán nǎo xīn　　yīng zhī yì rú shì
众 生 烦 恼 心　　应 知 亦 如 是

pú sà qǐ cí mǐn　　jiù zhī lìng chū lí
菩 萨 起 慈 愍　　救 之 令 出 离

guān sè rú jù mò　　shòu rú shuǐ shàng pào
观 色 如 聚 沫　　受 如 水 上 泡

xiǎng rú rè shí yàn　　zhū xíng rú bā jiāo
想 如 热 时 焰　　诸 行 如 芭 蕉

xīn shí yóu rú huàn　　shì xiàn zhǒng zhǒng shì
心 识 犹 如 幻　　示 现 种 种 事

rú shì zhī zhū yùn　　zhì zhě wú suǒ zhuó
如 是 知 诸 蕴　　智 者 无 所 著

zhū chù xī kōng jì　　rú jī guān dòng zhuǎn
诸 处 悉 空 寂　　如 机 关 动 转

zhū jiè xìng yǒng lí　　wàng xiàn yú shì jiān
诸 界 性 永 离　　妄 现 于 世 间

pú sà zhù zhēn shí　　jì miè dì yī yì
菩 萨 住 真 实　　寂 灭 第 一 义

zhǒngzhǒngguǎngxuānchàng　　ér xīn wú suǒ yī
种 种 广 宣 畅　　而 心 无 所 依

wú lái yì wú qù　　yì fù wú yǒu zhù
无 来 亦 无 去　　亦 复 无 有 住

fán nǎo yè kǔ yīn　　sān zhǒng héng liú zhuǎn
烦 恼 业 苦 因　　三 种 恒 流 转

yuán qǐ fēi yǒu wú　　fēi shí yì fēi xū
缘 起 非 有 无　　非 实 亦 非 虚

rú shì rù zhōng dào　　shuō zhī wú suǒ zhuó
如 是 入 中 道　　说 之 无 所 著

néng yú yī niàn zhōng　　pǔ xiàn sān shì xīn
能 于 一 念 中　　普 现 三 世 心

yù sè wú sè jiè　　yī qiè zhǒng zhǒng shì
欲 色 无 色 界　　一 切 种 种 事

suí shùn sān lǜ yí　　yǎn shuō sān jiě tuō
随 顺 三 律 仪　　演 说 三 解 脱

jiàn lì sān shèng dào　　chéng jiù yī qiè zhì
建 立 三 乘 道　　成 就 一 切 智

liǎo dá chù fēi chù　　zhū yè jí zhū gēn
了 达 处 非 处　　诸 业 及 诸 根

jiè jiě yǔ chán dìng　　yī qiè zhì chù dào
界解与禅定　　一切至处道

sù mìng niàn tiān yǎn　　miè chú yī qiè huò
宿命念天眼　　灭除一切惑

zhī fó shí zhǒng lì　　ér wèi néng chéng jiù
知佛十种力　　而未能成就

liǎo dá zhū fǎ kōng　　ér cháng qiú miào fǎ
了达诸法空　　而常求妙法

bù yǔ fán nǎo hé　　ér yì bú jìn lòu
不与烦恼合　　而亦不尽漏

guǎng zhī chū lí dào　　ér yǐ dù zhòng shēng
广知出离道　　而以度众生

yú cǐ dé wú wèi　　bù shě xiū zhū xíng
于此得无畏　　不舍修诸行

wú miù wú wéi dào　　yì bù shī zhèng niàn
无谬无违道　　亦不失正念

jīng jìn yù sān mèi　　guān huì wú sǔn jiǎn
精进欲三昧　　观慧无损减

sān jù jiē qīng jìng　　sān shì xī míng dá
三聚皆清净　　三世悉明达

dà cí mǐn zhòng shēng　　yī qiè wú zhàng ài
大慈愍众生　　一切无障碍

yóu rù cǐ fǎ mén　　dé chéng rú shì xíng
由入此法门　　得成如是行

wǒ shuō qí shǎo fèn　　gōng dé zhuāng yán yì
我说其少分　　功德庄严义

qióng yú wú shù jié　　shuō bǐ xíng wú jìn
穷于无数劫　　说彼行无尽

wǒ jīn shuō shǎo fēn　　rú dà dì yī chén
我今说少分　　如大地一尘

yī yú fó zhì zhù　　qǐ yú qí tè xiǎng
依于佛智住　　起于奇特想

xiū xíng zuì shèng xíng　　jù zú dà cí bēi
修行最胜行　　具足大慈悲

jīng qín zì ān wěn　　jiào huà zhū hán shí
精勤自安隐　　教化诸含识

ān zhù jìng jiè zhōng　　jù zhū shòu jì xíng
安住净戒中　　具诸授记行

néng rù fó gōng dé　zhòng shēng xíng jí chà
能 入 佛 功 德　众 生 行 及 刹

jié shì xī yì zhī　wú yǒu pí yàn xiǎng
劫 世 悉 亦 知　无 有 疲 厌 想

chā bié zhì zǒng chí　tōng dá zhēn shí yì
差 别 智 总 持　通 达 真 实 义

sī wéi shuō wú bǐ　jì jìng děng zhèng jué
思 惟 说 无 比　寂 静 等 正 觉

fā yú pǔ xián xīn　jí xiū qí hèng yuàn
发 于 普 贤 心　及 修 其 行 愿

cí bēi yīn yuán lì　qù dào yì qīng jìng
慈 悲 因 缘 力　趣 道 意 清 净

xiū xíng bō luó mì　jiū jìng suí jué zhì
修 行 波 罗 蜜　究 竟 随 觉 智

zhèng zhī lì zì zài　chéng wú shàng pú tí
证 知 力 自 在　成 无 上 菩 提

chéng jiù píng děng zhì　yǎn shuō zuì shèng fǎ
成 就 平 等 智　演 说 最 胜 法

néng chí jù miào biàn　dài dé fǎ wáng chù
能 持 具 妙 辩　逮 得 法 王 处

yuǎn lí yú zhū zhuó　yǎn shuō xīn píng děng
远 离 于 诸 著　演 说 心 平 等

chū shēng yú zhì huì　biàn huà dé pú tí
出 生 于 智 慧　变 化 得 菩 提

zhù chí yī qiè jié　zhì zhě dà xīn wèi
住 持 一 切 劫　智 者 大 欣 慰

shēn rù jí yī zhǐ　wú wèi wú yí huò
深 入 及 依 止　无 畏 无 疑 惑

liǎo dá bù sī yì　qiǎo mì shàn fēn bié
了 达 不 思 议　巧 密 善 分 别

shàn rù zhū sān mèi　pǔ jiàn zhì jìng jiè
善 入 诸 三 昧　普 见 智 境 界

jiū jìng zhū jiě tuō　yóu xì zhū tōng míng
究 竟 诸 解 脱　游 戏 诸 通 明

chán fù xī yǒng lí　yuán lín zì yóu chù
缠 缚 悉 永 离　园 林 恣 游 处

bái fǎ wéi gōng diàn　zhū xíng kě xīn yào
白 法 为 宫 殿　诸 行 可 欣 乐

xiàn wú liàng zhuāng yán　　yú shì xīn wú dòng
现无量庄严　　于世心无动

shēn xīn shàn guān chá　　miào biàn néng kāi yǎn
深心善观察　　妙辩能开演

qīng jìng pú tí yìn　　zhì guāng zhào yī qiè
清净菩提印　　智光照一切

suǒ zhù wú děng bǐ　　qí xīn bú xià liè
所住无等比　　其心不下劣

lì zhì rú dà shān　　zhòng dé ruò shēn hǎi
立志如大山　　种德若深海

rú bǎo ān zhù fǎ　　pī jiǎ shì yuàn xīn
如宝安住法　　被甲誓愿心

fā qǐ yú dà shì　　jiū jìng wú néng huài
发起于大事　　究竟无能坏

dé shòu pú tí jì　　ān zhù guǎng dà xīn
得授菩提记　　安住广大心

mì zàng wú qióng jìn　　jué wù yī qiè fǎ
秘藏无穷尽　　觉悟一切法

shì zhì jiē zì zài　　miào yòng wú zhàng ài
世智皆自在　　妙用无障碍

zhòng shēng yī qiè chà　　jí yǐ zhǒng zhǒng fǎ
众生一切刹　　及以种种法

shēn yuàn yǔ jìng jiè　　zhì huì shén tōng děng
身愿与境界　　智慧神通等

shì xiàn yú shì jiān　　wú liàng bǎi qiān yì
示现于世间　　无量百千亿

yóu xì jí jìng jiè　　zì zài wú néng zhì
游戏及境界　　自在无能制

lì wú wèi bú gòng　　yī qiè yè zhuāng yán
力无畏不共　　一切业庄严

zhū shēn jí shēn yè　　yǔ jí jìng xiū yǔ
诸身及身业　　语及净修语

yǐ dé shǒu hù gù　　chéng bàn[26] shí zhǒng shì
以得守护故　　成办十种事

pú sà xīn fā xīn　　jí yǐ xīn zhōu biàn
菩萨心发心　　及以心周遍

[26] 丽本：辨；永乐北藏本及龙藏本：辦

zhū gēn wú sǎn dòng
诸根无散动

huò dé zuì shèng gēn
获得最胜根

shēn xīn zēng shèng xīn
深心增胜心

yuǎn lí yú chǎn kuáng
远离于谄诳

zhǒng zhǒng jué dìng jiě
种种决定解

pǔ rù yú shì jiān
普入于世间

shě bǐ fán nǎo xí
舍彼烦恼习

qǔ zī zuì shèng dào
取兹最胜道

qiǎo xiū shǐ yuán mǎn
巧修使圆满

dài chéng yī qiè zhì
逮成一切智

lí tuì rù zhèng wèi
离退入正位

jué dìng zhèng jì miè
决定证寂灭

chū shēng fó fǎ dào
出生佛法道

chéng jiù gōng dé hào
成就功德号

dào jí wú liàng dào
道及无量道

nǎi zhì zhuāng yán dào
乃至庄严道

cì dì shàn ān zhù
次第善安住

xī jiē wú suǒ zhuó
悉皆无所著

shǒu zú jí fù zàng
手足及腹藏

jīn gāng yǐ wéi xīn
金刚以为心

pī yǐ cí āi jiǎ
被以慈哀甲

jù zú zhòng qì zhàng
具足众器仗

zhì shǒu míng dá yǎn
智首明达眼

pú tí hèng wéi ěr
菩提行为耳

qīng jìng jiè wéi bí
清净戒为鼻

miè àn wú zhàng ài
灭暗无障碍

biàn cái yǐ wéi shé
辩才以为舌

wú chù bú zhì shēn
无处不至身

zuì shèng zhì wéi xīn
最胜智为心

xíng zhù xiū zhū yè
行住修诸业

dào chǎng shī zǐ zuò
道场师子坐

fàn wò kōng wéi zhù
梵卧空为住

suǒ xíng jí guān chá
所行及观察

pǔ zhào rú lái jìng
普照如来境

biàn guān zhòng shēng xíng
遍观众生行

fèn xùn jí xiào hǒu
奋迅及哮吼

lí tān xíng jìng shī
离贪行净施

shě màn chí jìng jiè
舍慢持净戒

bù chēn cháng rěn rǔ　bú xiè héng jīng jìn
不 瞋 常 忍 辱　不 懈 恒 精 进

chán dìng dé zì zài　zhì huì wú suǒ xíng
禅 定 得 自 在　智 慧 无 所 行

cí jì bēi wú juàn　xǐ fǎ shě fán nǎo
慈 济 悲 无 倦　喜 法 舍 烦 恼

yú zhū jìng jiè zhōng　zhī yì yì zhī fǎ
于 诸 境 界 中　知 义 亦 知 法

fú dé xī chéng mǎn　zhì huì rú lì jiàn
福 德 悉 成 满　智 慧 如 利 剑

pǔ zhào yào duō wén　míng liǎo qù xiàng fǎ
普 照 乐 多 闻　明 了 趣 向 法

zhī mó jí mó dào　shì yuàn xián shě lí
知 魔 及 魔 道　誓 愿 咸 舍 离

jiàn fó yǔ fó yè　fā xīn jiē shè qǔ
见 佛 与 佛 业　发 心 皆 摄 取

lí màn xiū zhì huì　bù wéi mó lì chí
离 慢 修 智 慧　不 为 魔 力 持

wéi fó suǒ shè chí　yì wéi fǎ suǒ chí
为 佛 所 摄 持　亦 为 法 所 持

xiàn zhù dōu shuài tiān　yòu xiàn bǐ mìng zhōng
现 住 兜 率 天　又 现 彼 命 终

shì xiàn zhù mǔ tāi　yì xiàn wēi xì qù
示 现 住 母 胎　亦 现 微 细 趣

xiàn shēng jí wēi xiào　yì xiàn xíng qī bù
现 生 及 微 笑　亦 现 行 七 步

shì xiū zhòng jì shù　yì shì chǔ shēn gōng
示 修 众 技 术　亦 示 处 深 宫

chū jiā xiū kǔ xíng　wǎng yì yú dào chǎng
出 家 修 苦 行　往 诣 于 道 场

duān zuò fàng guāng míng　jué wù zhū qún shēng
端 坐 放 光 明　觉 悟 诸 群 生

xiáng mó chéng zhèng jué　zhuàn wú shàng fǎ lún
降 魔 成 正 觉　转 无 上 法 轮

suǒ xiàn xī yǐ zhōng　rù yú dà niè pán
所 现 悉 已 终　入 于 大 涅 槃

bǐ zhū pú sà xíng　wú liàng jié xiū xí
彼 诸 菩 萨 行　无 量 劫 修 习

guǎng dà wú yǒu biān　wǒ jīn shuō shǎo fēn
广 大 无 有 边　我 今 说 少 分

suī lìng wú liàng zhòng　ān zhù fó gōng dé
虽 令 无 量 众　安 住 佛 功 德

zhòng shēng jí fǎ zhōng　bì jìng wú suǒ qǔ
众 生 及 法 中　毕 竟 无 所 取

jù zú rú shì xíng　yóu xì zhū shén tōng
具 足 如 是 行　游 戏 诸 神 通

máo duān zhì zhòng chà　jīng yú yì qiān jié
毛 端 置 众 刹　经 于 亿 千 劫

zhǎng chí wú liàng chà　biàn wǎng shēn wú juàn
掌 持 无 量 刹　遍 往 身 无 倦

huán lái zhì běn chù　zhòng shēng bù zhī jué
还 来 置 本 处　众 生 不 知 觉

pú sà yǐ yī qiè　zhǒngzhǒngzhuāngyánchà
菩 萨 以 一 切　种 种 庄 严 刹

zhì yú yī máo kǒng　zhēn shí xī lìng jiàn
置 于 一 毛 孔　真 实 悉 令 见

fù yǐ yī máo kǒng　pǔ nà yī qiè hǎi
复 以 一 毛 孔　普 纳 一 切 海

dà hǎi wú zēng jiǎn　zhòng shēng bù ráo hài
大 海 无 增 减　众 生 不 娆 害

wú liàng tiě wéi shān　shǒu zhí suì wéi chén
无 量 铁 围 山　手 执 碎 为 尘

yī chén xià yī chà　jìn cǐ zhū chén shù
一 尘 下 一 刹　尽 此 诸 尘 数

yǐ cǐ zhū chén chà　fù gèng mò wéi chén
以 此 诸 尘 刹　复 更 末 为 尘

rú shì chén kě zhī　pú sà zhì nán liàng
如 是 尘 可 知　菩 萨 智 难 量

yú yī máo kǒng zhōng　fàng wú liàng guāng míng
于 一 毛 孔 中　放 无 量 光 明

rì yuè xīng xiù guāng　mó ní zhū huǒ guāng
日 月 星 宿 光　摩 尼 珠 火 光

jí yǐ zhū tiān guāng　yī qiè jiē yìng bì
及 以 诸 天 光　一 切 皆 映 蔽

miè zhū è dào kǔ　wèi shuō wú shàng fǎ
灭 诸 恶 道 苦　为 说 无 上 法

yī qiè zhū shì jiān　　zhǒng zhǒng chā bié yīn
一 切 诸 世 间　　种 种 差 别 音

pú sà yǐ yī yīn　　yī qiè jiē néng yǎn
菩 萨 以 一 音　　一 切 皆 能 演

jué dìng fēn bié shuō　　yī qiè zhū fó fǎ
决 定 分 别 说　　一 切 诸 佛 法

pǔ shǐ zhū qún shēng　　wén zhī dà huān xǐ
普 使 诸 群 生　　闻 之 大 欢 喜

guò qù yī qiè jié　　ān zhì wèi lái jīn
过 去 一 切 劫　　安 置 未 来 今

wèi lái xiàn zài jié　　huí zhì guò qù shì
未 来 现 在 劫　　回 置 过 去 世

shì xiàn wú liàng chà　　shāo rán jí chéng zhù
示 现 无 量 刹　　烧 然 及 成 住

yī qiè zhū shì jiān　　xī zài yī máo kǒng
一 切 诸 世 间　　悉 在 一 毛 孔

qù[27] lái jí xiàn zài　　yī qiè shí fāng fó
去[27] 来 及 现 在　　一 切 十 方 佛

mǐ bù yú shēn zhōng　　fēn míng ér xiǎn xiàn
靡 不 于 身 中　　分 明 而 显 现

shēn zhī biàn huà fǎ　　shàn yìng zhòng shēng xīn
深 知 变 化 法　　善 应 众 生 心

shì xiàn zhǒng zhǒng shēn　　ér jiē wú suǒ zhuó
示 现 种 种 身　　而 皆 无 所 著

huò xiàn yú liù qù　　yī qiè zhòng shēng shēn
或 现 于 六 趣　　一 切 众 生 身

shì fàn[28] hù shì shēn　　zhū tiān rén zhòng shēn
释 梵[28] 护 世 身　　诸 天 人 众 身

shēng wén yuán jué shēn　　zhū fó rú lái shēn
声 闻 缘 觉 身　　诸 佛 如 来 身

huò xiàn pú sà shēn　　xiū xíng yī qiè zhì
或 现 菩 萨 身　　修 行 一 切 智

shàn rù ruǎn zhōng shàng　　zhòng shēng zhū xiǎng wǎng
善 入 软 中 上　　众 生 诸 想 网

shì xiàn chéng pú tí　　jí yǐ zhū fó chà
示 现 成 菩 提　　及 以 诸 佛 刹

---

[27] 丽本：未；永乐北藏本及龙藏本：去
[28] 丽本：梵释；永乐北藏本及龙藏本：释梵

liǎo zhī zhū xiǎng wǎng　　yú xiǎng dé zì zài
了知诸想网　　于想得自在

shì xiū pú sà xíng　　yī qiè fāng biàn shì
示修菩萨行　　一切方便事

shì xiàn rú shì děng　　guǎng dà zhū shén biàn
示现如是等　　广大诸神变

rú shì zhū jìng jiè　　jǔ shì mò néng zhī
如是诸境界　　举世莫能知

suī xiàn wú suǒ xiàn　　jiū jìng zhuǎn zēng shàng
虽现无所现　　究竟转增上

suí shùn zhòng shēng xīn　　lìng dé[29] zhēn shí dào
随顺众生心　　令得[29]真实道

shēn yǔ jí yǔ xīn　　píng děng rú xū kōng
身语及与心　　平等如虚空

jìng jiè wéi tú xiāng　　zhòng xíng wéi yī fú
净戒为涂香　　众行为衣服

fǎ zēng yán jìng jì　　yī qiè zhì mó ní
法缯严净髻　　一切智摩尼

gōng dé mǐ bù zhōu　　guàn dǐng shēng[30] wáng wèi
功德靡不周　　灌顶升[30]王位

bō luó mì wéi lún　　zhū tōng yǐ wéi xiàng
波罗蜜为轮　　诸通以为象

shén zú yǐ wéi mǎ　　zhì huì wéi míng zhū
神足以为马　　智慧为明珠

miào hèng wéi cǎi[31] nǚ　　sì shè zhǔ zàng shén[32]
妙行为婇[31]女　　四摄主藏神[32]

fāng biàn wéi zhǔ bīng　　pú sà zhuàn lún wáng
方便为主兵　　菩萨转轮王

sān mèi wéi chéng guō　　kōng jì wéi gōng diàn
三昧为城郭　　空寂为宫殿

cí jiǎ zhì huì jiàn　　niàn gōng míng lì jiàn
慈甲智慧剑　　念弓明利箭

gāo zhāng shén lì gài　　jiǒng jiàn zhì huì chuáng
高张神力盖　　迥建智慧幢

---

[29] 丽本：行；永乐北藏本及龙藏本：得
[30] 丽本：昇；永乐北藏本及龙藏本：升
[31] 丽本：采；永乐北藏本及龙藏本：婇
[32] 丽本：臣；永乐北藏本及龙藏本：神

rěn lì bú dòng yáo
忍 力 不 动 摇

zǒng chí wéi píng dì
总 持 为 平 地

jìng zhì wéi yǒng quán
净 智 为 涌 泉

kōng wéi chéng jìng chí
空 为 澄 净 池

shén lì zì zhuāng yán
神 力 自 庄 严

sī wéi wéi cǎi[33] nǚ
思 惟 为 婇 女

jiě tuō wèi wéi jiāng
解 脱 味 为 浆

cǐ zhū pú sà xíng
此 诸 菩 萨 行

wú liàng jié xiū xíng
无 量 劫 修 行

gòng yǎng yī qiè fó
供 养 一 切 佛

pǔ lìng yī qiè zhòng
普 令 一 切 众

yī qiè chà wēi chén
一 切 刹 微 尘

yī qiè xū kōng jiè
一 切 虚 空 界

yī qiè zhòng shēng xīn
一 切 众 生 心

fó zǐ zhū gōng dé
佛 子 诸 功 德

yù jù cǐ gōng dé
欲 具 此 功 德

yù shǐ zhū zhòng shēng
欲 使 诸 众 生

yù lìng shēn yǔ yì
欲 令 身 语 意

zhí pò mó wáng jūn
直 破 魔 王 军

zhòng xíng wéi hé shuǐ
众 行 为 河 水

miào huì zuò shù lín
妙 慧 作 树 林

jué fēn hàn dàn huā
觉 分 菡 萏 华

sān mèi cháng yú lè
三 昧 常 娱 乐

gān lù wéi měi shí
甘 露 为 美 食

yóu xì yú sān shèng
游 戏 于 三 乘

wēi miào zhuǎn zēng shàng
微 妙 转 增 上

qí xīn bú yàn zú
其 心 不 厌 足

yán jìng yī qiè chà
严 净 一 切 刹

ān zhù yī qiè zhì
安 住 一 切 智

xī kě zhī qí shù
悉 可 知 其 数

yī shā kě duó liàng
一 沙 可 度 量

niàn niàn kě shǔ zhī
念 念 可 数 知

shuō zhī bù kě jìn
说 之 不 可 尽

jí zhū shàng miào fǎ
及 诸 上 妙 法

lí kǔ cháng ān lè
离 苦 常 安 乐

xī yǔ zhū fó děng
悉 与 诸 佛 等

[33] 丽本：采；永乐北藏本及龙藏本：婇

yīng fā jīn gāng xīn　　xué cǐ gōng dé xíng
应 发 金 刚 心　　学 此 功 德 行

大方广佛华严经卷第五十九

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折
nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴
bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆
suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng sān huì wànhèngyuán xiū pǔ xiánpíng xiè èr qiān
普光三会.万行圆修.普贤瓶泻二千
chóu kǔ hǎi fàn cí zhōu yī jù quánshōu fǎ yì yī qí zhōu
酬.苦海泛慈舟.一句全收.法义一齐周.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.
mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

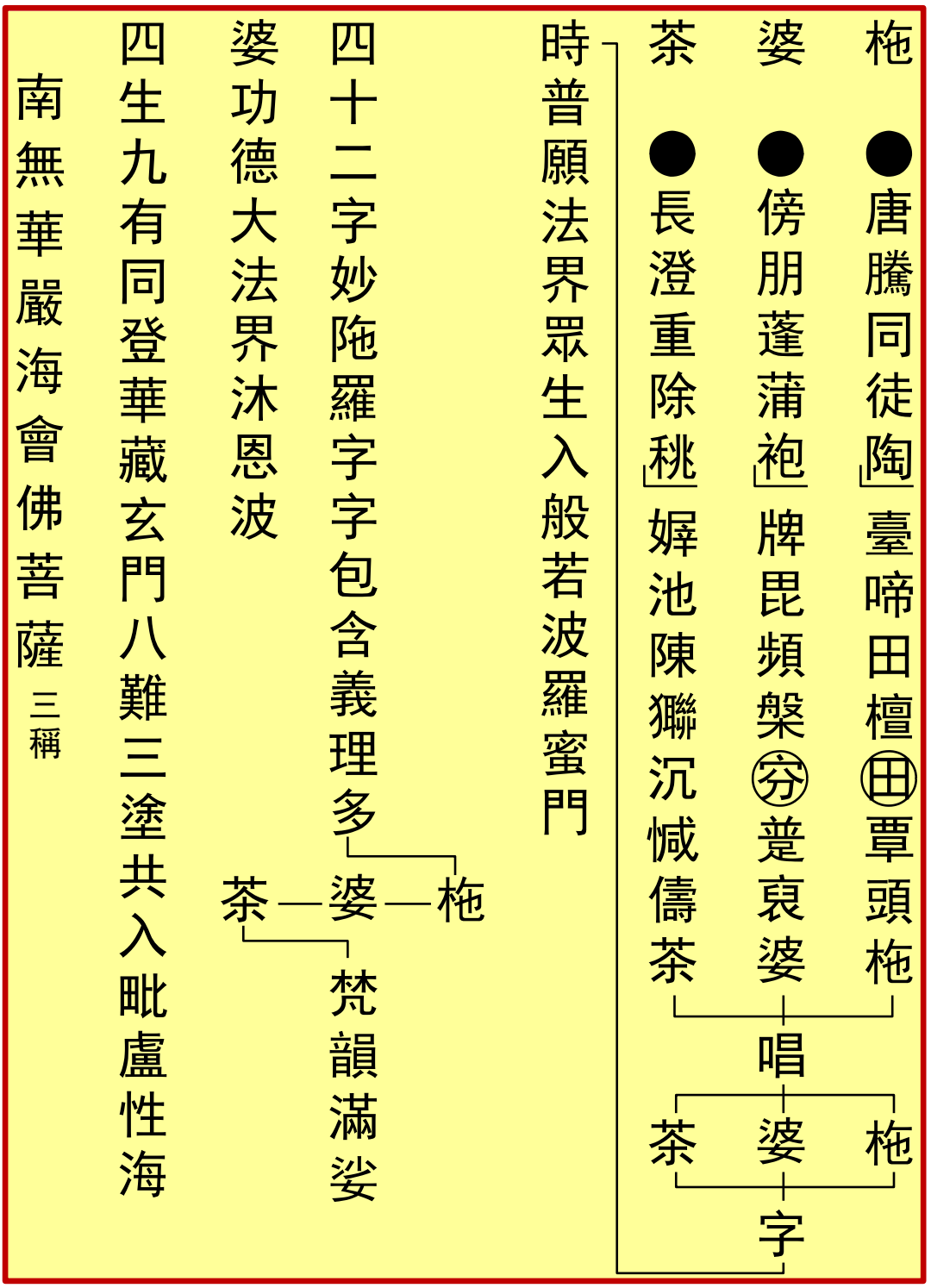

tao tang teng tong tu tao tai ti tin tan tin tan tou tao

7. 梳 唐 騰 同 徒 陶 臺 啼 田 檀 田 覃 頭 梳

chàngtao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì

唱 梳字时. 普 愿 法界 众 生. 入般若波罗蜜

mén

门.

pao bang peng pong pu pao pai pi pin pan pin pan pou pao
8. 婆 傍 朋 蓬 蒲 袍 牌 毘 頻 槃 穷 萹 裒 婆

changpao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 婆字时. 普愿法界众 生 . 入般若波罗蜜

mén
门.

chao chang cheng chong chu chao chai chi chin chan chin chan
9. 茶 長 澄 重 除 秏 婇 池 陳 獑 沉 憾

chouchao chàngchao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
儔 茶 唱 茶字时. 普愿法界众 生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō tao pao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 袍. 婆.

chao fàn yùnmǎnsuō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
茶. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四 生 九有. 同 登 华藏 玄 门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回 向 偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì liù shí

大方广佛华严经卷第六十

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[34]

rù fǎ jiè pǐn dì sān shí jiǔ zhī yī

入法界品第三十九之一

ěr shí shì zūn zài shì luó fá guó shì duō lín jǐ gū dú yuán dà

尔时，世尊在室罗筏国逝多林给孤独园大

zhuāngyánchóng gé yǔ pú sà mó hē sà wǔ bǎi rén jù pǔ xián pú

庄严重阁，与菩萨摩诃萨五百人俱，普贤菩

sà wénshū shī lì pú sà ér wéishàngshǒu qí míngyuēguāngyàn

萨、文殊师利菩萨而为上首，其名曰光焰

chuáng pú sà xū mí chuáng pú sà bǎochuáng pú sà wú ài

幢菩萨、须弥幢菩萨、宝幢菩萨、无碍

chuáng pú sà huāchuáng pú sà lí gòuchuáng pú sà rì chuáng

幢菩萨、华幢菩萨、离垢幢菩萨、日幢

pú sà miàochuáng pú sà lí chénchuáng pú sà pǔ guāngchuáng

菩萨、妙幢菩萨、离尘幢菩萨、普光幢

pú sà dì wēi lì pú sà bǎowēi lì pú sà dà wēi lì pú sà

菩萨、地威力菩萨、宝威力菩萨、大威力菩萨、

jīn gāng zhì wēi lì pú sà lí chéngòuwēi lì pú sà zhèng fǎ rì wēi

金刚智威力菩萨、离尘垢威力菩萨、正法日威

lì pú sà gōng dé shānwēi lì pú sà zhì guāngyǐngwēi lì pú sà

力菩萨、功德山威力菩萨、智光影威力菩萨、

pǔ jí xiángwēi lì pú sà dì zàng pú sà xū kōngzàng pú sà lián

普吉祥威力菩萨、地藏菩萨、虚空藏菩萨、莲

huāzàng pú sà bǎozàng pú sà rì zàng pú sà jìng dé zàng pú sà

华藏菩萨、宝藏菩萨、日藏菩萨、净德藏菩萨、

fǎ yìn zàng pú sà guāngmíngzàng pú sà qí zàng pú sà liánhuā

法印藏菩萨、光明藏菩萨、脐藏菩萨、莲华

dé zàng pú sà shànyǎn pú sà jìngyǎn pú sà lí gòuyǎn pú sà

德藏菩萨、善眼菩萨、净眼菩萨、离垢眼菩萨、

[34] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

wú ài yǎn pú sà pǔ jiànyǎn pú sà shànguānyǎn pú sà qīnglián
无碍眼菩萨、普见眼菩萨、善观眼菩萨、青莲
huāyǎn pú sà jīn gāngyǎn pú sà bǎoyǎn pú sà xū kōngyǎn pú
华眼菩萨、金刚眼菩萨、宝眼菩萨、虚空眼菩
sà xǐ yǎn pú sà pǔ yǎn pú sà tiānguān pú sà pǔ zhào fǎ
萨、喜眼菩萨、普眼菩萨、天冠菩萨、普照法
jiè zhì huì guān pú sà dàochǎngguān pú sà pǔ zhào shí fāngguān pú
界智慧冠菩萨、道场冠菩萨、普照十方冠菩
sà yī qiè fó zàngguān pú sà chāochū yī qiè shì jiānguān pú sà
萨、一切佛藏冠菩萨、超出一切世间冠菩萨、
pǔ zhàoguān pú sà bù kě huàiguān pú sà chí yī qiè rú lái shī zǐ
普照冠菩萨、不可坏冠菩萨、持一切如来师子
zuòguān pú sà pǔ zhào fǎ jiè xū kōngguān pú sà fànwáng jì pú
座冠菩萨、普照法界虚空冠菩萨、梵王髻菩
sà lóngwáng jì pú sà yī qiè huà fó guāngmíng jì pú sà dào[35]
萨、龙王髻菩萨、一切化佛光明髻菩萨、道
chǎng jì pú sà yī qiè yuàn hǎi yīn bǎowáng jì pú sà yī qiè fó
场髻菩萨、一切愿海音宝王髻菩萨、一切佛
guāngmíng mó ní jì pú sà shì xiàn yī qiè xū kōngpíngděngxiàng mó ní
光明摩尼髻菩萨、示现一切虚空平等相摩尼
wángzhuāngyán jì pú sà shì xiàn yī qiè rú lái shénbiàn mó ní wáng
王庄严髻菩萨、示现一切如来神变摩尼王
chuángwǎngchuí fù jì pú sà chū yī qiè fó zhuàn fǎ lún yīn jì pú
幢网垂覆髻菩萨、出一切佛转法轮音髻菩
sà shuōsān shì yī qiè míng zì yīn jì pú sà dà guāng pú sà lí
萨、说三世一切名字音髻菩萨、大光菩萨、离
gòuguāng pú sà bǎoguāng pú sà lí chénguāng pú sà yànguāng
垢光菩萨、宝光菩萨、离尘光菩萨、焰光
pú sà fǎ guāng pú sà jì jìngguāng pú sà rì guāng pú sà
菩萨、法光菩萨、寂静光菩萨、日光菩萨、
zì zài guāng pú sà tiānguāng pú sà fú dé chuáng pú sà zhì huì
自在光菩萨、天光菩萨、福德幢菩萨、智慧
chuáng pú sà fǎ chuáng pú sà shéntōngchuáng pú sà guāng
幢菩萨、法幢菩萨、神通幢菩萨、光
chuáng pú sà huāchuáng pú sà mó ní chuáng pú sà pú tí
幢菩萨、华幢菩萨、摩尼幢菩萨、菩提

[35] 丽本：一切道；永乐北藏本及龙藏本：道

chuáng pú sà fànchuáng pú sà pǔ guāngchuáng pú sà fàn yīn
幢 菩萨、梵 幢 菩萨、普 光 幢 菩萨、梵音

pú sà hǎi yīn pú sà dà dì yīn pú sà shì zhǔ yīn pú sà shān
菩萨、海音菩萨、大地音菩萨、世主音菩萨、山

xiāng jī yīn pú sà biàn yī qiè fǎ jiè yīn pú sà zhèn yī qiè fǎ hǎi
相击音菩萨、遍一切法界音菩萨、震一切法海

léi yīn pú sà xiángmó yīn pú sà dà bēi fāngbiànyún léi yīn pú sà
雷音菩萨 降魔音菩萨 大悲方便云雷音菩萨、

xī yī qiè shì jiān kǔ ān wèi yīn pú sà fǎ shàng pú sà shèngshàng
息一切世间苦安慰音菩萨、法 上 菩萨、 胜 上

pú sà zhì shàng pú sà fú dé xū mí shàng pú sà gōng dé shān
菩萨、智 上 菩萨、福德须弥 上 菩萨、功德珊

hú shàng pú sà míngchēngshàng pú sà pǔ guāngshàng pú sà dà
瑚 上 菩萨、名 称 上 菩萨、普 光 上 菩萨、大

cí shàng pú sà zhì hǎi shàng pú sà fó zhǒngshàng pú sà guāng
慈 上 菩萨、智海 上 菩萨、佛 种 上 菩萨、 光

shèng pú sà dé shèng pú sà shàngshèng pú sà pǔ míngshèng pú
胜 菩萨、德 胜 菩萨、 上 胜 菩萨、普明 胜 菩

sà fǎ shèng pú sà yuèshèng pú sà xū kōngshèng pú sà bǎo
萨、法 胜 菩萨、月 胜 菩萨、虚空 胜 菩萨、宝

shèng pú sà chuángshèng pú sà zhì shèng pú sà suō luó zì zài wáng
胜 菩萨 幢 胜 菩萨 智 胜 菩萨 娑罗自在 王

pú sà fǎ zì zài wáng pú sà xiàng zì zài wáng pú sà fàn zì zài
菩萨、法自在 王 菩萨、象 自在 王 菩萨、梵自在

wáng pú sà shān zì zài wáng pú sà zhòng zì zài wáng pú sà sù
王 菩萨、山 自在 王 菩萨、 众 自在 王 菩萨、速

jí zì zài wáng pú sà jì jìng zì zài wáng pú sà bú dòng zì zài
疾自在 王 菩萨、寂静自在 王 菩萨、不 动 自在

wáng pú sà shì lì zì zài wáng pú sà zuì shèng zì zài wáng pú sà
王 菩萨 势力自在 王 菩萨 最 胜 自在 王 菩萨

jì jìng yīn pú sà wú ài yīn pú sà dì zhèn yīn pú sà hǎi zhèn yīn
寂静音菩萨、无碍音菩萨、地 震 音菩萨、海 震 音

pú sà yún yīn pú sà fǎ guāng yīn pú sà xū kōng yīn pú sà
菩萨、云音菩萨、法 光 音菩萨、虚空音菩萨、

shuō yī qiè zhòngshēngshàngēn yīn pú sà shì yī qiè dà yuàn yīn pú sà
说一切 众 生 善 根音菩萨、示一切大 愿 音菩萨、

dàochǎng yīn pú sà xū mí guāng jué pú sà xū kōng jué pú sà
道 场 音菩萨、须弥 光 觉菩萨、虚空觉菩萨、

lí rǎn jué pú sà wú ài jué pú sà shàn jué pú sà pǔ zhào sān shì
离染觉菩萨、无碍觉菩萨、善觉菩萨、普照三世

jué pú sà guǎng dà jué pú sà pǔ míng jué pú sà fǎ jiè guāngmíng
觉菩萨、广大觉菩萨、普明觉菩萨、法界光明

jué pú sà rú shì děng pú sà mó hē sà wǔ bǎi rén jù cǐ zhū pú sà
觉菩萨，如是等菩萨摩诃萨五百人俱。此诸菩萨

jiē xī chéng jiù pǔ xiánhèngyuàn jìng jiè wú ài pǔ biàn yī qiè zhū fó
皆悉成就普贤行愿，境界无碍，普遍一切诸佛

chà gù xiànshēn wú liàng qīn jìn yī qiè zhū rú lái gù jìng yǎn wú
刹故；现身无量，亲近一切诸如来故；净眼无

zhàng jiàn yī qiè fó shénbiàn shì gù zhì chù wú xiàn yī qiè rú lái
障，见一切佛神变事故；至处无限，一切如来

chéngzhèng jué suǒ héng pǔ yì gù guāngmíng wú jì yǐ zhì huì guāng
成正觉所恒普诣故；光明无际，以智慧光

pǔ zhào yī qiè shí fǎ hǎi gù shuō fǎ wú jìn qīng jìng biàn cái wú biān
普照一切实法海故；说法无尽，清净辩才无边

jì jié wú qióng jìn gù děng xū kōng jiè zhì huì suǒ xíng xī qīng jìng gù
际劫无穷尽故；等虚空界，智慧所行悉清净故；

wú suǒ yī zhǐ suí zhòngshēng xīn xiàn sè shēn gù chúmiè chī yì liǎo
无所依止，随众生心现色身故；除灭痴翳，了

zhòngshēng jiè wú zhòngshēng gù děng xū kōng zhì yǐ dà guāngwǎng
众生界无众生故；等虚空智，以大光网

zhào fǎ jiè gù jí yǔ wǔ bǎi shēngwénzhòng jù xī jué zhēn dì
照法界故。及与五百声闻众俱，悉觉真谛，

jiē zhèng shí jì shēn rù fǎ xìng yǒngchūyǒu hǎi yī fó gōng dé
皆证实际，深入法性，永出有海；依佛功德，

lí jié shǐ fù zhù wú ài chù qí xīn jì jìng yóu rú xū kōng
离结、使、缚，住无碍处；其心寂静犹如虚空，

yú zhū fó suǒyǒngduàn yí huò yú fó zhì hǎi shēn xìn qù rù jí yǔ
于诸佛所永断疑惑，于佛智海深信趣入。及与

wú liàngzhū shì zhǔ jù xī cénggòngyǎng wú liàngzhū fó chángnéng lì
无量诸世主俱，悉曾供养无量诸佛，常能利

yì yī qiè zhòngshēng wéi bù qǐngyǒu héng qín shǒu hù shì yuàn bù
益一切众生，为不请友，恒勤守护，誓愿不

shě rù yú shì jiān shūshèng zhì mén cóng fó jiàoshēng hù fó zhèng
舍；入于世间殊胜智门，从佛教生，护佛正

fǎ qǐ yú dà yuàn bú duàn fó zhǒng shēng rú lái jiā qiú yī
法，起于大愿，不断佛种，生如来家，求一

qiè zhì
切智。

shí zhū pú sà dà dé shēngwén shì jiān zhū wángbìng qí juàn
时，诸菩萨大德、声闻、世间诸王并其眷

shǔ xián zuò shì niàn rú lái jìng jiè rú lái zhì xíng rú lái jiā
属，咸作是念：“如来境界、如来智行、如来加

chí rú lái lì rú lái wú wèi rú lái sān mèi rú lái suǒ zhù
持、如来力、如来无畏、如来三昧、如来所住、

rú lái zì zài rú lái shēn rú lái zhì yī qiè shì jiān zhū tiān jí rén
如来自在、如来身、如来智，一切世间诸天及人

wú néng tōng dá wú néng qù rù wú néng xìn jiě wú néng liǎo zhī
无能通达、无能趣入、无能信解、无能了知、

wú néng rěn shòu wú néng guān chá wú néng jiǎn zé wú néng kāi shì
无能忍受、无能观察、无能拣择、无能开示、

wú néng xuān míng wú yǒu néng lìng zhòng shēng jiě liǎo wéi chú zhū fó jiā
无能宣明、无有能令众生解了，唯除诸佛加

bèi zhī lì fó shén tōng lì fó wēi dé lì fó běn yuàn lì jí
被之力、佛神通力、佛威德力、佛本愿力，及

qí sù shì shàn gēn zhī lì zhū shàn zhī shí shè shòu zhī lì shēn jìng xìn
其宿世善根之力、诸善知识摄受之力、深净信

lì dà míng jiě lì qù xiàng pú tí qīng jìng xīn lì qiú yī qiè zhì
力、大明解力、趣向菩提清净心力、求一切智

guǎng dà yuàn lì wéi yuàn shì zūn suí shùn wǒ děng jí zhū zhòng shēng
广大愿力。唯愿世尊随顺我等及诸众生

zhǒng zhǒng yù zhǒng zhǒng jiě zhǒng zhǒng zhì zhǒng zhǒng yǔ zhǒng
种种欲、种种解、种种智、种种语、种

zhǒng zì zài zhǒng zhǒng zhù dì zhǒng zhǒng gēn qīng jìng zhǒng zhǒng
种自在、种种住地、种种根清净、种种

yì fāng biàn zhǒng zhǒng xīn jìng jiè zhǒng zhǒng yī zhǐ rú lái gōng dé
意方便、种种心境界、种种依止如来功德、

zhǒng zhǒng tīng shòu zhū suǒ shuō fǎ xiǎn shì rú lái wǎng xī qù qiú yī qiè
种种听受诸所说法，显示如来往昔趣求一切

zhì xīn wǎng xī suǒ qǐ pú sà dà yuàn wǎng xī suǒ jìng zhū bō luó mì
智心、往昔所起菩萨大愿、往昔所净诸波罗蜜、

wǎng xī suǒ rù pú sà zhū dì wǎng xī yuán mǎn zhū pú sà xíng wǎng
往昔所入菩萨诸地、往昔圆满诸菩萨行、往

xī chéng jiù fāng biàn wǎng xī xiū xíng zhū dào wǎng xī suǒ dé chū lí
昔成就方便、往昔修行诸道、往昔所得出离

fǎ wǎng xī suǒ zuò shén tōng shì wǎng xī suǒ yǒu běn shì yīn yuán
法、往昔所作神通事、往昔所有本事因缘，
jí chéng děng zhèng jué zhuàn miào fǎ lún jìng fó guó tǔ tiáo fú zhòng
及成等正觉、转妙法轮、净佛国土、调伏众
shēng kāi yī qiè zhì fǎ chéng shì yī qiè zhòng shēng dào rù yī qiè
生、开一切智法城、示一切众生道、入一切
zhòng shēng suǒ zhù shòu yī qiè zhòng shēng suǒ shī wèi yī qiè zhòng shēng
众生所住、受一切众生所施、为一切众生
shuō bù shī gōng dé wèi yī qiè zhòng shēng xiàn zhū fó yǐng xiàng rú shì
说布施功德、为一切众生现诸佛影像；如是
děng fǎ yuàn jiē wèi shuō
等法，愿皆为说！”

ěr shí shì zūn zhī zhū pú sà xīn zhī suǒ niàn dà bēi wéi shēn
尔时，世尊知诸菩萨心之所念，大悲为身，
dà bēi wéi mén dà bēi wéi shǒu yǐ dà bēi fǎ ér wéi fāng biàn chōng
大悲为门，大悲为首，以大悲法而为方便，充
biàn xū kōng rù shī zǐ pín[36] shēn sān mèi rù cǐ sān mèi yǐ yī qiè
遍虚空，入师子嚬申三昧；入此三昧已，一切
shì jiān pǔ jiē yán jìng yú shí cǐ dà zhuāng yán lóu gé hū rán guǎng bó
世间普皆严净。于时，此大庄严楼阁忽然广博
wú yǒu biān jì jīn gāng wéi dì bǎo wáng fù shàng wú liàng bǎo huā
无有边际。金刚为地，宝王覆上，无量宝华
jí zhū mó ní pǔ sàn qí zhōng chù chù yíng mǎn liú lí wéi zhù zhòng bǎo
及诸摩尼普散其中处处盈满。琉璃为柱，众宝
hé chéng dà guāng mó ní zhī suǒ zhuāng yán yán fú tán jīn rú yì bǎo
合成，大光摩尼之所庄严，阎浮檀金如意宝
wáng zhōu zhì qí shàng yǐ wéi yán shì wēi lóu jiǒng dài gé dào páng chū
王周置其上以为严饰。危楼迥带，阁道傍出，
dòng yǔ xiāng chéng chuāng tà jiāo yìng jiē chí xuān jiàn zhǒng
栋宇相承，窗闼交映，阶、墀、轩、槛种
zhǒng bèi zú yī qiè jiē yǐ miào bǎo zhuāng yán qí bǎo xī zuò rén
种备足，一切皆以妙宝庄严；其宝悉作人、
tiān xíng xiàng jiān gù miào hǎo shì zhōng dì yī mó ní bǎo wǎng mí
天形像，坚固妙好，世中第一，摩尼宝网弥
fù qí shàng yú zhū mén cè xī jiàn chuáng fān xián fàng guāng míng pǔ
覆其上。于诸门侧悉建幢幡，咸放光明普

[36] 丽本：频；永乐北藏本及龙藏本：嚬

zhōu fǎ jiè dàochǎng zhī wài jiē dèng lán shǔn qí shù wú liàng bù
周法界道场之外。阶隥、栏楯，其数无量不
kě chēngshuō mǐ bù xián yǐ mó ní suǒchéng
可称说，靡不咸以摩尼所成。

ěr shí fù yǐ fó shén lì gù qí shì duō lín hū rán guǎng bó
尔时，复以佛神力故，其逝多林忽然广博，
yǔ bù kě shuō fó chàwēichén shù zhū fó guó tǔ qí liàngzhèngděng yī
与不可说佛刹微尘数诸佛国土其量正等。一
qiè miàobǎojiàn cuòzhuāngyán bù kě shuōbǎobiàn bù qí dì ē sēng
切妙宝间错庄严，不可说宝遍布其地，阿僧
qí bǎo yǐ wéiyuánqiáng bǎoduō luó shùzhuāngyándào cè qí jiān fù
祇宝以为垣墙，宝多罗树庄严道侧。其间复
yǒu wú liàngxiāng hé xiāngshuǐyíngmǎn tuān jī huí fú yī qiè bǎohuā
有无量香河，香水盈满，湍激洄澓；一切宝华
suí liú yòuzhuǎn zì rán yǎnchū fó fǎ yīn shēng bù sī yì bǎo fēn tuó
随流右转，自然演出佛法音声；不思议宝芬陀
lì huā hàndàn fēn fū mí bù shuǐshàng zhòngbǎohuāshù liè zhí qí
利华，菡萏芬敷，弥布水上；众宝华树列植其
àn zhǒngzhǒng tái xiè bù kě sī yì jiē yú àn shàng cì dì háng liè
岸；种种台榭不可思议，皆于岸上次第行列，
mó ní bǎowǎng zhī suǒ mí fù ē sēng qí bǎofàng dà guāngmíng ē
摩尼宝网之所弥覆。阿僧祇宝放大光明，阿
sēng qí bǎozhuāngyán qí dì shāozhòngmiàoxiāng xiāng qì fēn yūn
僧祇宝庄严其地。烧众妙香，香气氛氳。
fù jiàn wú liàngzhǒngzhǒngbǎochuáng suǒ wèibǎoxiāngchuáng bǎo yī
复建无量种种宝幢，所谓宝香幢、宝衣
chuáng bǎo fān chuáng bǎozēngchuáng bǎohuāchuáng bǎoyīng
幢、宝幡幢、宝缯幢、宝华幢、宝璎
luò chuáng bǎománchuáng bǎo líng chuáng mó ní bǎo gài chuáng
珞幢、宝鬘幢、宝铃幢、摩尼宝盖幢、
dà mó ní bǎochuáng guāngmíngbiànzhào mó ní bǎochuáng chū yī
大摩尼宝幢、光明遍照摩尼宝幢、出一
qiè rú lái mínghào yīn shēng mó ní wángchuáng shī zǐ mó ní wáng
切如来名号音声摩尼王幢、师子摩尼王
chuáng shuō yī qiè rú lái běn shì hǎi mó ní wángchuáng xiàn yī qiè
幢、说一切如来本事海摩尼王幢、现一切
fǎ jiè yǐngxiàng mó ní wángchuáng zhōubiàn shí fāng háng liè zhuāng
法界影像摩尼王幢，周遍十方，行列庄

yán
严。

shí shì duō lín shàng xū kōng zhī zhōng yǒu bù sī yì tiāngōng
时，逝多林上虚空之中，有不思议天宫
diànyún wú shù xiāng shù yún bù kě shuō xū mí shānyún bù kě shuō
殿云、无数香树云、不可说须弥山云、不可说
jì yuèyún chūměimiào yīn gē zàn rú lái bù kě shuōbǎoliánhuāyún
妓乐云、出美妙音歌赞如来不可说宝莲华云、
bù kě shuōbǎozuòyún fū yǐ tiān yī pú sà zuòshàngtàn fó gōng dé
不可说宝座云、敷以天衣菩萨坐上叹佛功德
bù kě shuōzhū tiānwángxíngxiàng mó ní bǎoyún bù kě shuō bái zhēnzhū
不可说诸天王形像摩尼宝云、不可说白真珠
yún bù kě shuō chì zhū lóu gé zhuāngyán jù yún bù kě shuō yù jīn
云、不可说赤珠楼阁庄严具云、不可说雨金
gāngjiān gù zhū yún jiē zhù xū kōng zhōu zā biànmǎn yǐ wéiyán shì
刚坚固珠云，皆住虚空，周匝遍满，以为严饰。
hé yǐ gù rú lái shàngēn bù sī yì gù rú lái bái fǎ bù sī yì
何以故？如来善根不思议故，如来白法不思议
gù rú lái wēi lì bù sī yì gù rú lái néng yǐ yī shēn zì zài biàn
故，如来威力不思议故，如来能以一身自在变
huàbiàn yī qiè shì jiè bù sī yì gù rú lái néng yǐ shén lì lìng yī qiè
化遍一切世界不思议故，如来能以神力令一切
fó jí fó guózhuāngyán jiē rù qí shēn bù sī yì gù rú lái néng yú
佛及佛国庄严皆入其身不思议故，如来能于
yī wēi chén nèi pǔ xiàn yī qiè fǎ jiè yǐngxiàng bù sī yì gù rú lái
一微尘内普现一切法界影像不思议故，如来
néng yú yī máokǒngzhōng shì xiànguò qù yī qiè zhū fó bù sī yì gù
能于一毛孔中示现过去一切诸佛不思议故，
rú lái suí fàng yī yī guāngmíng xī néngbiànzhào yī qiè shì jiè bù sī
如来随放一一光明悉能遍照一切世界不思
yì gù rú lái néng yú yī máokǒngzhōngchū yī qiè fó chàwēi chén shù
议故，如来能于一毛孔中出一切佛刹微尘数
biànhuàyúnchōngmǎn yī qiè zhū fó guó tǔ bù sī yì gù rú lái néng
变化云充满一切诸佛国土不思议故，如来能
yú yī máokǒngzhōng pǔ xiàn yī qiè shí fāng shì jiè chéng zhù huài jié
于一毛孔中普现一切十方世界成、住、坏劫
bù sī yì gù rú yú cǐ shì duō lín jǐ gū dú yuánjiàn fó guó tǔ qīng
不思议故。如于此逝多林给孤独园见佛国土清

jìngzhuāngyán shí fāng yī qiè jìn fǎ jiè xū kōng jiè yī qiè shì jiè
净 庄 严，十方一切尽法界、虚空界、一切世界

yì rú shì jiàn suǒ wèijiàn rú lái shēnzhù shì duō lín pú sà zhòng huì
亦如是见。所谓见如来身住逝多林，菩萨 众 会

jiē xī biànmǎn jiàn pǔ yù yī qiè zhuāngyányún jiàn pǔ yù yī qiè bǎo
皆悉遍 满；见普雨一切 庄 严云，见普雨一切宝

guāngmíngzhàoyàoyún jiàn pǔ yù yī qiè mó ní bǎoyún jiàn pǔ yù yī
光 明 照曜云，见普雨一切摩尼宝云，见普雨一

qiè zhuāngyán gài mí fù fó chàyún jiàn pǔ yù yī qiè tiānshēnyún jiàn
切 庄 严盖弥覆佛刹云，见普雨一切天身云，见

pǔ yù yī qiè huāshù yún jiàn pǔ yù yī qiè yī shù yún jiàn pǔ yù yī
普雨一切华树云，见普雨一切衣树云，见普雨一

qiè bǎomán yīng luò xiāng xù bù jué zhōubiàn yī qiè dà dì yún jiàn pǔ
切宝鬘、瓔珞相续不绝周 遍一切大地云，见普

yù yī qiè zhuāngyán jù yún jiàn pǔ yù yī qiè rú zhòngshēngxíngzhǒng
雨一切 庄 严具云，见普雨一切如 众 生 形 种

zhǒngxiāngyún jiàn pǔ yù yī qiè wēimiàobǎohuāwǎngxiāng xù bú duàn
种 香 云，见普雨一切微妙 宝华 网 相续不 断

yún jiàn pǔ yù yī qiè zhū tiān nǚ chí bǎochuáng fān yú xū kōngzhōng
云，见普雨一切诸天女持宝 幢 幡于虚空 中

zhōuxuán lái qù yún jiàn pǔ yù yī qiè zhòngbǎoliánhuā yú huā yè jiān
周 旋来去云，见普雨一切 众 宝莲华于华叶间

zì rán ér chūzhǒngzhǒngyuè yīn yún jiàn pǔ yù yī qiè shī zǐ zuòbǎo
自然而出 种 种 乐音云，见普雨一切师子座宝

wǎngyīng luò ér wéizhuāngyányún
网 瓔珞而为 庄 严云。

ěr shí dōngfāngguò bù kě shuō fó chàwēichénshù shì jiè hǎi
尔时，东 方过不可说佛刹微 尘 数世界海

wàiyǒu shì jiè míng jīn dēngyúnchuáng fó hào pí lú zhēnuóshèng dé
外有世界，名 金 灯 云 幢 ，佛号毗卢遮那 胜 德

wáng bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng pí lú zhēnuóyuànguāngmíng
王。彼佛 众 中 有菩萨，名毗卢遮那愿 光 明，

yǔ bù kě shuō fó chàwēichénshù pú sà jù lái xiàng fó suǒ xī yǐ
与不可说佛刹微 尘 数菩萨俱，来 向 佛所，悉以

shén lì xīngzhǒngzhǒngyún suǒ wèitiānhuāyún tiānxiāngyún tiān mò
神力兴 种 种 云，所谓天华云、天 香 云、天末

xiāngyún tiānmányún tiānbǎoyún tiānzhuāngyán jù yún tiānbǎo
香 云、天鬘云、天宝云、天 庄 严具云、天宝

gài yún tiānwēimiào yī yún tiānbǎochuáng fān yún tiān yī qiè miào
盖云、天微妙衣云、天宝 幢 幡云、天一切妙

bǎozhū zhuāngyányún chōngmǎn xū kōng zhì fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó
宝诸 庄 严云， 充 满虚空。至佛所已，顶礼佛

zú jí yú dōngfānghuàzuòbǎozhuāngyán lóu gé jí pǔ zhào shí fāng
足，即于东方化作宝 庄 严楼阁及普照十方

bǎoliánhuāzàng shī zǐ zhī zuò rú yì bǎowǎng luó fù qí shēn yǔ qí
宝莲华藏师子之座，如意宝 网 罗覆其身，与其

juànshǔ jié jiā fū zuò
眷属结跏趺坐。

nánfāngguò bù kě shuō fó chàwēichén shù shì jiè hǎi wàiyǒu shì
南方过不可说佛刹微尘数世界海外有世

jiè míng jīn gāngzàng fó hào pǔ guāngmíng wú shèngzàngwáng bǐ
界，名金刚藏，佛号普光明无胜藏王。彼

fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng bù kě huàijīng jìn wáng yǔ bù kě shuō
佛众中有菩萨，名不可坏精进王，与不可说

fó chàwēichén shù pú sà jù lái xiàng fó suǒ chí yī qiè bǎoxiāng
佛刹微尘数菩萨俱，来向佛所，持一切宝香

wǎng chí yī qiè bǎoyīngluò chí yī qiè bǎohuādài chí yī qiè bǎo
网，持一切宝璎珞，持一切宝华带，持一切宝

mándài chí yī qiè jīn gāngyīngluò chí yī qiè mó ní bǎowǎng chí
鬘带，持一切金刚璎珞，持一切摩尼宝网，持

yī qiè bǎo yī dài chí yī qiè bǎoyīngluò dài chí yī qiè zuì shèngguāng
一切宝衣带，持一切宝璎珞带，持一切最 胜 光

míngmó ní dài chí yī qiè shī zǐ mó ní bǎoyīngluò xī yǐ shén lì
明摩尼带，持一切师子摩尼宝璎珞，悉以神力

chōngbiàn yī qiè zhū shì jiè hǎi dào fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú jí
充 遍一切诸世界海。到佛所已，顶礼佛足，即

yú nánfānghuàzuòbiànzhào shì jiān mó ní bǎozhuāngyán lóu gé jí pǔ
于南方化作遍照世间摩尼宝 庄 严楼阁及普

zhào shí fāngbǎoliánhuāzàng shī zǐ zhī zuò yǐ yī qiè bǎohuāwǎng luó
照十方宝莲华藏师子之座，以一切宝华网罗

fù qí shēn yǔ qí juànshǔ jié jiā fū zuò
覆其身，与其眷属结跏趺坐。

xī fāngguò bù kě shuō fó chàwēichén shù shì jiè hǎi wàiyǒu shì
西方过不可说佛刹微尘数世界海外有世

jiè míngmó ní bǎodēng xū mí shānchuáng fó hào fǎ jiè zhì dēng
界，名摩尼宝灯须弥山 幢，佛号法界智灯。

bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng pǔ shèng wú shàngwēi dé wáng yǔ
彼佛众中有菩萨，名普胜无上威德王，与

shì jiè hǎi wēichén shù pú sà jù lái xiàng fó suǒ xī yǐ shén lì xīng
世界海微尘数菩萨俱，来向佛所，悉以神力兴

bù kě shuō fó chàwēichén shùzhǒngzhǒng tú xiāngshāoxiāng xū mí shān
不可说佛刹微尘数种种涂香烧香须弥山

yún bù kě shuō fó chàwēichén shùzhǒngzhǒng sè xiāngshuǐ xū mí shān
云、不可说佛刹微尘数种种色香水须弥山

yún bù kě shuō fó chàwēichén shù yī qiè dà dì wēichénděngguāng
云、不可说佛刹微尘数一切大地微尘等光

míngmó ní bǎowáng xū mí shānyún bù kě shuō fó chàwēichén shù
明摩尼宝王须弥山云、不可说佛刹微尘数

zhǒngzhǒngguāngyàn lún zhuāngyánchuáng xū mí shānyún bù kě shuō
种种光焰轮庄严幢须弥山云、不可说

fó chàwēichén shùzhǒngzhǒng sè jīn gāngzàngmó ní wángzhuāngyán xū
佛刹微尘数种种色金刚藏摩尼王庄严须

mí shānyún bù kě shuō fó chàwēichén shù pǔ zhào yī qiè shì jiè yán
弥山云、不可说佛刹微尘数普照一切世界阎

fú tán mó ní bǎochuáng xū mí shānyún bù kě shuō fó chàwēichén shù
浮檀摩尼宝幢须弥山云、不可说佛刹微尘数

xiàn yī qiè fǎ jiè mó ní bǎo xū mí shānyún bù kě shuō fó chàwēichén
现一切法界摩尼宝须弥山云、不可说佛刹微尘

shùxiàn yī qiè zhū fó xiànghǎomó ní bǎowáng xū mí shānyún bù kě
数现一切诸佛相好摩尼宝王须弥山云、不可

shuō fó chàwēichén shùxiàn yī qiè rú lái běn shì yīn yuánshuōzhū pú sà
说佛刹微尘数现一切如来本事因缘说诸菩萨

suǒxíng zhī xíngmó ní bǎowáng xū mí shānyún bù kě shuō fó chàwēi
所行之行摩尼宝王须弥山云、不可说佛刹微

chén shùxiàn yī qiè fó zuò pú tí chǎngmó ní bǎowáng xū mí shānyún
尘数现一切佛坐菩提场摩尼宝王须弥山云，

chōngmǎn fǎ jiè zhì fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú jí yú xī fānghuà
充满法界。至佛所已，顶礼佛足，即于西方化

zuò yī qiè xiāngwáng lóu gé zhēnzhū bǎowǎng mí fù qí shàng jí huà
作一切香王楼阁，真珠宝网弥覆其上，及化

zuò dì shì yǐngchuángbǎolián huāzàng shī zǐ zhī zuò yǐ miào sè mó ní
作帝释影幢宝莲华藏师子之座，以妙色摩尼

wǎngluó fù qí shēn xīn wángbǎoguān yǐ yán qí shǒu yǔ qí juànshǔ
网罗覆其身，心王宝冠以严其首，与其眷属

jié jiā fū zuò
结跏趺坐。

běi fāngguò bù kě shuō fó chàwēi chén shù shì jiè hǎi wàiyǒu shì
北方过不可说佛刹微尘数世界海外有世

jiè míngbǎo yī guāngmíngchuáng fó hàozhào xū kōng fǎ jiè dà guāng
界，名宝衣光明幢，佛号照虚空法界大光

míng bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng wú ài shèngzàngwáng yǔ
明。彼佛众中有菩萨，名无碍胜藏王，与

shì jiè hǎi wēi chén shù pú sà jù lái xiàng fó suǒ xī yǐ shén lì xīng
世界海微尘数菩萨俱，来向佛所，悉以神力兴

yī qiè bǎo yī yún suǒ wèihuáng sè bǎoguāngmíng yī yún zhǒngzhǒng
一切宝衣云，所谓黄色宝光明衣云、种种

xiāngsuǒ xūn yī yún rì chuáng mó ní wáng yī yún jīn sè chì rán mó
香所熏衣云、日幢摩尼王衣云、金色炽然摩

ní yī yún yī qiè bǎoguāngyàn yī yún yī qiè xīngchénxiàngshàngmiào
尼衣云、一切宝光焰衣云、一切星辰像上妙

mó ní yī yún bái yù guāng mó ní yī yún guāngmíngbiànzhào shū shèng
摩尼衣云、白玉光摩尼衣云、光明遍照殊胜

hè yì mó ní yī yún guāngmíngbiànzhào wēi shì chì shèng mó ní yī yún
赫奕摩尼衣云、光明遍照威势炽盛摩尼衣云、

zhuāngyán hǎi mó ní yī yún chōngbiàn xū kōng zhì fó suǒ yǐ dǐng
庄严海摩尼衣云，充遍虚空。至佛所已，顶

lǐ fó zú jí yú běi fānghuàzuò mó ní bǎo hǎi zhuāngyán lóu gé jí
礼佛足，即于北方化作摩尼宝海庄严楼阁及

pí liú lí bǎolián huāzàng shī zǐ zhī zuò yǐ shī zǐ wēi dé mó ní wáng
毗琉璃宝莲华藏师子之座，以师子威德摩尼王

wǎng luó fù qí shēn qīngjìng bǎowáng wéi jì míngzhū yǔ qí juàn shǔ
网罗覆其身，清净宝王为髻明珠，与其眷属

jié jiā fū zuò
结跏趺坐。

dōng běi fāngguò bù kě shuō fó chàwēi chén shù shì jiè hǎi wàiyǒu
东北方过不可说佛刹微尘数世界海外有

shì jiè míng yī qiè huān xǐ qīngjìng guāngmíngwǎng fó hào wú ài yǎn
世界，名一切欢喜清净光明网，佛号无碍眼。

bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà mínghuàxiàn fǎ jiè yuànyuèwáng yǔ shì
彼佛众中有菩萨，名化现法界愿月王，与世

jiè hǎi wēi chén shù pú sà jù lái xiàng fó suǒ xī yǐ shén lì xīngbǎo
界海微尘数菩萨俱，来向佛所，悉以神力兴宝

lóu gé yún xiāng lóu gé yún shāoxiāng lóu gé yún huā lóu gé yún
楼阁云、香楼阁云、烧香楼阁云、华楼阁云、

zhāntán lóu gé yún jīn gāng lóu gé yún mó ní lóu gé yún jīn lóu gé
栴檀楼阁云、金刚楼阁云、摩尼楼阁云、金楼阁

yún yī lóu gé yún liánhuā lóu gé yún mí fù shí fāng yī qiè shì jiè
云、衣楼阁云、莲华楼阁云，弥覆十方一切世界。

zhì fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú jí yú dōng běi fānghuàzuò yī qiè fǎ
至佛所已，顶礼佛足，即于东北方化作一切法

jiè mén dà mó ní lóu gé jí wú děngxiāngwánglián huāzàng shī zǐ zhī
界门大摩尼楼阁及无等香王莲华藏师子之

zuò mó ní huāwǎng luó fù qí shēn zhuómiàobǎozàng mó ní wángguān
座，摩尼华网罗覆其身，著妙宝藏摩尼王冠，

yǔ qí juànshǔ jié jiā fū zuò
与其眷属结跏趺坐。

dōngnánfāngguò bù kě shuō fó chàwēi chén shù shì jiè hǎi wài yǒu
东南方过不可说佛刹微尘数世界海外有

shì jiè míngxiāngyúnzhuāngyánchuáng fó hàolóng zì zài wáng bǐ
世界，名香云庄严幢，佛号龙自在王。彼

fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng fǎ huì guāngyànwáng yǔ shì jiè hǎi wēi
佛众中有菩萨，名法慧光焰王，与世界海微

chén shù pú sà jù lái xiàng fó suǒ xī yǐ shén lì xīng jīn sè yuánmǎn
尘数菩萨俱，来向佛所，悉以神力兴金色圆满

guāngmíngyún wú liàngbǎo sè yuánmǎnguāngmíngyún rú lái háoxiàng
光明云、无量宝色圆满光明云、如来毫相

yuánmǎnguāngmíngyún zhǒngzhǒngbǎo sè yuánmǎnguāngmíngyún lián
圆满光明云、种种宝色圆满光明云、莲

huāzàngyuánmǎnguāngmíngyún zhòngbǎo shù zhī yuánmǎnguāngmíngyún
华藏圆满光明云、众宝树枝圆满光明云、

rú lái dǐng jì yuánmǎnguāngmíngyún yán fú tán jīn sè yuánmǎnguāng
如来顶髻圆满光明云、阎浮檀金色圆满光

míngyún rì sè yuánmǎnguāngmíngyún xīngyuè sè yuánmǎnguāngmíng
明云、日色圆满光明云、星月色圆满光明

yún xī biàn xū kōng dào fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú jí yú dōng
云，悉遍虚空。到佛所已，顶礼佛足，即于东

nánfānghuàzuò pí lú zhē nuó zuì shàngbǎoguāngmíng lóu gé jīn gāng mó
南方化作毗卢遮那最上宝光明楼阁，金刚摩

ní liánhuāzàng shī zǐ zhī zuò zhòngbǎoguāngyàn mó ní wángwǎng luó
尼莲华藏师子之座，众宝光焰摩尼王网罗

fù qí shēn yǔ qí juànshǔ jié jiā fū zuò
覆其身，与其眷属结跏趺坐。

xī nánfāngguò bù kě shuō fó chàwēichénshù shì jiè hǎi wàiyǒu
西南方过不可说佛刹微尘数世界海外有

shì jiè míng rì guāngmó ní zàng fó hào pǔ zhàozhū fǎ zhì yuèwáng
世界，名日光摩尼藏，佛号普照诸法智月王。

bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng cuī pò yī qiè mó jūn zhì chuángwáng
彼佛众中有菩萨，名摧破一切魔军智幢王，

yǔ shì jiè hǎi wēichénshù pú sà jù lái xiàng fó suǒ yú yī qiè máo
与世界海微尘数菩萨俱，来向佛所，于一切毛

kǒngzhōngchūděng xū kōng jiè huāyànyún xiāngyànyún bǎoyànyún
孔中出等虚空界华焰云、香焰云、宝焰云、

jīn gāngyànyún shāoxiāngyànyún diànguāngyànyún pí lú zhēnuó
金刚焰云、烧香焰云、电光焰云、毗卢遮那

mó ní bǎoyànyún yī qiè jīn guāngyànyún shèngzàngmó ní wángguāng
摩尼宝焰云、一切金光焰云、胜藏摩尼王光

yànyún děngsān shì rú lái hǎi guāngyànyún yī yī jiē cóngmáokǒng
焰云、等三世如来海光焰云，一一皆从毛孔

zhōngchū biàn xū kōng jiè dào fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú jí yú
中出，遍虚空界。到佛所已，顶礼佛足，即于

xī nánfānghuàzuò pǔ xiàn shí fāng fǎ jiè guāngmíngwǎng dà mó ní bǎo
西南方化作普现十方法界光明网大摩尼宝

lóu gé jí xiāngdēngyànbǎoliánhuāzàng shī zǐ zhī zuò yǐ lí gòuzàng
楼阁及香灯焰宝莲华藏师子之座，以离垢藏

mó ní wǎng luó fù qí shēn zhuóchū yī qiè zhòngshēng fā qù yīn mó ní
摩尼网罗覆其身，著出一切众生发趣音摩尼

wángyán shì guān yǔ qí juànshǔ jié jiā fū zuò
王严饰冠，与其眷属结跏趺坐。

xī běifāngguò bù kě shuō fó chàwēichénshù shì jiè hǎi wài yǒu
西北方过不可说佛刹微尘数世界海外，有

shì jiè míng pí lú zhēnuóyuànmó ní wángzàng fó hào pǔ guāngmíng
世界，名毗卢遮那愿摩尼王藏，佛号普光明

zuì shèng xū mí wáng bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà míngyuàn zhì guāng
最胜须弥王。彼佛众中有菩萨，名愿智光

míngchuáng yǔ shì jiè hǎi wēichénshù pú sà jù lái xiàng fó suǒ
明幢，与世界海微尘数菩萨俱，来向佛所，

yú niànniànzhōng yī qiè xiànghǎo yī qiè máokǒng yī qiè shēnfèn
于念念中，一切相好、一切毛孔、一切身分，

jiē chūsān shì yī qiè rú lái xíngxiàngyún yī qiè pú sà xíngxiàngyún
皆出三世一切如来形像云、一切菩萨形像云、
yī qiè rú lái zhòng huì xíngxiàngyún yī qiè rú lái biànhuàshēnxíngxiàng
一切如来众会形像云、一切如来变化身形像
yún yī qiè rú lái běnshēngshēnxíngxiàngyún yī qiè shēngwén pì zhī
云、一切如来本生身形像云、一切声闻辟支
fó xíngxiàngyún yī qiè rú lái pú tí chǎngxíngxiàngyún yī qiè rú lái
佛形像云、一切如来菩提场形像云、一切如来
shénbiànxíngxiàngyún yī qiè shì jiān zhǔ xíngxiàngyún yī qiè qīng jìng guó
神变形像云、一切世间主形像云、一切清净国
tǔ xíngxiàngyún chōngmǎn xū kōng zhì fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú
土形像云，充满虚空。至佛所已，顶礼佛足，
jí yú xī běi fānghuàzuò pǔ zhào shí fāng mó ní bǎozhuāngyán lóu gé
即于西北方化作普照十方摩尼宝庄严楼阁
jí pǔ zhào shì jiān bǎolián huāzàng shī zǐ zhī zuò yǐ wú néngshèng
及普照世间宝莲华藏师子之座，以无能胜
guāngmíngzhēn zhū wǎng luó fù qí shēn zhuó pǔ guāngmíng mó ní bǎo
光明真珠网罗覆其身，著普光明摩尼宝
guān yǔ qí juàn shǔ jié jiā fū zuò
冠，与其眷属结跏趺坐。

xià fāngguò bù kě shuō fó chà wēi chén shù shì jiè hǎi wài yǒu shì
下方过不可说佛刹微尘数世界海外有世
jiè míng yī qiè rú lái yuánmǎnguāng pǔ zhào fó hào xū kōng wú ài
界，名一切如来圆满光普照，佛号虚空无碍
xiàng zhì chuángwáng bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng pò yī qiè
相智幢王。彼佛众中有菩萨，名破一切
zhàngyǒngměng zhì wáng yǔ shì jiè hǎi wēi chén shù pú sà jù lái xiàng
障勇猛智王，与世界海微尘数菩萨俱，来向
fó suǒ yú yī qiè máokǒngzhōng chūshuō yī qiè zhòngshēng yǔ yán hǎi
佛所，于一切毛孔中，出说一切众生语言海
yīn shēngyún chūshuō yī qiè sān shì pú sà xiū xíngfāngbiàn hǎi yīn shēng
音声云，出说一切三世菩萨修行方便海音声
yún chūshuō yī qiè pú sà suǒ qǐ yuànfāngbiàn hǎi yīn shēngyún chū
云，出说一切菩萨所起愿方便海音声云，出
shuō yī qiè pú sà chéngmǎnqīng jìng bō luó mì fāngbiàn hǎi yīn shēngyún
说一切菩萨成满清净波罗蜜方便海音声云，
chūshuō yī qiè pú sà yuánmǎnxíngbiàn yī qiè chà yīn shēngyún chūshuō
出说一切菩萨圆满行遍一切刹音声云，出说

yī qiè pú sà chéng jiù zì zài yòng yīn shēngyún chūshuō yī qiè rú lái
一切菩萨 成 就自在 用 音 声 云，出 说一切如来

wǎng yì dàochǎng pò mó jūn zhòngchéngděngzhèng jué zì zài yòng yīn
往 诣道 场 破魔军 众 成 等 正 觉自在 用 音

shēngyún chūshuō yī qiè rú lái zhuàn fǎ lún qì jīng ménmínghào hǎi yīn
声 云，出 说一切如来 转 法轮契经门 名 号海音

shēngyún chūshuō yī qiè suí yìngjiàohuàtiáo fú zhòngshēng fǎ fāngbiàn
声 云，出 说一切随应教化调伏 众 生 法方 便

hǎi yīn shēngyún chūshuō yī qiè suí shí suí shàngēn suí yuàn lì pǔ
海音 声 云，出 说一切随时、随 善 根、随 愿 力普

lìng zhòngshēngzhèng dé zhì huì fāngbiàn hǎi yīn shēngyún dào fó suǒ yǐ
令 众 生 证 得智慧方 便海音 声 云。到佛所已，

dǐng lǐ fó zú jí yú xià fānghuàzuòxiàn yī qiè rú lái gōngdiànxíng
顶礼佛足，即于下方化作现一切如来宫 殿形

xiàngzhòngbǎozhuāngyán lóu gé jí yī qiè bǎo lián huāzàng shī zǐ zhī zuò
像 众 宝 庄 严楼阁及一切宝莲华藏师子之座，

zhuó pǔ xiàndàochǎngyǐng mó ní bǎoguān yǔ qí juàn shǔ jié jiā fū
著普现道 场 影摩尼宝 冠，与其眷属结跏趺

zuò
坐。

shàngfāngguò bù kě shuō fó chàwēi chén shù shì jiè hǎi wàiyǒu shì
上 方过不可说佛刹微 尘 数世界海外有世

jiè míngshuō fó zhǒngxìng wú yǒu jìn fó hào pǔ zhì lún guāngmíng yīn
界，名 说佛 种 性无有尽，佛号普智轮 光 明音。

bǐ fó zhòngzhōngyǒu pú sà míng fǎ jiè chā bié yuàn yǔ shì jiè hǎi
彼佛 众 中 有菩萨，名法界差别 愿，与世界海

wēi chén shù pú sà jù fā bǐ dàochǎng lái xiàng cǐ suō pó shì jiè shì
微 尘 数菩萨俱，发彼道 场 来向此娑婆世界释

jiā móu ní fó suǒ yú yī qiè xiànghǎo yī qiè máokǒng yī qiè shēn
迦牟尼佛所，于一切 相 好、一切毛 孔、一切身

fèn yī qiè zhī[37] jié yī qiè zhuāngyán jù yī qiè yī fú zhōng
分、一切支节、一切 庄 严具、一切衣服 中，

xiàn pí lú zhē nuóděngguò qù yī qiè zhū fó wèi lái yī qiè zhū fó yǐ
现毗卢遮那 等 过去一切诸佛、未来一切诸佛、已

dé shòu jì wèishòu jì zhě xiàn zài shí fāng yī qiè guó tǔ yī qiè
得授记、未授记者，现在十方一切国土、一切

[37] 丽本：肢；永乐北藏本及龙藏本：支

zhū fó bìng qí zhòng huì yì xiànguò qù xíng tán nà bō luó mì jí qí yī
诸佛并其众会，亦现过去行檀那波罗蜜及其一
qiè shòu bù shī zhě zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù xíng shī luó bō luó mì
切受布施者诸本事海，亦现过去行尸罗波罗蜜
zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù xíng chàn tí bō luó mì gē jié zhī tǐ xīn
诸本事海，亦现过去行羼提波罗蜜割截支[38]体心
wú dòng luàn zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù xíng jīng jìn bō luó mì yǒng
无动乱诸本事海，亦现过去行精进波罗蜜勇
měng bú tuì zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù qiú yī qiè rú lái chán bō luó
猛不退诸本事海，亦现过去求一切如来禅波罗
mì hǎi ér dé chéng jiù zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù qiú yī qiè fó suǒ
蜜海而得成就诸本事海，亦现过去求一切佛所
zhuàn fǎ lún suǒ chéng jiù fǎ fā yǒng měng xīn yī qiè jiē shě zhū běn shì
转法轮所成就法发勇猛心一切皆舍诸本事
hǎi yì xiànguò qù yào jiàn yī qiè fó yàoxíng yī qiè pú sà dào yào
海，亦现过去乐见一切佛、乐行一切菩萨道、乐
huà yī qiè zhòng shēng jiè zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù suǒ fā yī qiè
化一切众生界诸本事海，亦现过去所发一切
pú sà dà yuàn qīng jìng zhuāng yán zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù pú sà
菩萨大愿清净庄严诸本事海，亦现过去菩萨
suǒ chéng lì bō luó mì yǒng měng qīng jìng zhū běn shì hǎi yì xiànguò qù
所成力波罗蜜勇猛清净诸本事海，亦现过去
yī qiè pú sà suǒ xiū yuán mǎn zhì bō luó mì zhū běn shì hǎi rú shì yī
一切菩萨所修圆满智波罗蜜诸本事海；如是一
qiè běn shì hǎi xī jiē biàn mǎn guǎng dà fǎ jiè zhì fó suǒ yǐ dǐng
切本事海，悉皆遍满广大法界。至佛所已，顶
lǐ fó zú jí yú shàng fāng huà zuò yī qiè jīn gāng zàng zhuāng yán lóu
礼佛足，即于上方化作一切金刚藏庄严楼
gé jí dì qīng jīn gāng wáng lián huā zàng shī zǐ zhī zuò yǐ yī qiè bǎo
阁及帝青金刚王莲华藏师子之座，以一切宝
guāng míng mó ní wáng wǎng luó fù qí shēn yǐ yǎn shuō sān shì rú lái
光明摩尼王网罗覆其身，以演说三世如来
míng mó ní bǎo wáng wéi jì míng zhū yǔ qí juàn shǔ jié jiā fū zuò
名摩尼宝王为髻明珠，与其眷属结跏趺坐。
rú shì shí fāng yī qiè pú sà bìng qí juàn shǔ jiē cóng pǔ xián pú
如是十方一切菩萨并其眷属，皆从普贤菩

[38] 丽本：肢；永乐北藏本及龙藏本：支

sà xíngyuànzhōngshēng yǐ jìng zhì yǎnjiàn sān shì fó pǔ wén yī qiè zhū
萨行愿 中 生，以净智眼见三世佛，普闻一切诸

fó rú lái suǒzhuàn fǎ lún xiū duō luó hǎi yǐ dé zhì yú yī qiè pú
佛如来所 转 法轮、修多罗海，已得至于一切菩

sà zì zài bǐ àn yú niànniànzhōngxiàn dà shénbiàn qīn jìn yī qiè zhū
萨自在彼岸；于念念 中 现大神 变，亲近一切诸

fó rú lái yī shēnchōngmǎn yī qiè shì jiè yī qiè rú lái zhòng huì dào
佛如来，一身 充 满一切世界一切如来 众 会道

chǎng yú yī chénzhōng pǔ xiàn yī qiè shì jiān jìng jiè jiàohuàchéng jiù
场，于一 尘 中 普现一切世间境界，教化 成 就

[39]yī qiè zhòngshēngwèicéng shī shí yī máokǒngzhōngchū yī qiè rú lái
一切 众 生 未 曾 失时，一毛 孔 中 出一切如来

shuō fǎ yīn shēng zhī yī qiè zhòngshēng xī jiē rú huàn zhī yī qiè fó
说法音 声；知一切 众 生 悉皆如 幻，知一切佛

xī jiē rú yǐng zhī yī qiè zhū qù shòushēng xī jiē rú mèng zhī yī qiè
悉皆如影，知一切诸趣受 生 悉皆如 梦，知一切

yè bào rú jìngzhōngxiàng zhī yī qiè zhū yǒushēng qǐ rú rè shí yàn zhī
业报如镜 中 像，知一切诸有 生 起如热时焰，知

yī qiè shì jiè jiē rú biànhuà chéng jiù rú lái shí lì wú wèi yǒng
一切世界皆如变化；成 就如来十力、无畏，勇

měng zì zài néng shī zǐ hǒu shēn rù wú jìn biàn cái dà hǎi dé yī
猛 自在，能 师子吼，深入无尽 辩才大海，得一

qiè zhòngshēngyán cí hǎi zhū fǎ zhì yú xū kōng fǎ jiè suǒxíng wú ài
切 众 生 言辞海诸法智；于虚空法界所行无碍，

zhī yī qiè fǎ wú yǒuzhàng ài yī qiè pú sà shéntōngjìng jiè xī yǐ qīng
知一切法无有 障 碍；一切菩萨 神 通境界悉已清

jìng yǒngměngjīng jìn cuī fú mó jūn héng yǐ zhì huì liǎo dá sān shì
净，勇 猛 精进，摧伏魔军；恒 以智慧了达三世，

zhī yī qiè fǎ yóu rú xū kōng wú yǒuwéizhēng yì wú qǔ zhuó suī
知一切法犹如虚 空，无有违 诤，亦无取 著；虽

qín jīng jìn ér zhī yī qiè zhì zhōng wú suǒ lái suī guān jìng jiè ér zhī yī
勤精进而知一切智 终 无所来，虽 观 境界而知一

qiè yǒu xī bù kě dé yǐ fāngbiàn zhì rù yī qiè fǎ jiè yǐ píngděng
切有悉不可得；以方 便 智入一切法界，以平 等

zhì rù yī qiè guó tǔ yǐ zì zài lì lìng yī qiè shì jiè zhǎnzhuǎnxiāng
智入一切国土，以自在力令一切世界展 转 相

[39] 丽本：熟；永乐北藏本及龙藏本：就

rù yú yī qiè shì jiè chùchùshòushēng jiàn yī qiè shì jiè zhǒngzhǒng
入于一切世界；处处受 生，见一切世界 种 种

xíngxiàng yú wēi xì jìngxiàngguǎng dà chà yú guǎng dà jìng xiànwēi xì
形 相；于微细境现 广 大刹，于 广 大境现微细

chà yú yī fó suǒ yī niàn zhī qǐng dé yī qiè fó wēishénsuǒ jiā pǔ
刹；于一佛所一念之顷，得一切佛威 神所加，普

jiàn shí fāng wú suǒ mí huò yú chà nà qǐng xī néngwǎng yì rú shì děng
见十方无所迷惑，于刹那顷悉能 往 诣。如是 等

yī qiè pú sà mǎn shì duō lín jiē shì rú lái wēishén zhī lì
一切菩萨满逝多林，皆是如来威 神之力。

yú shí shàngshǒuzhū dà shēngwénshè lì fú dà mù qiánlián
于时，上 首诸大 声 闻舍利弗、大目揵连、

mó hē jiā shè lí pó duō xū pú tí ē nóu lóu tuó nán tuó
摩诃迦叶、离婆多、须菩提、阿㝹楼驮、难陀、

jié bīn nuó jiā zhānyán fù lóu nuóděngzhū dà shēngwén zài shì duō
劫宾那、迦旃延、富楼那 等诸大 声 闻，在逝多

lín jiē xī bú jiàn rú lái shén lì rú lái yánhǎo rú lái jìng jiè rú
林皆悉不见如来 神力、如来严好、如来境界、如

lái yóu xì rú lái shénbiàn rú lái zūnshèng rú lái miàohèng rú
来游戏、如来 神 变、如来尊 胜 、如来 妙 行、如

lái wēi dé rú lái zhù chí rú lái jìng chà yì fù bú jiàn bù kě sī
来威德、如来住持、如来净刹，亦复不见不可思

yì pú sà jìng jiè pú sà dà huì pú sà pǔ rù pú sà pǔ zhì
议菩萨境界、菩萨大会、菩萨普入、菩萨普至、

pú sà pǔ yì pú sà shénbiàn pú sà yóu xì pú sà juànshǔ pú
菩萨普诣、菩萨 神 变、菩萨游戏、菩萨眷属、菩

sà fāngsuǒ pú sà zhuāngyán shī zǐ zuò pú sà gōngdiàn pú sà zhù
萨方所、菩萨 庄 严师子座、菩萨宫 殿、菩萨住

chù pú sà suǒ rù sānmèi zì zài pú sà guānchá pú sà pín[40] shēn
处、菩萨所入三昧自在、菩萨观 察、菩萨嚬[40] 申 、

pú sà yǒngměng pú sà gòngyǎng pú sà shòu jì pú sà chéngshú
菩萨勇 猛、菩萨供 养、菩萨受记、菩萨 成 熟、

pú sà yǒngjiàn pú sà fǎ shēnqīngjìng pú sà zhì shēnyuánmǎn pú
菩萨勇健、菩萨法身清净、菩萨智身 圆 满、菩

sà yuànshēn shì xiàn pú sà sè shēnchéng jiù pú sà zhūxiàng jù zú
萨愿 身示现、菩萨色身 成 就、菩萨诸 相 具足

[40] 丽本：频；永乐北藏本及龙藏本：嚬

qīng jìng pú sà chángguāngzhòng sè zhuāngyán pú sà fàng dà guāng
清净、菩萨常光众色庄严、菩萨放大光
wǎng pú sà qǐ biànhuàyún pú sà shēnbiàn shí fāng pú sà zhū xíng
网、菩萨起变化云、菩萨身遍十方、菩萨诸行
yuánmǎn rú shì děng shì yī qiè shēngwén zhū dà dì zǐ jiē xī bú jiàn
圆满。如是等事，一切声闻诸大弟子皆悉不见。
hé yǐ gù yǐ shàngēn bù tóng gù běn bù xiū xí jiàn fó zì zài shàn
何以故？以善根不同故，本不修习见佛自在善
gēn gù běn bú zànshuō shí fāng shì jiè yī qiè fó chàqīng jìng gōng dé gù
根故，本不赞说十方世界一切佛刹清净功德故，
běn bù chēng tàn zhū fó shì zūnzhǒngzhǒngshénbiàn gù běn bù yú shēng
本不称叹诸佛世尊种种神变故，本不于生
sǐ liú zhuǎn zhī zhōng fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn gù běn
死流转之中发阿耨多罗三藐三菩提心故，本
bú lìng tā zhù pú tí xīn gù běn bù néng lìng rú lái zhǒngxìng bú duàn
不令他住菩提心故，本不能令如来种性不断
jué gù běn bú shèshòu zhū zhòngshēng gù běn bú quàn tā xiū xí pú
绝故，本不摄受诸众生故，本不劝他修习菩
sà bō luó mì gù běn zài shēng sǐ liú zhuǎn zhī shí bú quànzhòngshēng
萨波罗蜜故，本在生死流转之时不劝众生
qiú yú zuì shèng dà zhì yǎn gù běn bù xiū xí shēng yī qiè zhì zhū shàn
求于最胜大智眼故，本不修习生一切智诸善
gēn gù běn bù chéng jiù rú lái chū shì zhū shàngēn gù běn bù dé yán
根故，本不成就如来出世诸善根故，本不得严
jìng fó chàshéntōng zhì gù běn bù dé zhū pú sà yǎnsuǒ zhī jìng gù běn
净佛刹神通智故，本不得诸菩萨眼所知境故，本
bù qiú chāochū shì jiān bú gòng pú tí zhūshàngēn gù běn bù fā yī qiè
不求超出世间不共菩提诸善根故，本不发一切
pú sà zhū dà yuàn gù běn bù cóng rú lái jiā bèi zhī suǒshēng gù běn
菩萨诸大愿故，本不从如来加被之所生故，本
bù zhī zhū fǎ rú huàn pú sà rú mèng gù běn bù dé zhū dà pú sà
不知诸法如幻、菩萨如梦故，本不得诸大菩萨
guǎng dà huān xǐ gù rú shì jiē shì pǔ xián pú sà zhì yǎn jìng jiè bù
广大欢喜故。如是皆是普贤菩萨智眼境界，不
yǔ yī qiè èr shèngsuǒgòng yǐ shì yīn yuán zhū dà shēngwén bù néng
与一切二乘所共。以是因缘，诸大声闻不能
jiàn bù néng zhī bù néngwén bù néng rù bù néng dé bù néng
见、不能知、不能闻、不能入、不能得、不能

niàn bù néngguānchá bù néngchóuliàng bù néng sī wéi bù néng
念、不能观察、不能筹量、不能思惟、不能
fēn bié shì gù suī zài shì duō lín zhōng bú jiàn rú lái zhū dà shén
分别；是故，虽在逝多林中，不见如来诸大神
biàn
变。

fù cì zhū dà shēngwén wú rú shì shàngēn gù wú rú shì zhì
复次，诸大声闻无如是善根故，无如是智
yǎn gù wú rú shì sānmèi gù wú rú shì jiě tuō gù wú rú shì shén
眼故，无如是三昧故，无如是解脱故，无如是神
tōng gù wú rú shì wēi dé gù wú rú shì shì lì gù wú rú shì zì
通故，无如是威德故，无如是势力故，无如是自
zài gù wú rú shì zhùchù gù wú rú shì jìng jiè gù shì gù yú cǐ
在故，无如是住处故，无如是境界故，是故于此
bù néng zhī bù néngjiàn bù néng rù bù néngzhèng bù néngzhù
不能知、不能见、不能入、不能证、不能住、
bù néng jiě bù néngguānchá bù néngrěnshòu bù néng qù xiàng
不能解、不能观察、不能忍受、不能趣向、
bù néngyóu lǚ yòu yì bù néngguǎngwèi tā rén kāi chǎn jiě shuō
不能游履；又亦不能广为他人，开阐解说，
chēngyáng shì xiàn yǐn dǎoquàn jìn lìng qí qù xiàng lìng qí xiū xí
称扬示现，引导劝进，令其趣向，令其修习，
lìng qí ān zhù lìng qí zhèng rù hé yǐ gù zhū dà dì zǐ yī shēng
令其安住，令其证入。何以故？诸大弟子依声
wénshèng ér chū lí gù chéng jiù shēngwéndào mǎn zú shēngwénxíng
闻乘而出离故，成就声闻道，满足声闻行，
ān zhùshēngwénguǒ yú wú yǒu dì dé jué dìng zhì chángzhù shí jì jiū
安住声闻果，于无有谛得决定智，常住实际究
jìng jì jìng yuǎn lí dà bēi shě yú zhòngshēng zhù yú zì shì yú
竟寂静，远离大悲，舍于众生，住于自事；于
bǐ zhì huì bù néng jī jí bù néng xiū xíng bù néng ān zhù bù
彼智慧，不能积集，不能修行，不能安住，不
néngyuàn qiú bù néngchéng jiù bù néngqīngjìng bù néng qù rù
能愿求，不能成就，不能清净，不能趣入，
bù néngtōng dá bù néng zhī jiàn bù néngzhèng dé shì gù suī
不能通达，不能知见，不能证得。是故，虽
zài shì duō lín zhōng duì yú rú lái bú jiàn rú shì guǎng dà shénbiàn
在逝多林中对于如来，不见如是广大神变。

fó zǐ rú héng hé àn yǒu bǎi qiān yì wú liàng è guǐ luǒ xíng
佛子！如恒河岸有百千亿无量饿鬼，裸形
jī kě jǔ tǐ jiāo rán wū jiù cháiláng jìng lái bó cuō wéi kě suǒ bī
饥渴，举体焦然，乌鹫豺狼竞来搏撮，为渴所逼，
yù qiú shuǐ yǐn suī zhù hé biān ér bú jiàn hé shè yǒu jiàn zhě jiàn qí
欲求水饮，虽住河边而不见河；设有见者，见其
kū jié hé yǐ gù shēnhòu yè zhàng zhī suǒ fù gù bǐ dà shēngwén
枯竭。何以故？深厚业障之所覆故。彼大声闻
yì fù rú shì suī fù zhù zài shì duō lín zhōng bú jiàn rú lái guǎng dà
亦复如是，虽复住在逝多林中，不见如来广大
shén lì shě yī qiè zhì wú míng yì mò fù qí yǎn gù bù céngzhòng
神力，舍一切智，无明翳膜覆其眼故，不曾种
zhí sà pó rě dì zhū shàngēn gù pì rú yǒu rén yú dà huì zhōnghūn
植萨婆若地诸善根故。譬如有人，于大会中昏
shuì ān qǐn hū rán mèngjiàn xū mí shāndǐng dì shì suǒ zhù shànjiàn dà
睡安寝，忽然梦见须弥山顶帝释所住善见大
chéng gōngdiàn yuán lín zhǒngzhǒngyánhǎo tiān zǐ tiān nǚ bǎi
城，宫殿、园林种种严好，天子、天女百
qiānwàn yì pǔ sàn tiānhuābiànmǎn qí dì zhǒngzhǒng yī shù chūmiào
千万亿，普散天华遍满其地，种种衣树出妙
yī fú zhǒngzhǒnghuā shù kāi fū miàohuā zhū yīn yuè shù zòu tiān yīn yuè
衣服，种种华树开敷妙华，诸音乐树奏天音乐，
tiān zhū cǎi[41] nǚ gē yǒngměi yīn wú liàng zhū tiān yú zhōng xì lè qí rén
天诸婇[41]女歌咏美音，无量诸天于中戏乐；其人
zì jiànzhuótiān yī fú pǔ yú qí chùzhù zhǐ zhōuxuán qí dà huì zhōng
自见著天衣服，普于其处住止周旋。其大会中
yī qiè zhū rén suī tóng yī chù bù zhī bú jiàn hé yǐ gù mèngzhōng
一切诸人虽同一处，不知不见。何以故？梦中
suǒ jiàn fēi bǐ dà zhòng suǒ néngjiàn gù yī qiè pú sà shì jiān zhū
所见，非彼大众所能见故。一切菩萨、世间诸
wáng yì fù rú shì yǐ jiǔ jī jí shàngēn lì gù fā yī qiè zhì guǎng
王亦复如是，以久积集善根力故，发一切智广
dà yuàn gù xué xí yī qiè fó gōng dé gù xiū xíng pú sà zhuāngyán
大愿故，学习一切佛功德故，修行菩萨庄严
dào gù yuánmǎn yī qiè zhì zhì fǎ gù mǎn zú pǔ xián zhū hèngyuàn gù
道故，圆满一切智智法故，满足普贤诸行愿故，

[41] 丽本：采；永乐北藏本及龙藏本：婇

qù rù yī qiè pú sà zhì dì gù yóu xì yī qiè pú sà suǒ zhù zhū sān mèi
趣入一切菩萨智地故，游戏一切菩萨所住诸三昧

gù yǐ néngguānchá yī qiè pú sà zhì huì jìng jiè wú zhàng ài gù shì
故，已能观察一切菩萨智慧境界无障碍故，是

gù xī jiàn rú lái shì zūn bù kě sī yì zì zài shénbiàn yī qiè shēngwén
故悉见如来世尊不可思议自在神变。一切声闻

zhū dà dì zǐ jiē bù néngjiàn jiē bù néng zhī yǐ wú pú sà qīng
诸大弟子，皆不能见，皆不能知，以无菩萨清

jìng yǎn gù pì rú xuěshān jù zhòngyàocǎo liáng yī yì bǐ xī néng fēn
净眼故。譬如雪山具众药草，良医诣彼悉能分

bié qí zhū bǔ liè fàng mù zhī rén héngzhù bǐ shān bú jiàn qí yào
别；其诸捕猎、放牧之人恒住彼山，不见其药。

cǐ yì rú shì yǐ zhū pú sà rù zhì jìng jiè jù zì zài lì néngjiàn
此亦如是，以诸菩萨入智境界，具自在力，能见

rú lái guǎng dà shénbiàn zhū dà dì zǐ wéi qiú zì lì bú yù lì tā
如来广大神变；诸大弟子唯求自利，不欲利他，

wéi qiú zì ān bú yù ān tā suī zài lín zhōng bù zhī bú jiàn pì
唯求自安，不欲安他，虽在林中，不知不见。譬

rú dì zhōngyǒu zhū bǎozàng zhǒngzhǒngzhēn yì xī jiē chōngmǎn yǒu
如地中有诸宝藏，种种珍异悉皆充满，有

yī zhàng fū cōng huì míng dá shànnéng fēn bié yī qiè fú zàng qí rén
一丈夫聪慧明达，善能分别一切伏藏，其人

fù yǒu dà fú dé lì néng suí suǒ yù zì zài ér qǔ fèngyǎng fù mǔ
复有大福德力，能随所欲自在而取，奉养父母，

zhèn xù qīn shǔ lǎo bìng qióng fá mǐ bù jūn shàn qí wú zhì huì
赈恤亲属，老、病、穷乏靡不均赡；其无智慧、

wú fú dé rén suī yì zhì yú bǎozàng zhī chù bù zhī bú jiàn bù dé
无福德人，虽亦至于宝藏之处，不知不见，不得

qí yì cǐ yì rú shì zhū dà pú sà yǒu jìng zhì yǎn néng rù rú lái
其益。此亦如是，诸大菩萨有净智眼，能入如来

bù kě sī yì shēnshēn jìng jiè néngjiàn fó shén lì néng rù zhū fǎ mén
不可思议甚深境界，能见佛神力，能入诸法门，

néngyóu sān mèi hǎi nénggòngyǎng zhū fó néng yǐ zhèng fǎ kāi wù
能游三昧海，能供养诸佛，能以正法开悟

zhòngshēng néng yǐ sì shè shè shòuzhòngshēng zhū dà shēngwén bù
众生，能以四摄摄受众生；诸大声闻不

néng dé jiàn rú lái shén lì yì bù néngjiàn zhū pú sà zhòng pì rú
能得见如来神力，亦不能见诸菩萨众。譬如

máng rén zhì dà bǎozhōu ruò xíng ruò zhù ruò zuò ruò wò bù
盲人至大宝洲，若行、若住、若坐、若卧，不
néng dé jiàn yī qiè zhòngbǎo yǐ bú jiàn gù bù néng cǎi qǔ bù dé
能得见一切众宝；以不见故，不能采取，不得
shòuyòng cǐ yì rú shì zhū dà dì zǐ suī zài lín zhōng qīn jìn shì zūn
受用。此亦如是，诸大弟子虽在林中亲近世尊，
bú jiàn rú lái zì zài shén lì yì bù dé jiàn pú sà dà huì hé yǐ gù
不见如来自在神力，亦不得见菩萨大会。何以故？
wú yǒu pú sà wú ài jìng yǎn bù néng cì dì wù rù fǎ jiè jiàn yú rú
无有菩萨无碍净眼，不能次第悟入法界见于如
lái zì zài lì gù pì rú yǒu rén dé qīng jìng yǎn míng lí gòuguāngmíng
来自在力故。譬如有人得清净眼，名离垢光明，
yī qiè àn sè bù néngwéizhàng ěr shí bǐ rén yú yè àn zhōng chǔ
一切暗色不能为障。尔时，彼人于夜暗中，处
zài wú liàng bǎi qiānwàn yì rén zhòng zhī nèi huòxíng huòzhù huòzuò
在无量百千万亿人众之内，或行、或住、或坐、
huò wò bǐ zhū rén zhòngxíngxiàngwēi yí cǐ míngyǎn rén mò bú jù jiàn
或卧，彼诸人众形相威仪，此明眼人莫不具见；
qí míngyǎnzhě wēi yí jìn tuì bǐ zhū rén zhòng xī bù néng dǔ fó yì
其明眼者威仪进退，彼诸人众悉不能睹。佛亦
rú shì chéng jiù zhì yǎn qīng jìng wú ài xī néngmíngjiàn yī qiè shì
如是，成就智眼，清净无碍，悉能明见一切世
jiān qí suǒ shì xiànshéntōngbiànhuà dà pú sà zhòngsuǒgòngwéirào
间；其所示现神通变化，大菩萨众所共围绕，
zhū dà dì zǐ xī bù néngjiàn pì rú bǐ qiū zài dà zhòngzhōng rù biàn
诸大弟子悉不能见。譬如比丘在大众中入遍
chùdìng suǒwèi dì biànchùdìng shuǐbiànchùdìng huǒbiànchùdìng
处定，所谓地遍处定、水遍处定、火遍处定、
fēngbiànchùdìng qīngbiànchùdìng huángbiànchùdìng chì biànchùdìng
风遍处定、青遍处定、黄遍处定、赤遍处定、
bái biànchùdìng tiānbiànchùdìng zhǒngzhǒngzhòngshēngshēnbiànchùdìng
白遍处定、天遍处定、种种众生身遍处定、
yī qiè yǔ yán yīn shēngbiànchùdìng yī qiè suǒyuánbiànchùdìng rù cǐ
一切语言音声遍处定、一切所缘遍处定；入此
dìngzhě jiàn qí suǒyuán qí yú dà zhòng xī bù néngjiàn wéichúyǒuzhù
定者见其所缘，其余大众悉不能见，唯除有住
cǐ sānmèizhě rú lái suǒxiàn bù kě sī yì zhū fó jìng jiè yì fù rú shì
此三昧者。如来所现不可思议诸佛境界亦复如是，

pú sà jù jiàn shēngwén mò dǔ pì rú yǒu rén yǐ yì xíngyào zì tú
菩萨具见，声闻莫睹。譬如有人以翳形药自涂
qí yǎn zài yú zhòng huì qù lái zuò lì wú néngjiàn zhě ér
其眼，在于众会去、来、坐、立无能见者，而
néng xī dǔ zhòng huì zhōng shì yīng zhī rú lái yì fù rú shì chāoguò
能悉睹众会中事。应知如来亦复如是，超过
yú shì pǔ jiàn shì jiān fēi zhū shēngwén suǒ néng dé jiàn wéi chú qù
于世，普见世间，非诸声闻所能得见，唯除趣
xiàng yī qiè zhì jìng zhū dà pú sà rú rén shēng yǐ zé yǒu èr tiān
向一切智境诸大菩萨。如人生已，则有二天，
héngxiāng suí zhú yī yuētóngshēng èr yuētóngmíng tiānchángjiàn rén
恒相随逐，一曰同生，二曰同名；天常见人，
rén bú jiàntiān yīng zhī rú lái yì fù rú shì zài zhū pú sà dà jí huì
人不见天。应知如来亦复如是，在诸菩萨大集会
zhōngxiàn dà shéntōng zhū dà shēngwén xī bù néngjiàn pì rú bǐ qiū
中现大神通，诸大声闻悉不能见。譬如比丘
dé xīn zì zài rù miè jìn dìng liù gēnzuò yè jiē xī bù xíng yī qiè
得心自在，入灭尽定，六根作业皆悉不行，一切
yǔ yán bù zhī bù jué dìng lì chí gù bù bō niè pán yī qiè shēng
语言不知不觉；定力持故，不般涅槃。一切声
wén yì fù rú shì suī fù zhù zài shì duō lín zhōng jù zú liù gēn
闻亦复如是，虽复住在逝多林中，具足六根，
ér bù zhī bú jiàn bù jiě bú rù rú lái zì zài pú sà zhòng huì zhū suǒ
而不知不见不解不入如来自在、菩萨众会诸所
zuò shì hé yǐ gù rú lái jìng jiè shènshēnguǎng dà nánjiànnán zhī
作事。何以故？如来境界甚深广大，难见难知，
nán cè nánliàng chāozhū shì jiān bù kě sī yì wú nénghuàizhě
难测难量，超诸世间，不可思议，无能坏者，
fēi shì yī qiè èr shèngjìng jiè shì gù rú lái zì zài shén lì pú
非是一切二乘境界；是故，如来自在神力、菩
sà zhòng huì jí shì duō lín pǔ biàn yī qiè qīngjìng shì jiè rú shì děng
萨众会及逝多林普遍一切清净世界，如是等
shì zhū dà shēngwén xī bù zhī jiàn fēi qí qì gù
事，诸大声闻悉不知见，非其器故。

ěr shí pí lú zhēnuóyuànguāngmíng pú sà chéng fó shén lì
尔时，毗卢遮那愿光明菩萨，承佛神力，
guānchá shí fāng ér shuōsòngyán
观察十方而说颂言：

rǔ děng yīng guān chá　fó dào bù sī yì
汝 等 应 观 察　佛 道 不 思 议

yú cǐ shì duō lín　shì xiàn shén tōng lì
于 此 逝 多 林　示 现 神 通 力

shàn shì wēi shén lì　suǒ xiàn wú yāng shù
善 逝 威 神 力　所 现 无 央 数

yī qiè zhū shì jiān　mí huò bù néng liǎo
一 切 诸 世 间　迷 惑 不 能 了

fǎ wáng shēn miào fǎ　wú liàng nán sī yì
法 王 深 妙 法　无 量 难 思 议

suǒ xiàn zhū shén tōng　jǔ shì mò néng cè
所 现 诸 神 通　举 世 莫 能 测

yǐ liǎo fǎ wú xiàng　shì gù míng wéi fó
以 了 法 无 相　是 故 名 为 佛

ér jù xiàng zhuāng yán　chēngyáng bù kě jìn
而 具 相 庄 严　称 扬 不 可 尽

jīn yú cǐ lín nèi　shì xiàn dà shén lì
今 于 此 林 内　示 现 大 神 力

shèn shēn wú yǒu biān　yán cí mò néng biàn
甚 深 无 有 边　言 辞 莫 能 辩

rǔ guān dà wēi dé　wú liàng pú sà zhòng
汝 观 大 威 德　无 量 菩 萨 众

shí fāng zhū guó tǔ　ér lái jiàn shì zūn
十 方 诸 国 土　而 来 见 世 尊

suǒ yuàn jiē jù zú　suǒ xíng wú zhàng ài
所 愿 皆 具 足　所 行 无 障 碍

yī qiè zhū shì jiān　wú néng cè liàng zhě
一 切 诸 世 间　无 能 测 量 者

yī qiè zhū yuán jué　jí bǐ dà shēng wén
一 切 诸 缘 觉　及 彼 大 声 闻

jiē xī bù néng zhī　pú sà xíng jìng jiè
皆 悉 不 能 知　菩 萨 行 境 界

pú sà dà zhì huì　zhū dì xī jiū jìng
菩 萨 大 智 慧　诸 地 悉 究 竟

gāojiànyǒngměngchuáng　nán cuī nán kě dòng
高建勇猛 幢　难摧难可动

zhū dà míng chēng shì　wú liàng sān mèi lì
诸 大 名 称 士　无 量 三 昧 力

suǒ xiàn zhū shén biàn　　fǎ jiè xī chōngmǎn
所现诸神变　　法界悉充满

ěr shí　bù kě huàijīng jìn wáng pú sà　　chéng fó shén lì　guān
尔时，不可坏精进王菩萨，承佛神力，观

chá shí fāng ér shuōsòngyán
察十方而说颂言：

rǔ guān zhū fó zǐ　　zhì huì gōng dé zàng
汝观诸佛子　　智慧功德藏

jiū jìng pú tí hèng　　ān wěn zhū shì jiān
究竟菩提行　　安隐诸世间

qí xīn běn míng dá　　shàn rù zhū sān mèi
其心本明达　　善入诸三昧

zhì huì wú biān jì　　jìng jiè bù kě liàng
智慧无边际　　境界不可量

jīn cǐ shì duō lín　　zhǒngzhǒng jiē yán shì
今此逝多林　　种种皆严饰

pú sà zhòng yún jí　　qīn jìn rú lái zhù
菩萨众云集　　亲近如来住

rǔ guān wú suǒ zhuó　　wú liàng dà zhòng hǎi
汝观无所著　　无量大众海

shí fāng lái yì cǐ　　zuò bǎo lián huā zuò
十方来诣此　　坐宝莲华座

wú lái yì wú zhù　　wú yī wú xì lùn
无来亦无住　　无依无戏论

lí gòu xīn wú ài　　jiū jìng yú fǎ jiè
离垢心无碍　　究竟于法界

jiàn lì zhì huì chuáng　　jiān gù bú dòng yáo
建立智慧幢　　坚固不动摇

zhī wú biàn huà fǎ　　ér xiàn biàn huà shì
知无变化法　　而现变化事

shí fāng wú liàng chà　　yī qiè zhū fó suǒ
十方无量刹　　一切诸佛所

tóng shí xī wǎng yì　　ér yì bù fēn shēn
同时悉往诣　　而亦不分身

rǔ guān shì shī zǐ　　zì zài shén tōng lì
汝观释师子　　自在神通力

néng lìng pú sà zhòng　　yī qiè jù lái jí
能令菩萨众　　一切俱来集

yī qiè zhū fó fǎ　　fǎ jiè xī píng děng
一切诸佛法　　法界悉平等

yán shuō gù bù tóng　　cǐ zhòng xián tōng dá
言说故不同　　此众咸通达

zhū fó cháng ān zhù　　fǎ jiè píng děng jì
诸佛常安住　　法界平等际

yǎn shuō chā bié fǎ　　yán cí wú yǒu jìn
演说差别法　　言辞无有尽

ěr shí　pǔ shèng wú shàng wēi dé wáng pú sà　chéng fó shén lì
尔时，普胜无上威德王菩萨，承佛神力，

guān chá shí fāng ér shuō sòng yán
观察十方而说颂言：

rǔ guān wú shàng shì　　guǎng dà zhì yuán mǎn
汝观无上士　　广大智圆满

shàn dá shí fēi shí　　wèi zhòng yǎn shuō fǎ
善达时非时　　为众演说法

cuī fú zhòng wài dào　　yī qiè zhū yì lùn
摧伏众外道　　一切诸异论

pǔ suí zhòng shēng xīn　　wèi xiàn shén tōng lì
普随众生心　　为现神通力

zhèng jué fēi yǒu liàng　　yì fù fēi wú liàng
正觉非有量　　亦复非无量

ruò liàng ruò wú liàng　　móu ní xī chāo yuè
若量若无量　　牟尼悉超越

rú rì zài xū kōng　　zhào lín yī qiè chù
如日在虚空　　照临一切处

fó zhì yì rú shì　　liǎo dá sān shì fǎ
佛智亦如是　　了达三世法

pì rú shí wǔ yè　　yuè lún wú jiǎn quē
譬如十五夜　　月轮无减缺

rú lái yì fù rán　　bái fǎ xī yuán mǎn
如来亦复然　　白法悉圆满

pì rú kōng zhōng rì　　yùn xíng wú zàn yǐ
譬如空中日　　运行无暂已

rú lái yì rú shì　　shén biàn héng xiāng xù
如来亦如是　　神变恒相续

pì rú shí fāng chà　　yú kōng wú suǒ ài
譬如十方刹　　于空无所碍

shì dēng xiàn biàn huà　　yú shì yì fù rán
世灯现变化　于世亦复然

pì rú shì jiān dì　　qún shēng zhī suǒ yī
譬如世间地　群生之所依

zhào shì dēng fǎ lún　　wéi yī yì rú shì
照世灯法轮　为依亦如是

pì rú měng jí fēng　　suǒ xíng wú zhàng ài
譬如猛疾风　所行无障碍

fó fǎ yì rú shì　　sù biàn yú shì jiān
佛法亦如是　速遍于世间

pì rú dà shuǐ lún　　shì jiè suǒ yī zhù
譬如大水轮　世界所依住

zhì huì lún yì ěr　　sān shì fó suǒ yī
智慧轮亦尔　三世佛所依

ěr shí　wú ài shèngzàngwáng pú sà　chéng fó shén lì　guān
尔时，无碍胜藏王菩萨，承佛神力，观

chá shí fāng ér shuōsòngyán
察十方而说颂言：

pì rú dà bǎo shān　　ráo yì zhū hán shí
譬如大宝山　饶益诸含识

fó shān yì rú shì　　pǔ yì yú shì jiān
佛山亦如是　普益于世间

pì rú dà hǎi shuǐ　　chéng jìng wú gòu zhuó
譬如大海水　澄净无垢浊

jiàn fó yì rú shì　　néng chú zhū kě ài
见佛亦如是　能除诸渴爱

pì rú xū mí shān　　chū yú dà hǎi zhōng
譬如须弥山　出于大海中

shì jiān dēng yì ěr　　cóng yú fǎ hǎi chū
世间灯亦尔　从于法海出

rú hǎi jù zhòngbǎo　　qiú zhě jiē mǎn zú
如海具众宝　求者皆满足

wú shī zhì yì rán　　jiàn zhě xī kāi wù
无师智亦然　见者悉开悟

rú lái shèn shēn zhì　　wú liàng wú yǒu shù
如来甚深智　无量无有数

shì gù shén tōng lì　　shì xiàn nán sī yì
是故神通力　示现难思议

pì rú gōnghuàn shī　　shì xiànzhǒngzhǒng shì
譬如工幻师　　示现种种事

fó zhì yì rú shì　　xiàn zhū zì zài lì
佛智亦如是　　现诸自在力

pì rú rú yì bǎo　　néng mǎn yī qiè yù
譬如如意宝　　能满一切欲

zuì shèng yì fù rán　　mǎn zhū qīng jìng yuàn
最胜亦复然　　满诸清净愿

pì rú míng jìng bǎo　　pǔ zhào yī qiè wù
譬如明净宝　　普照一切物

fó zhì yì rú shì　　pǔ zhào qún shēng xīn
佛智亦如是　　普照群生心

pì rú bā miàn bǎo　　děng jiàn yú zhū fāng
譬如八面宝　　等鉴于诸方

wú ài dēng yì rán　　pǔ zhào yú fǎ jiè
无碍灯亦然　　普照于法界

pì rú shuǐ qīng zhū　　néng qīng zhū zhuó shuǐ
譬如水清珠　　能清诸浊水

jiàn fó yì rú shì　　zhū gēn xī qīng jìng
见佛亦如是　　诸根悉清净

ěr shí huàxiàn fǎ jiè yuànyuèwáng pú sà chéng fó shén lì
尔时，化现法界愿月王菩萨，承佛神力，

guānchá shí fāng ér shuōsòngyán
观察十方而说颂言：

pì rú dì qīng bǎo　　néng qīng yī qiè sè
譬如帝青宝　　能青一切色

jiàn fó zhě yì rán　　xī fā pú tí xíng
见佛者亦然　　悉发菩提行

yī yī wēi chén nèi　　fó xiàn shén tōng lì
一一微尘内　　佛现神通力

lìng wú liàng wú biān　　pú sà jiē qīng jìng
令无量无边　　菩萨皆清净

shèn shēn wēi miào lì　　wú biān bù kě zhī
甚深微妙力　　无边不可知

pú sà zhī jìng jiè　　shì jiān mò néng cè
菩萨之境界　　世间莫能测

rú lái suǒ xiàn shēn　　qīng jìng xiàng zhuāng yán
如来所现身　　清净相庄严

pǔ rù yú fǎ jiè　　chéng jiù zhū pú sà
普入于法界　　成就诸菩萨
nán sī fó guó tǔ　　yú zhōng chéng zhèng jué
难思佛国土　　于中成正觉
yī qiè zhū pú sà　　shì zhǔ jiē chōng mǎn
一切诸菩萨　　世主皆充满
shì jiā wú shàng zūn　　yú fǎ xī zì zài
释迦无上尊　　于法悉自在
shì xiàn shén tōng lì　　wú biān bù kě liàng
示现神通力　　无边不可量
pú sà zhǒng zhǒng xíng　　wú liàng wú yǒu jìn
菩萨种种行　　无量无有尽
rú lái zì zài lì　　wèi zhī xī shì xiàn
如来自在力　　为之悉示现
fó zǐ shàn xiū xué　　shèn shēn zhū fǎ jiè
佛子善修学　　甚深诸法界
chéng jiù wú ài zhì　　míng liǎo yī qiè fǎ
成就无碍智　　明了一切法
shàn shì wēi shén lì　　wèi zhòng zhuàn fǎ lún
善逝威神力　　为众转法轮
shénbiàn pǔ chōngmǎn　　lìng shì jiē qīng jìng
神变普充满　　令世皆清净
rú lái zhì yuán mǎn　　jìng jiè yì qīng jìng
如来智圆满　　境界亦清净
pì rú dà lóng wáng　　pǔ jì zhū qún shēng
譬如大龙王　　普济诸群生

ěr shí　fǎ huì guāngyànwáng pú sà　chéng fó shén lì　guān
尔时，法慧光焰王菩萨，承佛神力，观
chá shí fāng ér shuōsòngyán
察十方而说颂言：

sān shì zhū rú lái　　shēng wén dà dì zǐ
三世诸如来　　声闻大弟子
xī bù néng zhī fó　　jǔ zú xià zú shì
悉不能知佛　　举足下足事
qù lái xiàn zài shì　　yī qiè zhū yuán jué
去来现在世　　一切诸缘觉
yì bù zhī rú lái　　jǔ zú xià zú shì
亦不知如来　　举足下足事

kuàng fù zhū fán fū　　jié shǐ suǒ chán fù
况复诸凡夫　　结使所缠缚

wú míng fù xīn shí　　ér néng zhī dǎo shī
无明覆心识　　而能知导师

zhèng jué wú ài zhì　　chāo guò yǔ yán dào
正觉无碍智　　超过语言道

qí liàng bù kě cè　　shú yǒu néng zhī jiàn
其量不可测　　孰有能知见

pì rú míngyuèguāng　　wú néng cè biān jì
譬如明月光　　无能测边际

fó shén tōng yì ěr　　mò jiàn qí zhōng jìn
佛神通亦尔　　莫见其终尽

yī yī zhū fāng biàn　　niàn niàn suǒ biàn huà
一一诸方便　　念念所变化

jìn yú wú liàng jié　　sī wéi bù néng liǎo
尽于无量劫　　思惟不能了

sī wéi yī qiè zhì　　bù kě sī yì fǎ
思惟一切智　　不可思议法

yī yī fāng biànmén　　biān jì bù kě dé
一一方便门　　边际不可得

ruò yǒu yú cǐ fǎ　　ér xīngguǎng dà yuàn
若有于此法　　而兴广大愿

bǐ yú cǐ jìng jiè　　zhī jiàn bù wéi nán
彼于此境界　　知见不为难

yǒngměng qín xiū xí　　nán sī dà fǎ hǎi
勇猛勤修习　　难思大法海

qí xīn wú zhàng ài　　rù cǐ fāng biàn mén
其心无障碍　　入此方便门

xīn yì yǐ tiáo fú　　zhì yuàn yì kuānguǎng
心意已调伏　　志愿亦宽广

dāng huò dà pú tí　　zuì shèng zhī jìng jiè
当获大菩提　　最胜之境界

ěr shí　pò yī qiè mó jūn zhì chuángwáng pú sà　chéng fó shén
尔时，破一切魔军智幢王菩萨，承佛神

lì　guānchá shí fāng ér shuōsòngyán
力，观察十方而说颂言：

zhì shēn fēi shì shēn　　wú ài nán sī yì
智身非是身　　无碍难思议

shè yǒu sī yì zhě　yī qiè wú néng jí
设有思议者　一切无能及

cóng bù sī yì yè　qǐ cǐ qīng jìng shēn
从不思议业　起此清净身

shū tè miàozhuāngyán　bù zhuó yú sān jiè
殊特妙庄严　不著于三界

guāngmíngzhào yī qiè　fǎ jiè xī qīng jìng
光明照一切　法界悉清净

kāi fó pú tí mén　chūshēngzhòng zhì huì
开佛菩提门　出生众智慧

pì rú shì jiān rì　pǔ fàng huì guāngmíng
譬如世间日　普放慧光明

yuǎn lí zhū chén gòu　miè chú yī qiè zhàng
远离诸尘垢　灭除一切障

pǔ jìng sān yǒu chù　yǒng jué shēng sǐ liú
普净三有处　永绝生死流

chéng jiù pú sà dào　chūshēng wú shàng jué
成就菩萨道　出生无上觉

shì xiàn wú biān sè　cǐ sè wú yī chù
示现无边色　此色无依处

suǒ xiàn suī wú liàng　yī qiè bù sī yì
所现虽无量　一切不思议

pú tí yī niàn qǐng　néng jué yī qiè fǎ
菩提一念顷　能觉一切法

yún hé yù cè liàng　rú lái zhì biān jì
云何欲测量　如来智边际

yī niàn xī míng dá　yī qiè sān shì fǎ
一念悉明达　一切三世法

gù shuō fó zhì huì　wú jìn wú néng huài
故说佛智慧　无尽无能坏

zhì zhě yīng rú shì　zhuān sī fó pú tí
智者应如是　专思佛菩提

cǐ sī nán sī yì　sī zhī bù kě dé
此思难思议　思之不可得

pú tí bù kě shuō　chāo guò yǔ yán lù
菩提不可说　超过语言路

zhū fó cóng cǐ shēng　shì fǎ nán sī yì
诸佛从此生　是法难思议

ěr shí yuàn zhì guāngmíngchuángwáng pú sà chéng fó shén lì
尔时，愿智光明幢王菩萨，承佛神力，

guānchá shí fāng ér shuōsòngyán
观察十方而说颂言：

ruò néng shàn guān chá pú tí wú jìn hǎi
若能善观察菩提无尽海
zé dé lí chī niàn jué dìng shòu chí fǎ
则得离痴念决定受持法
ruò dé jué dìng xīn zé néng xiū miào hèng
若得决定心则能修妙行
chán jì zì sī lǜ yǒng duàn zhū yí huò
禅寂自思虑永断诸疑惑
qí xīn bù pí juàn yì fù wú xiè dài
其心不疲倦亦复无懈怠
zhǎn zhuǎn zēng jìn xiū jiū jìng zhū fó fǎ
展转增进修究竟诸佛法
xìn zhì yǐ chéng jiù niàn niàn lìng zēngzhǎng
信智已成就念念令增长
chángyàochángguānchá wú dé wú yī fǎ
常乐常观察无得无依法
wú liàng yì qiān jié suǒ xiū gōng dé xíng
无量亿千劫所修功德行
yī qiè xī huí xiàng zhū fó suǒ qiú dào
一切悉回向诸佛所求道
suī zài yú shēng sǐ ér xīn wú rǎn zhuó
虽在于生死而心无染著
ān zhù zhū fó fǎ cháng yào rú lái xíng
安住诸佛法常乐如来行
shì jiān zhī suǒ yǒu yùn jiè děng zhū fǎ
世间之所有蕴界等诸法
yī qiè jiē shě lí zhuān qiú fó gōng dé
一切皆舍离专求佛功德
fán fū yīng wàng huò yú shì cháng liú zhuǎn
凡夫婴妄惑于世常流转
pú sà xīn wú ài jiù zhī lìng jiě tuō
菩萨心无碍救之令解脱
pú sà xíng nán chēng jǔ shì mò néng sī
菩萨行难称举世莫能思

biàn chú yī qiè kǔ　　pǔ yǔ qún shēng lè
遍除一切苦　　普与群生乐

yǐ huò pú tí zhì　　fù mǐn zhū qún shēng
已获菩提智　　复愍诸群生

guāng míng zhào shì jiān　　dù tuō yī qiè zhòng
光明照世间　　度脱一切众

ěr shí　pò yī qiè zhàngyǒngměng zhì wáng pú sà　chéng fó
尔时，破一切障勇猛智王菩萨，承佛

shén lì　guānchá shí fāng ér shuōsòngyán
神力，观察十方而说颂言：

wú liàng yì qiān jié　　fó míng nán kě wén
无量亿千劫　　佛名难可闻

kuàng fù dé qīn jìn　　yǒng duàn zhū yí huò
况复得亲近　　永断诸疑惑

rú lái shì jiān dēng　　tōng dá yī qiè fǎ
如来世间灯　　通达一切法

pǔ shēng sān shì fú　　lìng zhòng xī qīng jìng
普生三世福　　令众悉清净

rú lái miào sè shēn　　yī qiè suǒ qīn tàn
如来妙色身　　一切所钦叹

yì jié chángzhānyǎng　　qí xīn wú yàn zú
亿劫常瞻仰　　其心无厌足

ruò yǒu zhū fó zǐ　　guān fó miào sè shēn
若有诸佛子　　观佛妙色身

bì shě zhū yǒu zhuó　　huí xiàng pú tí dào
必舍诸有著　　回向菩提道

rú lái miào sè shēn　　héng yǎn guǎng dà yīn
如来妙色身　　恒演广大音

biàn cái wú zhàng ài　　kāi fó pú tí mén
辩才无障碍　　开佛菩提门

xiǎo wù zhū zhòngshēng　　wú liàng bù sī yì
晓悟诸众生　　无量不思议

lìng rù zhì huì mén　　shòu yǐ pú tí jì
令入智慧门　　授以菩提记

rú lái chū shì jiān　　wéi shì dà fú tián
如来出世间　　为世大福田

pǔ dǎo zhū hán shí　　lìng qí jí fú xíng
普导诸含识　　令其集福行

ruò yǒu gòng yǎng fó　　yǒng chú è dào wèi
若有供养佛　　永除恶道畏

xiāo miè yī qiè kǔ　　chéng jiù zhì huì shēn
消灭一切苦　　成就智慧身

ruò jiàn liǎng zú zūn　　néng fā guǎng dà xīn
若见两足尊　　能发广大心

shì rén héng zhí fó　　zēng zhǎng zhì huì lì
是人恒值佛　　增长智慧力

ruò jiàn rén zhōng shèng　　jué yì xiàng pú tí
若见人中胜　　决意向菩提

shì rén néng zì zhī　　bì dāng chéng zhèng jué
是人能自知　　必当成正觉

ěr shí　fǎ jiè chā bié yuàn zhì shén tōng wáng pú sà　　chéng fó
尔时，法界差别愿智神通王菩萨，承佛

shén lì　　guān chá shí fāng ér shuō sòng yán
神力，观察十方而说颂言：

shì jiā wú shàng zūn　　jù yī qiè gōng dé
释迦无上尊　　具一切功德

jiàn zhě xīn qīng jìng　　huí xiàng dà zhì huì
见者心清净　　回向大智慧

rú lái dà cí bēi　　chū xiàn yú shì jiān
如来大慈悲　　出现于世间

pǔ wèi zhū qún shēng　　zhuàn wú shàng fǎ lún
普为诸群生　　转无上法轮

rú lái wú shù jié　　qín kǔ wèi zhòng shēng
如来无数劫　　勤苦为众生

yún hé zhū shì jiān　　néng bào dà shī ēn
云何诸世间　　能报大师恩

nìng yú wú liàng jié　　shòu zhū è dào kǔ
宁于无量劫　　受诸恶道苦

zhōng bù shě rú lái　　ér qiú yú chū lí
终不舍如来　　而求于出离

nìng dài zhū zhòng shēng　　bèi shòu yī qiè kǔ
宁代诸众生　　备受一切苦

zhōng bù shě yú fó　　ér qiú dé ān lè
终不舍于佛　　而求得安乐

nìng zài zhū è qù　　héng dé wén fó míng
宁在诸恶趣　　恒得闻佛名

bú yuànshēngshàndào　zàn shí bù wén fó
不愿生善道　暂时不闻佛

nìng shēng zhū dì yù　yī yī wú shù jié
宁生诸地狱　一一无数劫

zhōng bù yuǎn lí fó　ér qiú chū è qù
终不远离佛　而求出恶趣

hé gù yuàn jiǔ zhù　yī qiè zhū è dào
何故愿久住　一切诸恶道

yǐ dé jiàn rú lái　zēngzhǎng zhì huì gù
以得见如来　增长智慧故

ruò dé jiàn yú fó　chú miè yī qiè kǔ
若得见于佛　除灭一切苦

néng rù zhū rú lái　dà zhì zhī jìng jiè
能入诸如来　大智之境界

ruò dé jiàn yú fó　shě lí yī qiè zhàng
若得见于佛　舍离一切障

zhǎngyǎng wú jìn fú　chéng jiù pú tí dào
长养无尽福　成就菩提道

rú lái néngyǒngduàn　yī qiè zhòngshēng yí
如来能永断　一切众生疑

suí qí xīn suǒ yào　pǔ jiē lìng mǎn zú
随其心所乐　普皆令满足

大方广佛华严经卷第六十

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折
nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴
bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆
suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

fú chéngdōng jì tóng zǐ nánxún bǎi chéngyānshuǐmiǎo wú yín
福城东际童子南询百城烟水渺无垠.
zhī shi yì cháng lún wǔ shí sān rén yì qǔ hé yángchūn
知识异常伦.五十三人.一曲和阳春.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.
mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

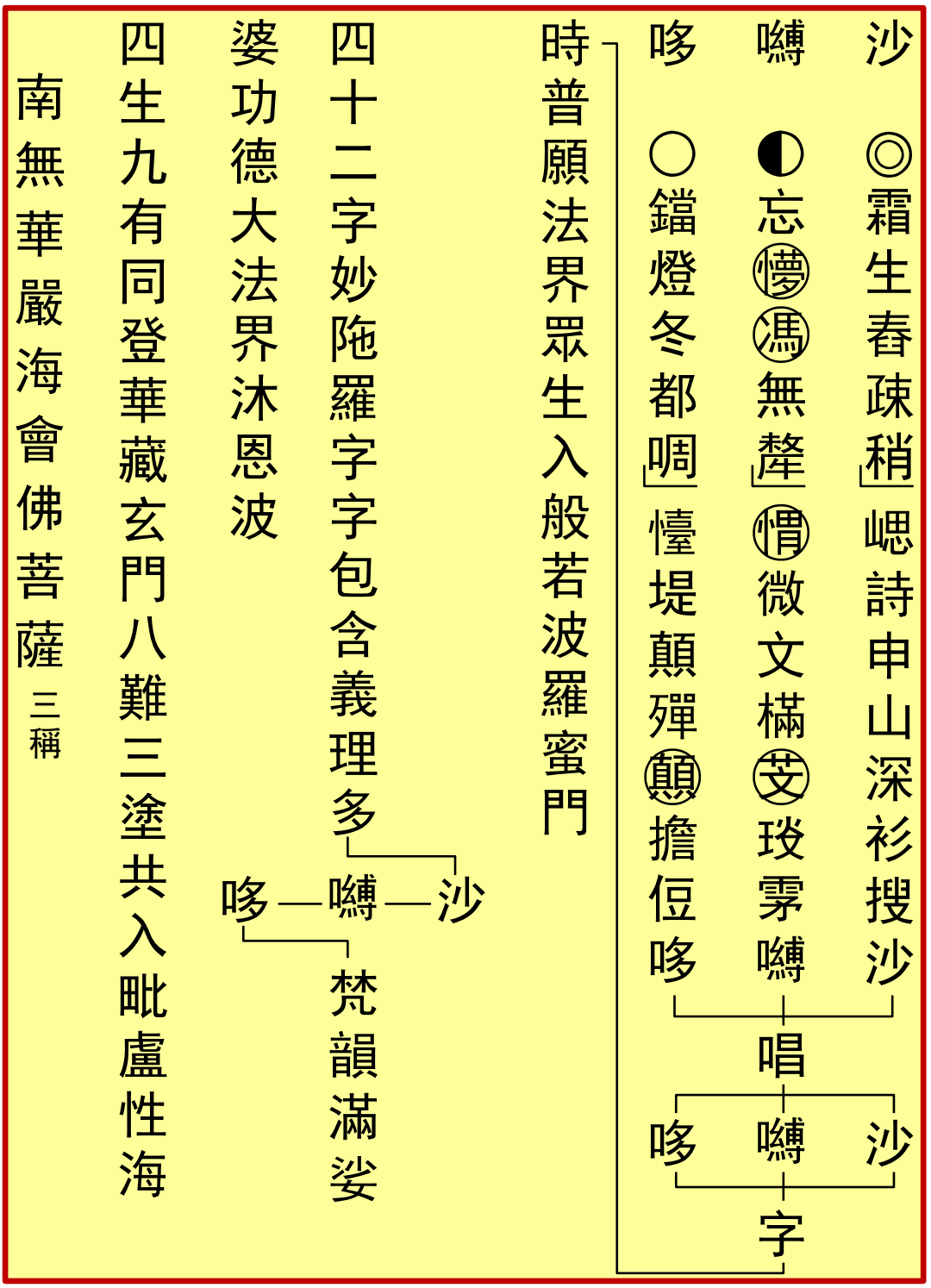

shao shang sheng shong shu shao shai shi shin shan shin shan

10. 沙 霜 生 春 疎 稍 嵯 詩 申 山 深 衫

shoushao changshao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě

搜沙 唱沙字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén

波罗蜜门.

mao mang meng mong mu mao mai mi min man min man
11. 嚩 忘 懞 馮 無 犛 愲 微 文 樠 芠 珓
moumao chàngmao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō
雺嚩 唱 嚩字时. 普愿法界众 生. 入般若波
luó mì mén
罗蜜门.

dao dang deng dong du dao dai di din dan din dan duo
12. 哆 鐺 燈 冬 都 啁 懥 堤 顛 殫 顛 擔 佢
dao chàngdao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó
哆 唱 哆字时. 普愿法界众 生. 入般若波罗
mì mén
蜜门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō shao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 沙.
mao dao fàn yùnmǎnsuō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
嚩. 哆. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.
sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切
wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂

www.renhuicaotang.com